

Spydeberg kommune
Kommunehuset
1820 SPYDEBERG

SPYDEBERG KOMMUNE		
25 JUN 2015		
Ark.sak ID	Dok.nr.	Arkiv
14/647	30	141
Saksbeh. JW/BSA		Spydeberg, 11.06.15

INNSPILL VED BEHANDLING AV KOMMUNEPLAN FOR 2015-2027 FOR SPYDEBERG KOMMUNE.

Det henvises til Formannskapetets sak 40/2015 som omhandler kommunens arbeid med ny kommuneplan for Spydeberg Kommune.

I denne forbindelse henvises det videre til innspill om spredt boligbygging ved Godheim på Stegen fra eier av gnr. 82 bnr. 11, Jan Haaland. Innspillet er et resultat av samtaler og felles ønske fra Haaland og Rune Hvidsten som eier naboeiendommen, gnr. 72 bnr. 6.

Ideen og planene om en grendeutbygging av dette området på Godheim var det William Haaland som skapte i begynnelsen på 1980-tallet.

Eierne av begge eiendommer ønsker en grendeutbygging som baserer seg på skissene fra 1980-tallet som vedlegges dette brevet. De totale planene den gang var på 47 hus fordelt på 3 utbyggingsfelt benevnt A, B og C på vedlagte kartskisse.

Planene som Haaland og Hvidsten nå presenterer er nedskalert til å omfatte ca. 10 boenheter innenfor det som på kartskissen er betegnet som felt A og B.

Vi mener at en utbygging i dette området vil støtte opp om et politisk ønske om å ta hele bygda i bruk, og vil representere et godt alternativ for de som ønsker et boalternativ utenfor de tradisjonelle byggefeltene i sentrum.

Vi mener også at prosjektet passer meget godt inn i kommunens profil som «Miljøkommunen Spydeberg». Både gjennom at omfanget av utbyggingen er begrenset, og at dette vil skape oversiktlige og trygge oppvekstvilkår for barn og unge. Samtidig vil den tiltenkte utbyggingen i hovedsak berøre arealer med lav bonitet med mye fjell i dagen. Prosjektet vil også passe godt inn i eksisterende bebyggelse i området, og representere en komplettering av denne.

Eierne av planområdet, Haaland og Hvidsten, anmoder om at området blir tatt inn ved den forestående behandlingen av kommuneplanen for perioden 2015-2027.

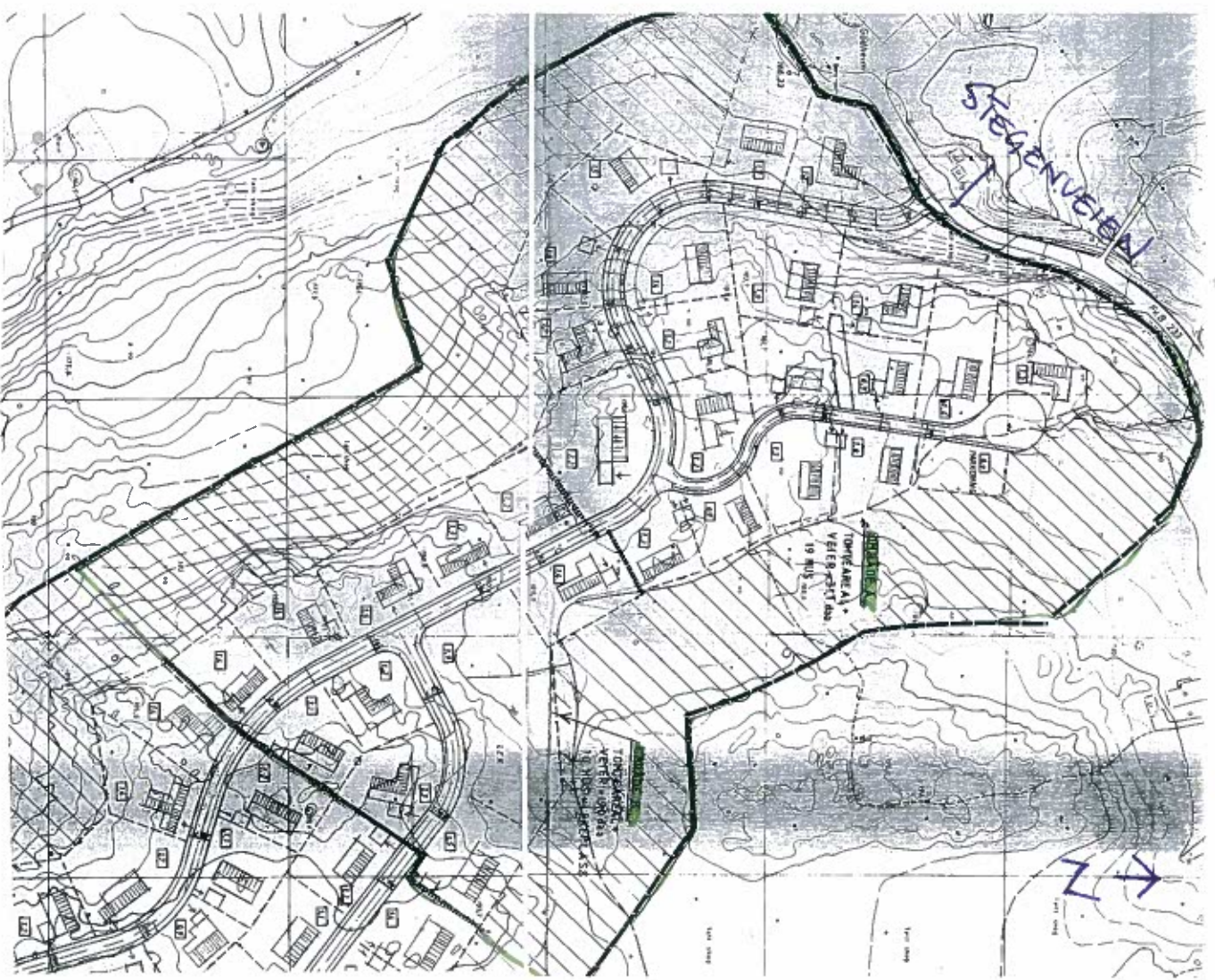
Vi står gjerne til rådighet ved eventuelle spørsmål, også hvis det skulle være ønske om et møte i sakens anledning.

Med vennlig hilsen

Jan Haaland
Grunneier 82/11/3

Rune Hvidsten
Grunneier 72/6

Vedlegg: Plantegning av utbyggingsområdet ved Godheim på Stegen.

Fra: Skoglund, Bjørn Einar <BjornEinar.Skoglund@BlockWatne.no>
Sendt: 1. juli 2015 13:02
Til: Postmottak Spydeberg kommune
Emne: Innspill rullering kommuneplan

Vi viser til pågående offentlig høring av kommuneplan og vil med dette gi følgende innspill til området "Løkenjordene".

Boligprogram 2015-2050 med rekkefølgebestemmelser:

Ut ifra vår kjennskap til allerede igangsatt bolig bygging og planlagt bolig bygging (mye blokker), vil det være et større behov for konsentrert småhus bebyggelse i Spydeberg.

Deler av Løkenjordene er avsatt til sentrumsformål, i henhold til vårt tidligere innspill. For øvrige arealer mot nord og øst mener vi det vil være fornuftig med tett lav bebyggelse, med noe høyere utnyttelse enn det som det er lagt opp til i boligprogrammet. Gode bomiljøer i tett lav (kombinasjon av små leilighetsbygg, rekkehus og enebolig i kjede) med 3-4 boenheter pr dekar har vi god erfaring med å utvikle og bygge.

Med bakgrunn i kort vei til jernbane og buss, vil vi oppfordre til delvis bilfrie områder og en parkeringsdekning på 1,5 pr boenhet. Dette gir også rom for bedre bomiljøer og tettere utnyttelse.

Vi vil foreslå følgende utbyggingstakt for Løkenjordene;

2015-2019: 60 boliger. (Det er behov for et variert bolig tilbud også før 2020).

2020-2029: 120 boliger.

2030-2040: 120 boliger.

Vennlig hilsen

Bjørn Einar Skoglund · Distriktssjef · Block Watne AS
Nygårdsveien 20c · 1400 Ski
Tel: 90 67 61 22
bjorn.skoglund@blockwatne.no · www.blockwatne.no

Før du skriver ut denne e-posten, tenk på miljøet.

Terje Ruud
Kolbotnveien 46
1410 Kolbotn

Spydeberg kommune
Stasjonsgt. 35

1820 Spydeberg

Att.:

Kolbotn 30. juni 2015

Vedr.: Kommuneplan 2015 – 2017 med høringsfrist 17. juli 2015

Det vises til tidligere innsendt innspill av 14.01.15 hvor jeg fremla noen tanker og ideer om å erstatte låven til boligformål.

Tanken er å skape et boligtau hvor beboerne får tilgang til jordområdet øst for låven hvor de kan dyrke sin egen mat i parselhager.

Jeg kan ikke se at dette er tatt hensyn til i kommuneplan som er lagt ut til høring.

Jeg vedlegger derfor på nytt situasjonskart, plantegning og illustrasjonen datert 13.01.15 på hvordan vi ser for oss låven omdisponert til boliger.

Vi ber om at dette blir tatt hensyn til i forbindelse med justeringer etter høringen.

Med vennlig hilsen

Terje Ruud

Vedlegg

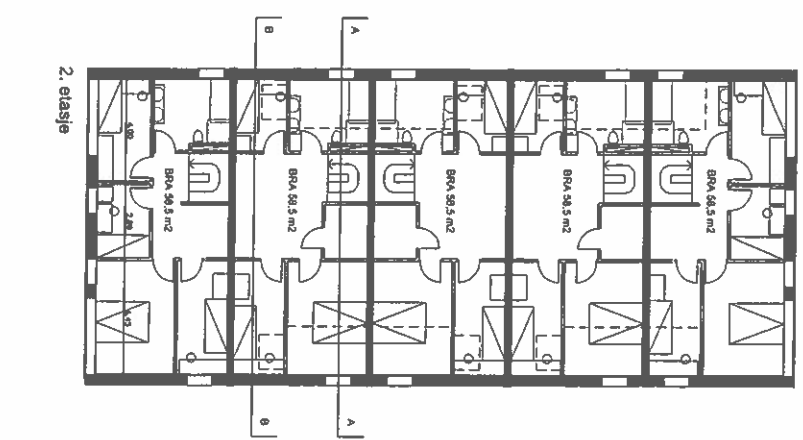
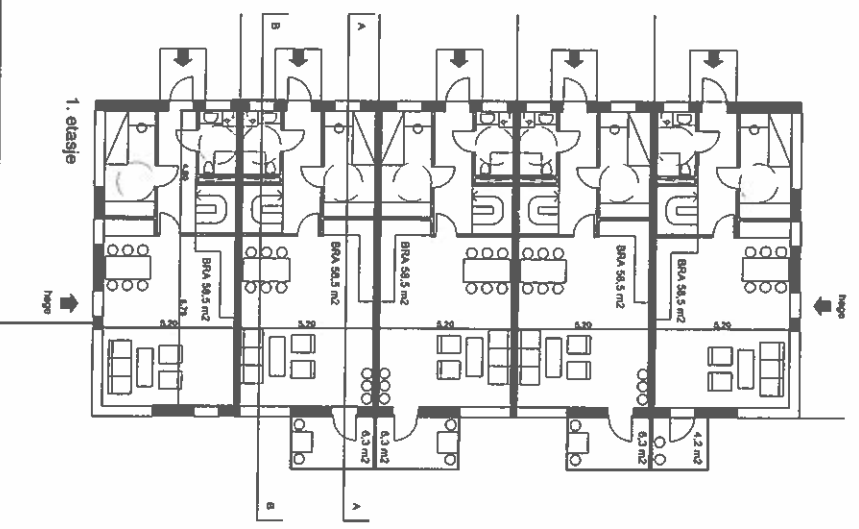
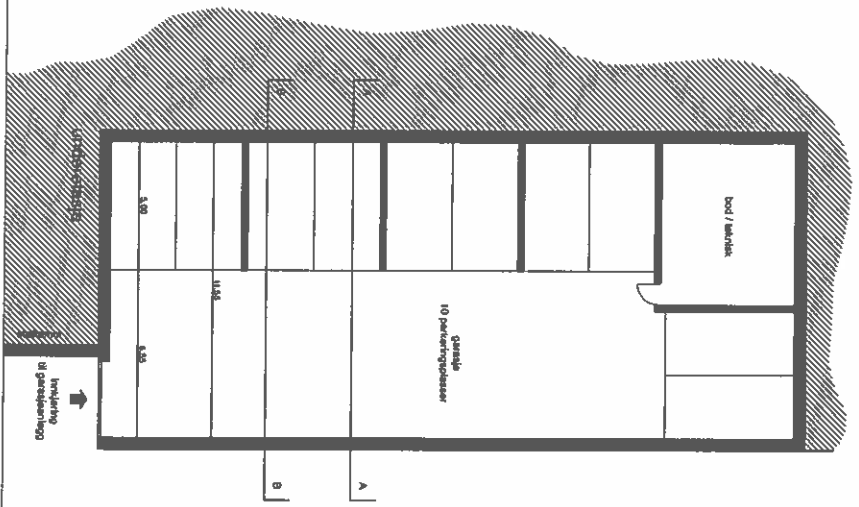
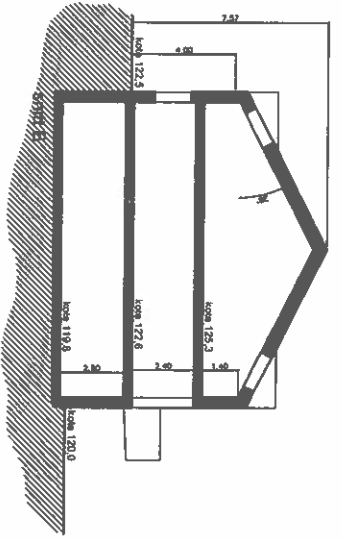
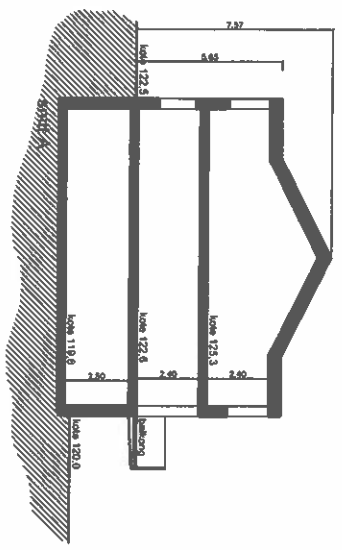

A1 - Situasjonsplan

dato 13.01.2015
målestokk 1:1000 A3

Vollene Østre
Spydeberg kommune

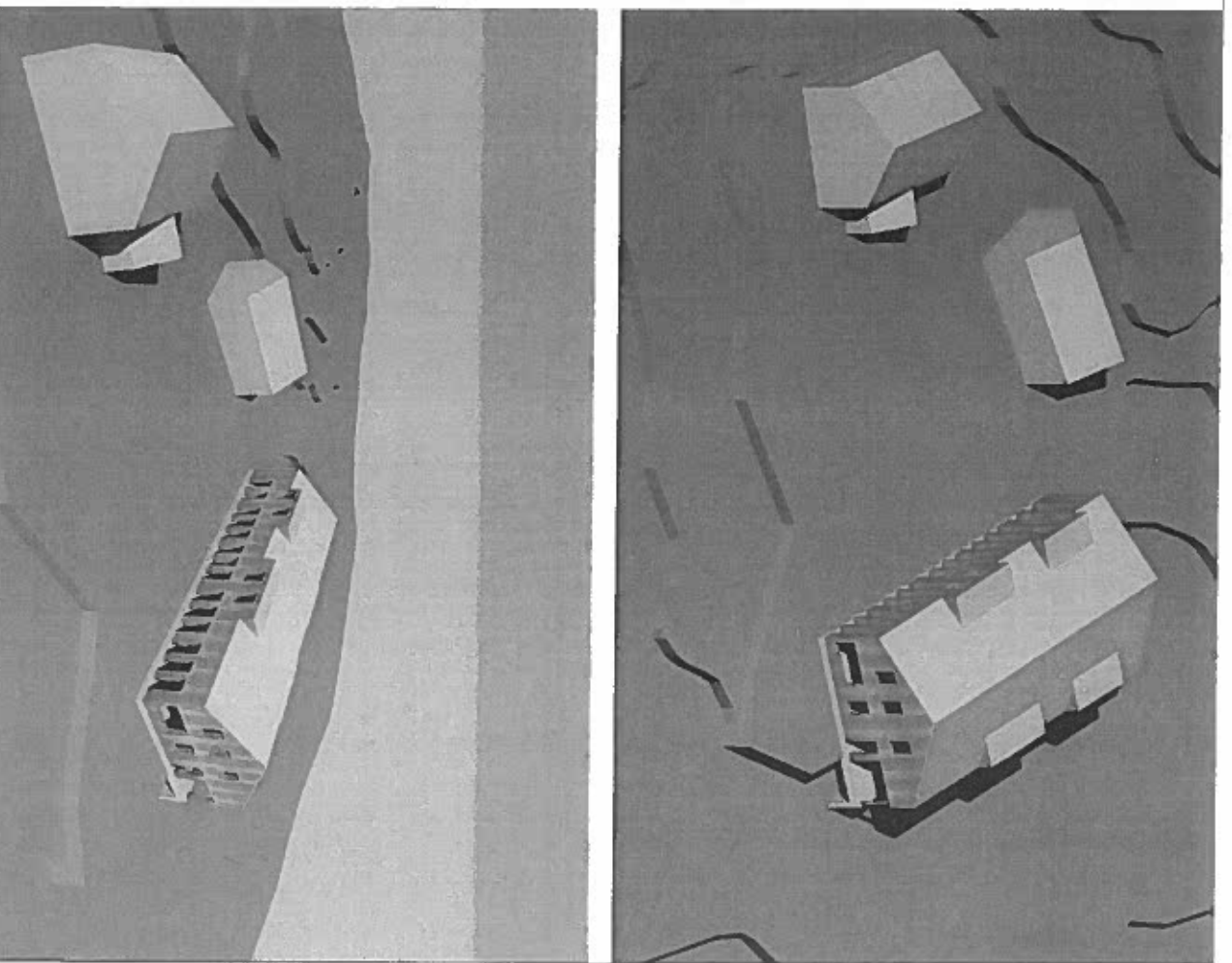
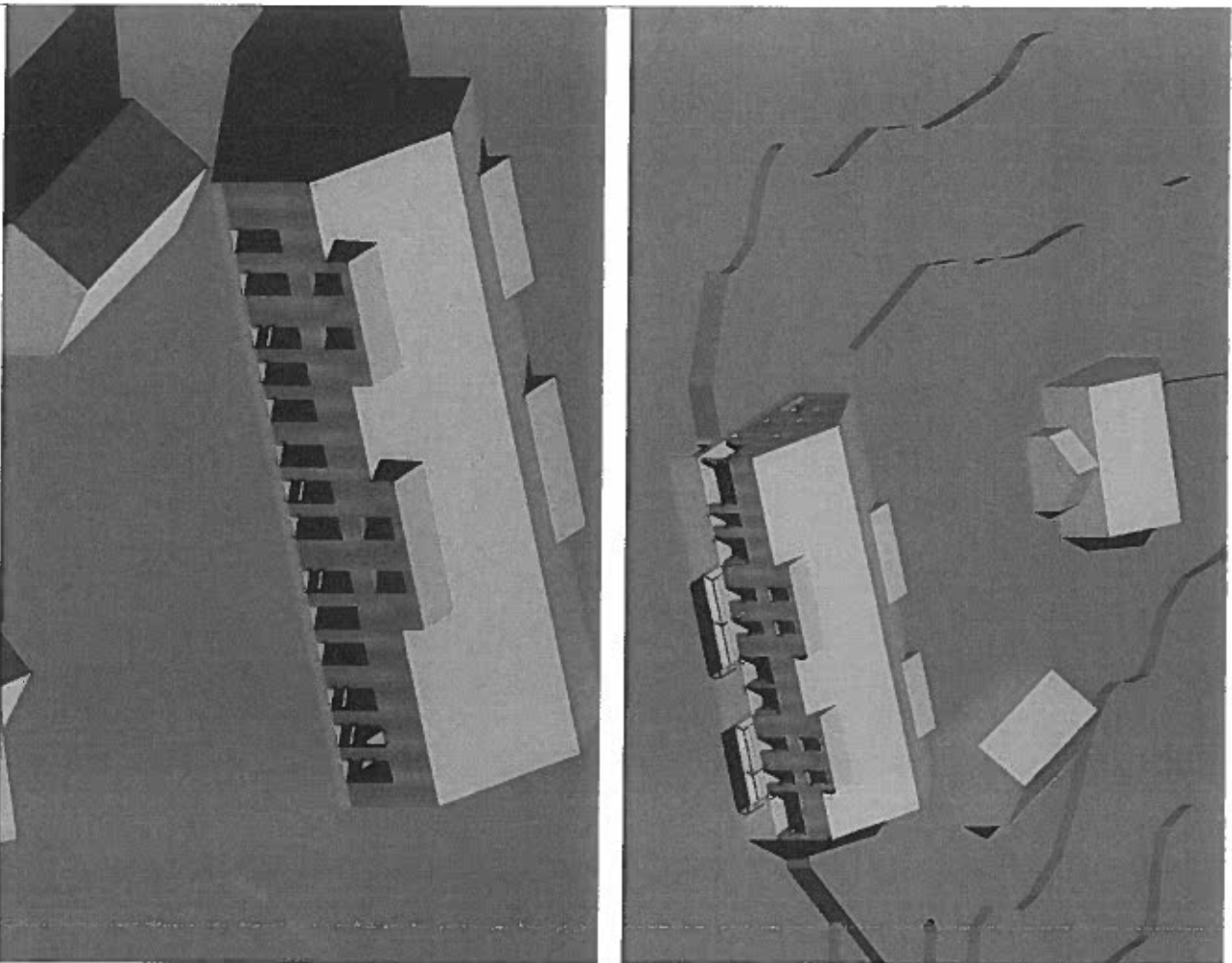
ARKITEKTINNTON AS
**Perler
boøen**
P.O. BOX 200
0160 OSLO
T: 2214800 F: 2210303

A2 - Plan og snitt

dato 13.01.2015
 målestokk 1:200 A3

Vollene Østre
 Spydeberg kommune

A3 - Illustrasjoner - planlagt bebyggelse

dato 13.01.2015
målestokk -

Vollene Østre
Spydeberg kommune

Spydeberg kommune

Stasjonsgata 35
1820 Spydeberg

Att.: Rådmannen

Sendes elektronisk til: post@spydeberg.kommune.no

Spydeberg, 8. juli 2015

Kommuneplan 2015-2027 - innspill til utlagt forslag til offentlig ettersyn og høring

A. Bakgrunn

1. Innspill fra Grååsen Velforening datert 25. august 2014
2. Innspill / supplement fra Grååsen Velforening datert 24. november 2014
3. Innspill / supplement fra Grååsen Velforening datert 11. mai 2015
4. Kommunens forslag til Kommuneplan 2015-2027 lagt ut til høring og offentlig ettersyn; frist 17.7.2015.

B. Supplerende innspill fra oss:

1. Utbyggingsavtaler

Det vises til plan- og bygningsloven, Kapittel 17. Utbyggingsavtaler. Kommuneplanen bør, med hjemmel i dette kapittel, innføre en generell og obligatorisk juridisk bestemmelse om utbyggingsavtaler mellom kommunen og grunneier eller utbygger, for regulering og utbygging av et område, jf. link: <http://lovdata.no/lov/2008-06-27-71>

2. Kompakt og samlet sentrumsområde

Et viktig element for Miljøkommunen Spydeberg bør være å beskytte dyrket og dyrkbar mark, skogsmark og utmark med høy produksjonsevne mot nedbygging. Når det unntaksvis er nødvendig for helhetlige løsninger for viktige samfunnsfunksjoner, bør flytting av jord til lavproduktive arealer inngå som en obligatorisk faglig utredning, som grunnlag for forvaltningsbasert politisk beslutning.

3. Folkehelse - friluftsområder

Alle boområder bør sikres nær tilgang til større, sammenhengende friområder for opplevelse av natur, rekreasjon og mosjon. Avstand fra bolig, barnehage og skole til slikt område bør ikke være mer enn 500 meter / 10 minutters gange. (Det skal ikke være nødvendig å kjøre bil e.l. for å motivere seg ut i skog og mark). Dette bør innarbeides som et gjennomgående prinsipp i planen, og vises på plankartet.

4. Støy

Støy anses som et viktig element ift. folks helse, trivsel og velferd. Kommunen må gjennom sine planrutiner sikre bomiljøene mot vedvarende og helseskadelig støy. Dette gjelder i særlig grad støy fra trafikk, men også støy fra andre vedvarende og menneske-skapte støykilder. Det må kreves solide faglige utredninger av temaet i reguleringsplanene.

5. Sentrumsplanen i Kommuneplanen

Den gjeldende Sentrumsplanen, og i særlig grad sentrumskjernen, er godt gjennomarbeidet. Når det nå foreslås at den skal integreres i Kommuneplanen, så må det sikres at gjeldende sentrumsplan ikke

Grååsen Velforening

svekkes som styringsverktøy. Den bør tvert om styrkes, bl.a. med at Utbyggingsavtaler iht. plan- og bygningslovas Kapittel 17 er obligatorisk, og følges opp i praksis av god forvaltningsfaglig kompetanse.

6. Løsrevne boområder ("satellitter")

Når det gjelder de eksisterende separate Grååsen boområde og Vollene boområde, så ligger de nær hverandre, men skilt fra hverandre med Fv122 / Heliveien, og fra sentrumsområdet med avstander over 3 km. Dette innebærer at de ikke fremstår som en naturlig og integrert del av sentrumsområdet. Dette må det tas konsekvenser av når det gjelder tilrettelegging for miljøvennlig transport bl.a. kollektive transportløsninger som buss og tog, og til fra service i sentrumsområdet. Eventuell utvidelse med nye boliger i disse områdene, vil forsterke behovet for nye samfunnsmessige løsninger.

7. Fornminner

Automatisk vernede fornminner etter loven, er en sak for seg. En annen sak er at kjente fornminner i kommunen blir markert på arealplankartet og omtalt i verbal-delen av Kommuneplanen. Det foreslås at alle kjente fornminner merkes med symbol på kartet og i tillegg beskrives i verbaldelen.

xxx

Vi håper våre innspill, både de tidligere og dette, blir grundig og saklig vurdert inn i Kommuneplanen 2015-2027.

Med hilsen
Grååsen Velforening

Ivar Vågen Nina Auren Claes A. Kolstad Unni Auren John H. Hvalshagen Åge Vold Anders Løkke
styreleder

Fra: Ivar Vågen <iv23vaag@gmail.com>
Sendt: 20. november 2015 00:05
Til: Postmottak Spydeberg kommune
Kopi: Bente Sand
Emne: Kommuneplan 2015-2027 / Utbyggingsavtaler - supplerende innspill
Vedlegg: GVF.BrevKstK-planUtbAvtNov2015.pdf

Oppfølgingsflagg: Følg opp
Status for flagg: Flagget

Det vises til brev datert 16. november 2015 til Spydeberg kommune, jf. vedlegg for registrering og behandling som supplement til vårt innspill til Kommuneplanen i brev senest 8. juli 2015.

Vi sender separat kopi av brevet kopi-adressatene som informasjon og innspill i tilknytning til behandlingen av Kommuneplanen.

Vi imøteser en konstruktiv behandling av vårt innspill til et lovhjemlet virkemiddel for en forutsigbar og systematisk likebehandling av ulike initiativ til utbyggingsprosjekter.

:

Med hilsen
Grååsen Velforening / styret
Ivar Vågen / styreleder
mobil 91582277

Spydeberg kommune

Sendt til e-post: post@spydeberg.kommune.no

Kopi sendt som e-post til:

Den enkelte representant i kommunestyret

De politiske partiene i Spydeberg

Spydeberg 16. november 2015

Spydeberg kommune - kommuneplan 2015-2027 / utbyggingsavtaler / supplerende innspill fra Grååsen Velforening

Det vises til foreliggende forslag fra rådmannen til Kommuneplan 2015-2027 inklusive Arealplan, og våre innspill til denne; senest i brev datert 8. juli 2015. Det vises særlig til forslag til planbestemmelser og retningslinjer til Arealdelen.

Etter vår mening er rådmannens forslag til tekst om Utbyggingsavtaler iht. PBL Kapittel 17 for vagt formulert for å gi nødvendig hjemmel og føringer for innhold. Kommuneplanen 2015-2027 bør gis et konkret supplement som konkretiserer krav og intensjoner for utbyggingsavtaler mellom Spydeberg kommune og den enkelte utbygger av områder i Spydeberg kommune.

Den gjeldende lovhjemmelen for utbyggingsavtaler er PBL § 11-9 og Kapittel 17. §§ Utbyggingsavtaler, §§ 17-1 - 17-7, tilføyd ved lov 8. mai 2009 nr.27. Bestemmelsene kommer ikke til anvendelse på avtaler inngått før bestemmelsene trådte i kraft.

Oppsummering og vurderinger med bakgrunn lovteksten og kommentarbok av professor Marianne Reusch 25.01.2011, fremholder vi følgende:

Utbyggingsavtaler må ha grunnlag i kommunale vedtak fattet av kommunestyret selv, og som angir i hvilke tilfeller utbyggingsavtale er en forutsetning for utbygging, og som synliggjør kommunens forventninger til avtalen. Formålet med et vedtak som nevnt er å "synliggjøre kommunens forutsetninger, og å gi grunneier, utbygger og andre mulighet for å ta hensyn til disse på et tidlig stadium i prosjektet", jf. Ot.prp. nr.22 (2004-2005) s.63.

Vedtaket skal fattes som en formell beslutning av kommunestyret. Vedtaket skal ha som formål å gi grunneiere, utbyggere o.a. "et inntrykk av hvilke elementer kommunen forventer at avtalen skal inneholde". Dette kan bla. gjelde utbyggingstakt, boligpolitiske forhold, behov for infrastruktur, m.m.

Vedtaket skal gi "en viss forutberegnelighet på nivået som forventes, men vil ikke være bindende føringer for utbyggingen av et område." I proposisjonen gis det også uttrykk for at det kan være aktuelt å knytte slike vedtak til boligpolitiske handlingsplaner, utbyggingsprogram, separate prinsippvedtak eller i forbindelse med vedtak av kommuneplan, eller kommunedelplan. Man vil her f.eks. kunne gi uttrykk for at spørsmål rundt opparbeiding av veg, vann og avløp skal søkes løst gjennom avtale. Grunneier eller utbygger vil da kunne bli kjent med at fremforhandling av en avtale med kommunen vil inngå i prosjektet dersom de ønsker å bygge ut området. Men et vedtak kan neppe gi hjemmel for kommunen til å kreve en fremforhandlet avtale for å gå videre med behandlingen av et innsendt forslag til plan eller en byggesøknad.

Vi ser av rådmannens forslag til Kommuneplan 2015-2027, Arealdelen, at det foreslås bestemmelser om utbyggingsavtaler. Vi mener at budskapet er vagt formulert, og bør konkretiseres nærmere. Dette

Gråasen Velforening

temaet har vi også tatt opp i vårt innspill til forslaget i vårt brev datert 8. juli 2015, men der ikke utdypet.

Vi ønsker nå å fremføre følgende tanker/forslag til generelle krav til/føringer for utbyggingsavtaler i Spydeberg kommune:

"1. Utbyggingsavtale skal inngås mellom Spydeberg og den enkelte grunneier eller utbygger av et område i kommunen som har sitt grunnlag i kommunens planmyndighet etter PBL, og som gjelder gjennomføring av kommunal arealplan (herunder reguleringsplan og bebyggelsesplan). Kommunen skal legge tilrette for medvirkning av berørte grupper og interesser.

2. Utbyggingsavtale er en forutsetning for utbygging av minst x (f.eks. 5) boenheter bolig og/eller x (f.eks. 1.000) m² næringslokaler, og skal avklare kommunens forventninger til avtalen, og som kommunen har gitt bestemmelser om i den vedtatte arealdelen til kommuneplanen eller reguleringsplan. Avtalen kan innebære en utfyllende presisering i forhold til planen, men innenfor kommunens plankompetanse iht. loven.

3. En utbyggingsavtale kan gjelde forhold som kommunen har gitt bestemmelser om i arealdelen til kommuneplan eller reguleringsplan. Avtalen kan også regulere antallet boliger i et område, største og minste boligstørrelse, og nærmere krav til bygningers utforming der det er hensiktsmessig. Avtalen kan også regulere at kommunen eller andre skal ha fortrinnsrett til å kjøpe en andel av boligene til markedspris. Avtalen kan også gå ut på at grunneier eller utbygger skal besørge eller helt eller delvis bekoste tiltak som er nødvendig for gjennomføringen av planvedtak. Slike tiltak må stå i rimelig forhold til utbyggingens art og omfang og kommunens bidrag til gjennomføringen av planen og forpliktelser etter avtalen. Kostnadene som belastes utbygger eller grunneier til tiltaket, må stå i forhold til den belastning den aktuelle utbygging påfører kommunen.

4. Utbyggingsavtaler bør omfatte bl.a. følgende:

4.1. Arealformål som skal omfattes av avtalen (bolig, næring, lekeplasser / aktivitetsområde, friområder, vei/gang-/sykkelvei/fortau, felles parkeringsplasser) og den fysiske sammenhengen med tilgrensende formål og nødvendig teknisk infrastruktur (vei, fortau, gang-/sykkelveier, vann- og avløpsanlegg, veilyss, lekeplasser og friluftsområder).

4.2. Tekniske, estetiske og kvalitetsmessige krav til utforming, materiell og utførelse av infrastrukturer som ønskes overtatt av Spydeberg kommune til eie, drift og vedlikehold.

4.3. Økonomisk kompensasjon fra utbygger eller grunneier for området tilknytning til, og bruk av, infrastruktur som er finansiert av andre utbyggere, og som er overtatt, eies og forvaltes av Spydeberg kommune. Slik kompensasjon avsettes til et eget "øremerket" fond i Spydeberg kommunes regnskap, og som disponeres til vedlikehold av infrastrukturen i det aktuelle området. (Hvis det er en velforening for området, skjer disponeringen i samråd med den).

5. Prosedyrene for utarbeidelse av og inngåelse av utbyggingsavtaler følger PBL § 17-4.

(Bestemmelsen ovenfor er vedtatt som del av Kommuneplan 2015-2027, Arealdelen i Spydeberg kommunestyre i møte xx. xx.xxx, sak nr. xx/2015). Spydeberg, xx, xx, xxxx".

Vi imøteser kommunestyrets behandling av det ovenstående som del av Kommuneplanen.

Med hilsen / Gråasen Velforening / styret

Ivar Vågen - Nina Auren - John H. Hvalshagen - Unni Auren - Claes Kolstad - Anders Løkke - Åge Vold
styreleder

Til Spydeberg kommune,
1820 Spydeberg.

Spydeberg den 9.7.2015

Spydeberg kommune har lagt sitt forslag til kommuneplan 2015-2027 ut til offentlig ettersyn og høring, med høringsfrist 17.juli 2015. Spydeberg kommunes bygdebokkomité har i møte den 9.6.2015 funnet det riktig å oversende det vedlagte upubliserte materialet på nåværende tidspunkt.

- Sørbygda i Spydeberg ligger til rette for å bli et forskningsmessig natur- og kulturhistorisk innsatsområde framover.
- Spydeberg kommunes planmyndigheter, fylkeskommunens kulturminnemyndigheter og Riksantikvaren som arbeider med "Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold" bør ha tilgang til det innsamlede kunnskapsmaterialet i den forberedende fasen vi nå er i til boklanseringen i desember 2015.

For Spydeberg kommunes bygdebokkomité

Per Kristian Skulberg (s.)

leder

Vedlegg:

Faktanotat om kjente og potensielle mesolitiske steinalderfunn i Sørbygda.

Kopi:

Riksantikvaren, Samfunnsavdelingen, Pb. 8196 Dep., 0034 Oslo.

Østfold Fylkeskommune, Pb. 220, 1702 Sarpsborg.

Faktanotat om kulturlandskap av nasjonal interesse i Østfold.

Faktanotatet bygger på utdrag fra upublisert manus til Spydeberg bygdebok, bind 3 som utgis i desember 2015.

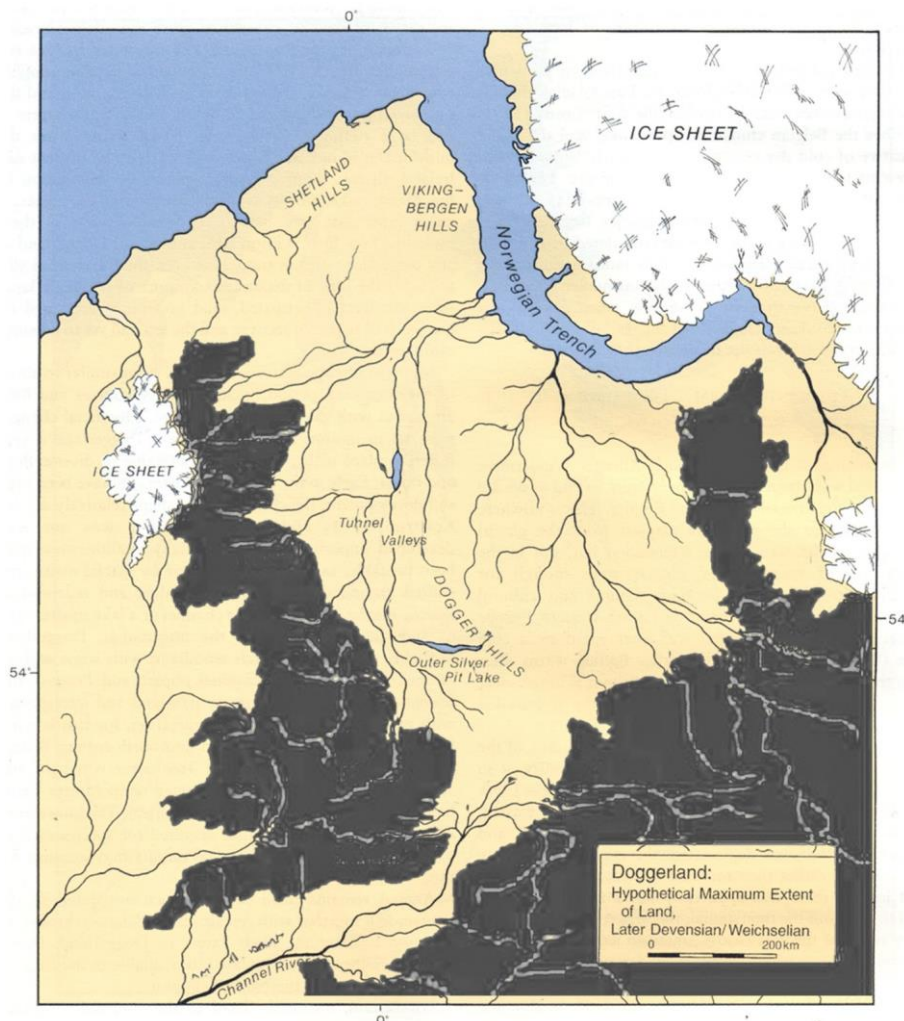
Spydeberg fra skjærgård til fruktbart land

Skiftet mellom land og vann de siste 20.000 årene i Nord-Europa overgår kanskje fantasien til den mest drevne karttegger.

For om lag 22.000 år siden var så mye vann bundet opp i isbreer på kloden at havnivået i verdenshavene var 100-120 m lavere enn i dag. Innlandsisen i våre områder var da på sitt største og lå den gang over hele Skandinavia og det meste av De britiske øyer. Etter hvert ble breen borte i Nordsjøområdet og havet gikk inn til det som geologene kaller Nordsjøkontinentet. Arkeologene bruker for det meste betegnelsen Doggerland på det landområdet der en kunne gå tørrskodd fra Danmark til England. England var landfast med Frankrike og Nederland. Rhinen og Themsen rant sammen til en stor "Channel River" som fulgte i dalbunnen av det som nå er Den engelske kanal. Norskerenna derimot var dyp og skilte det store Doggerland fra det som skulle bli Norge.

"Der ligger et land mot den evige sne", skrev Bjørnstjerne Bjørnson i 1859. Han tenkte på landet med de mange isbreene i høyfjellet. Men for dem som bodde i Skottland, på Shetland, i Doggerland og på Jylland, så må Bjørnsons ord virkelig ha hatt gyldighet den gangen. Det var da et isdekke med tykkelse på inntil 2000 m over Norge. Folk kunne se "den evige sne" hele året i synsrande mot nord.

De folkene som hadde avanserte flint- og beinredskaper, levde sammen med mammut, urokse og villhest i flere tusen år på de fruktbare slettene som nå er Nordsjøens havbunn. Nordsjøen er i dag svært grunn og har en gjennomsnittsdypde på om lag 70 m. De gode fiskebankene er enda grunnere. På det grunneste er Doggerbank bare 16 m. Store og Lille Fiskebank og Vikingbanken var tydelige åskammer på Nordsjøkontinentet i sin tid.

Vi kan grovt regne med at det er 10 000 år siden innlandsisen forsvant helt i våre områder. Gjennom kanskje like lang tid før det var det at folket sør for denne breen kunne skue toppen av "den evige sne" mot nordhimmelen.

Hva skjedde?

For ca. 15 000 år siden ble klimaet brått mye varmere, isbreene krympet, verdenshavene steg og store landområder ble gradvis satt under vann. Det er ikke forsket fram enda hvor stort Doggerland virkelig var på det største, kanskje gikk det helt ut til Vikingbanken. At mange boplasser og store jaktområder gikk tapt på slettelandet som nå er Nordsjøbunn, er det ikke tvil om. Mammutterner, flint og beinredskaper får fiskerne med i trålen.

Om lag to tusen år varte denne varmeperioden. Så fulgte det tusen år med en kraftig kuldeperiode. Issmeltingen stoppet opp for en stund, før klimaet plutselig ble mye varmere igjen for ca. 12 000 år siden.

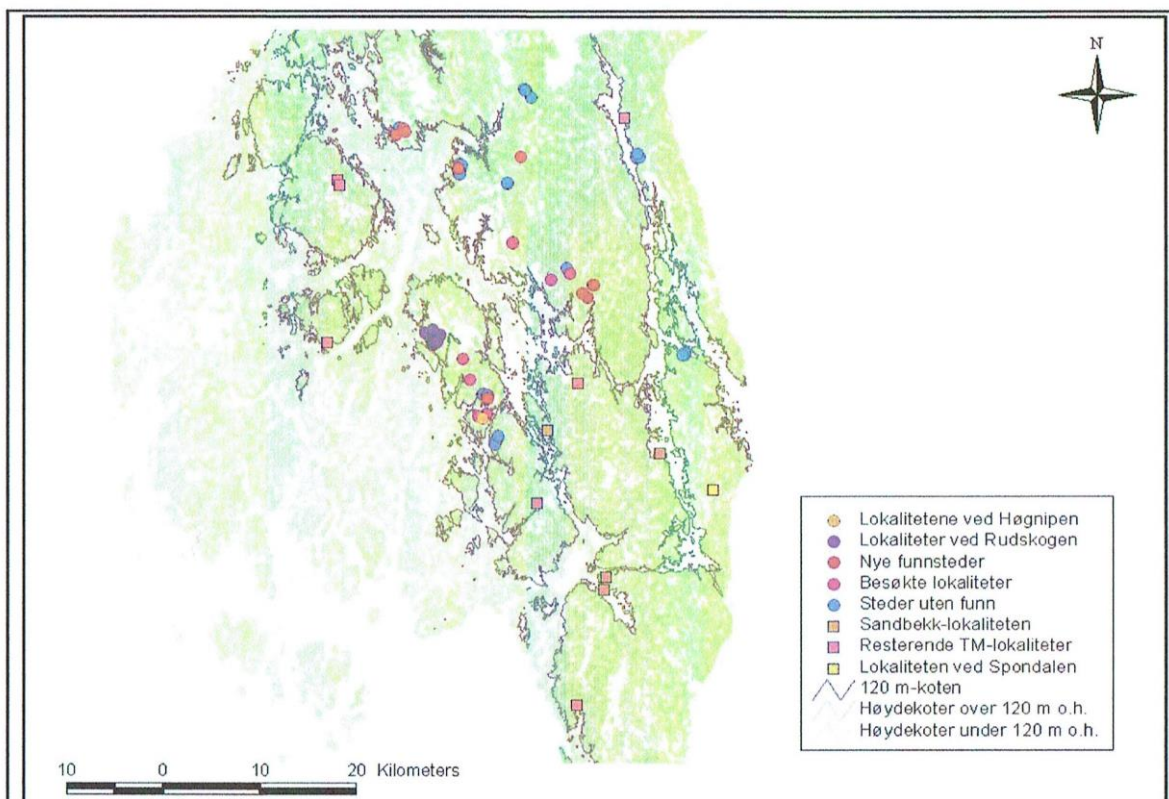
Mens menneskene i Doggerland og i områdene mellom England og Frankrike mistet sine leveområder, steg landet vårt opp av hav. På vestkysten av Norge som en smal landbrem, mens i Østfold kom øyer og skjær opp av havet. Selv om vannstanden i verdenshavene steg, så steg den nedpressede jordskorpa hos oss enda mer opp, slik at en her opplevde en at havet sank og nye landområder dukket fram.

I Østersjøområdet ble landområdene vekselvis oversvømt og og steg opp i ulike perioder av istidas siste del. Østersjøen var tidvis et ferskvannshav og senere et brakkvannshav. Store bresjøer dekket i perioder de sørsvenske områdene. Disse kompliserte geologiske hendelsene førte til dannelse av Yoldiahavet etterfulgt av Ancylussjøen og deretter Littorinahavet - navn knyttet til skjellforekomster som var mest framtrædende i disse områdene i tidsperioden som fulgte innlandsisens nedsmeltning.

I Spydeberg, mens isfronten lå på Hollitoppen ca. 10 200 år før nåtid og som en del av Ski-trinnet, kunne steinalderfolket bruke

båter sommerstid - for å jakte sel og fugl og høste av havets rike matfat nær brekanten.

Da Høgnipen i Degernes ble utpekt til Norges eldste boplass etter undersøkelser på 1960-tallet, hadde en nesten glemt at det på slutten av 1800-tallet var beskrevet sjeldne flintfunn fra Mulerud i Spydeberg 150 m.o.h. i Trollerudåsens sørside. Trollerud-Mulerud-Holsten-funnet ble inngående drøftet og publisert av Andreas M. Hansen allerede i 1904, og der tolket som landets eldste boplass etter issmeltingen.

Figur 36: Landskapet med et havnivå på 120 m o.h. Det bemerkes at det sentrale landskapsrommet har lukket seg og at lokaliteter som ligger i de indre områdene kan forstås som innlandslokaliteter. Fordi landhevingen har hatt et ulikt forløp i nord og sør skal kartet forstås som en tilnærmet illustrasjon av situasjonen i den senere delen av preboreal tid. (Kartet er laget i ArcView GIS 3.3 av forfatteren.)

Holstein 1 og 2 som gule firkanter på øya øverst til venstre. Etter Christian Westli (2012).

De lærdes strid om flintfunnene i Spydeberg, slik Gutorm Gjessing skriver i boken *Norges Steinialder* (1945):

"Alt i sitt merkelig intuisjonsrike verk „Landnåm i Norge" (1904) pekte Andr. M. Hansen på at det var en „overveiende sandsynlighet for at vi her virkelig har et norsk bostedsfund som rækker like op mot postglacialtidens begyndelse" - han tenkte da på noen funn fra Mulerud, Holsten og Trollerud i Spydeberg, Østfold, som var gjort i 125 meters høyde over havet. Disse funn, som var samlet tilfeldig opp, var imidlertid ikke tilstrekkelig godt opplyst til at arkeologien vågde å ta dem helt alvorlig. Med større eller mindre grunn mistenkte den til og med funnopplysningene for delvis å være uriktige. Den tidlige datering vant derfor ikke gehør, ja, Anathon Bjørn uttaler til og med, så sent som i 1923, kategorisk at „en datering av de høitliggende Spydebergfund til denne geologiske periode (d. e. P. A. øyens Portlandiatid) turde allerede paa forhaand være umulig, og det urigtige heri fremgaar klart av en fuldt typisk skivespalter som er fremkommet ved Mulerud" (Bjørn 1923 s. 5 f.). Det skal likevel sies at Haakon Shetelig, som den fordomsfrie forsker han er, valgte å vente på nye undersøkelser før han felte noen endelig dom over flintplassene fra Spydeberg (Shetelig 1922 s. 62 f.).

Vi ser nå at Andr. M. Hansens datering av Spydebergfunnene var riktig. Og når han mente å kunne dele norsk eldre steinalder i ei eldre tid, da flinten var det eneste redskapsmateriale, og ei yngre med Nøstvetinventar, så kan vi medgi at han stilte en påfallende riktig prognose for utviklingen av steinalderagranskinga i Norge. For helt å vurdere hvor framsynt og fordomsfritt dette var, må vi huske at „Landnåm i Norge" inneholdt den første og grunnleggende behandling av Nøstvetkulturen - vår tidligst kjente eldre steinalderskultur i det hele tatt. Og Maglemosetida i Norden var i det hele tatt ikke oppdaget da han skrev dette sitt merkelige verk.

I 1929 undersøkte så Nummedal en liten boplass på Sørli i Ski, Akershus, 170 meter o. h., med et par kjernehøvler, ymse skrapere, et par gravstikker og noen flekker. Visstnok ikke noe rikholdig funn, men nok til å karakterisere det som tilhørende Fosnakulturen, noe Nummedal med en gang var klar over. Og i de nærmeste år etter kom det ene funn etter det andre fra Østfold, dels samlet opp av amatører, dels ved Nummedals og Anathon Bjørns undersøkelser. Blant annet har Nummedal foretatt undersøkelser på Andr. M. Hansens omstridte Spydeberg-boplasser. På Mulerud fant han utpreget Fosna-inventar - kjerneskraper, lange flekkeskraper, gravstikker og eneggete pilespisser. På Holsten fant han bl. a. ei lita skiveøks, hvor nakken ser ut til å være formet som gravstikke med polyedrisk egg, og på Trollerud ei mikro-gravstikke. Det kan derfor ikke være tvil om den høye datering av disse funn.

De andre kjente Fosnafunn i Østfold samler seg vesentlig om Halden-distriktet, Rakkestad og Degernes ."

Illustrasjon fra Andreas M Hansens publikasjon "Landnåm i Norge" (1904).

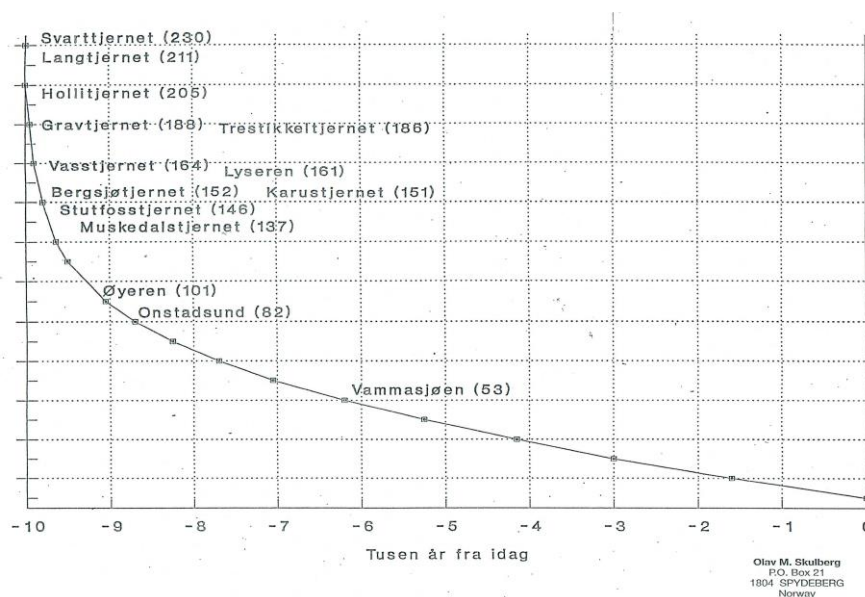
På Stunner i Kråkstad er det gjort inngående undersøkelser av en lokalitet fra den samme tidsperioden. Denne første bølgen av innvandring finner en stadig flere spor av i Bohuslän, Østfold, Akershus og Vestfold. Høgnipenboplassene Rørmyr og Mellommyr m. fl. har blitt nærmere undersøkt de siste årene. Det er i denne sammenhengen det er grunn til å understreke at de rike funnene i Spydeberg ikke har fått en ny og samlet gjennomgang som det store materialet fra alle steinalderens faser tilsier. Det går for langt å ramse opp den lange listen av funnummere i katalogen til Oldsaksamlingen, men de er svært mange. Funnene strekker seg fra tidlig-mesolitikum gjennom alle de fire mesolitiske fasene fram til yngre steinalder (neolitikum) som regnes fra om lag 4000 år f. Kr. Denne yngre steinsaldersepoken i Østfold er inngående omtalt av Einar Østmo.

Mesolitikum - som omfatter den om lag 6000 år lange fasen med jegersankere i våre trakter - er inngående studert av Egil Mikkelsen, Inge Lindblom, Ingrid Fuglestvedt og Christian Westli. Allikevel mangler det en videre arkeologisk gjennomgang av Spydebergfunnene og til dels Askimfunnene. *Det blir derfor viktig å*

kjenne til og ha en god forvaltning av kjente og potensielle basislokaliteter fra denne spennende epoken i vår eldste historie.

For Spydebergs vedkommende snakker vi om flintfunnene Trollerud-Mulerud-Holsten (150 moh.), Haugland (180 moh.) Unnerud (140 moh.) og flintfunnene Bjaberg (120 moh.), Auten (110 moh.) og Dalen (Prestdalen) (110 moh.). De rikeste flintfunnene i Spydeberg er gjort på Skaugen under Giltvedt (100-90 m.o.h.) ved utløpet av "Skorgafjorden" en sidearm til "Glommafjorden", som lå der Skorredalselva (Skorga) i dag har sitt utløp i Glomma. I tillegg kommer de omfattende Haltorp-funnene (Nøstvedt-type) langs Glomma på omlag 60 m.o.h.

Bjaberg-Haltorp-Skaugen/Giltvedtfunnene ble behørig behandlet av A.W. Brøgger i 1905. Inge Lindbloms funnfordelingskart fra 1984 bekrefter den tette forekomsten av mesolitiske funnlokaliteter nettopp i "Skorgafjord"-området. Ingrid Fugletvedts tolkninger av funnene på Sandholmen i Glomma mellom Mørkfoss og Solbergfoss underbygger hvor viktig hele dette området var i kjernefasen av steinalderen.

Strandlinjekurver for Spydeberg.

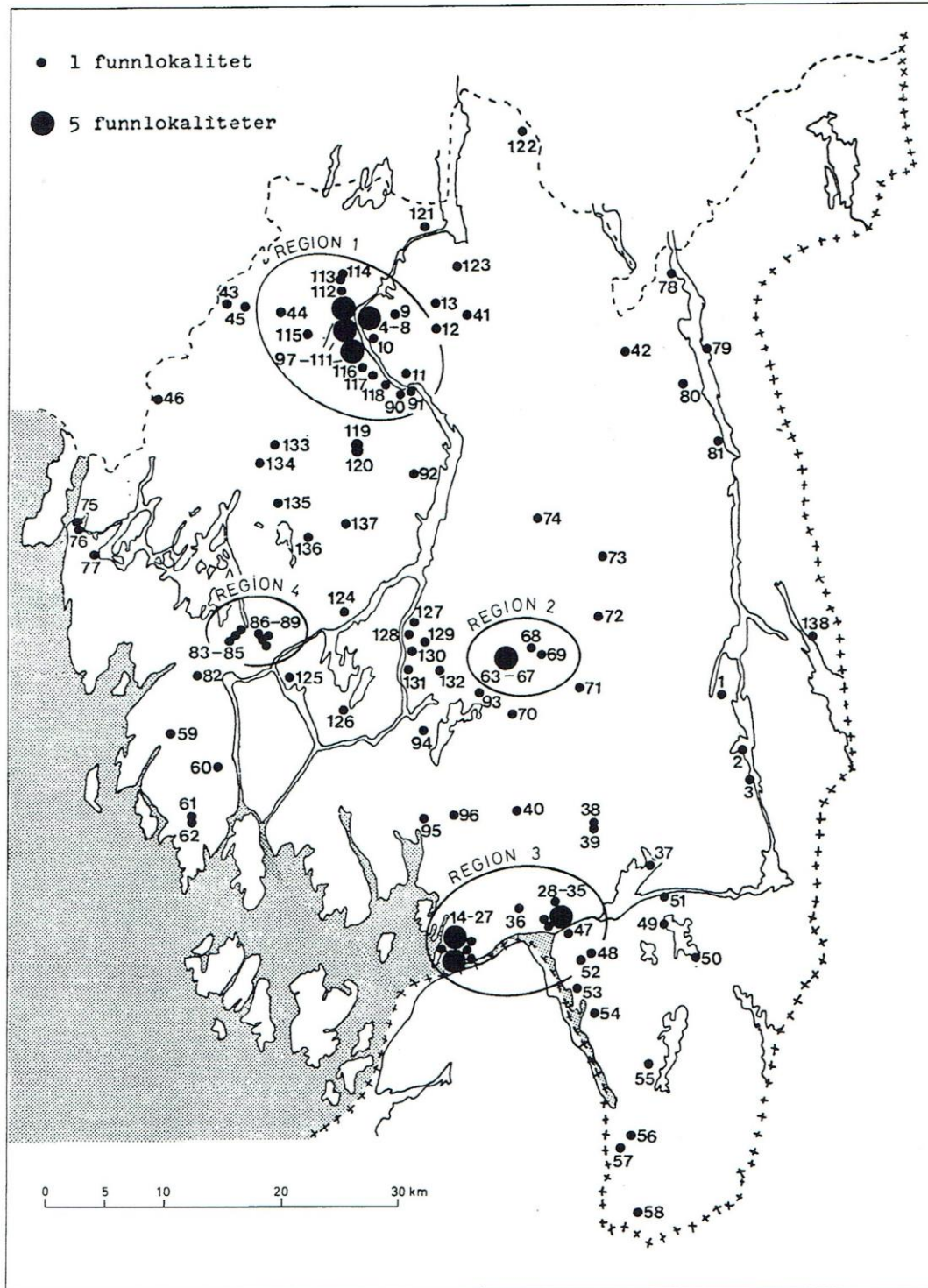

Fig. 1. Funnspredningskart. Mesolitiske funnlokaliteter i Østfold med fire funntette regioner.

Kartet over viser den store funntettheten i Spydeberg langs Glommas vestbredd.

Fra Inge Lindbloms publikasjon "Former for økologisk tilpasning i mesolitikum, Østfold.

(1984).

Christian Westli viser i sitt arbeid *Å slå seg ned - en regional analyse av tidligmesolitiske lokalisering med utgangspunkt i Østfold (2012)* hvor sentral Spydeberg var som del av den ytre skjærgården under issmeltingen. Han viser innledningsvis til hvor mangelfull behandlingen av preboreal tid har vært på Østlandet siden 1960-tallet. Westlis arbeid viser hvor nyttig bevisst landskapsanalyse kombinert med prøvestikking kan være for å finne fram basislokaliteter fra denne tiden. Han konkluderer med følgende:

Ut fra resultatene virker det som om Østfoldskjærgården i tidligmesolitiske tid (TM) ble brukt relativt intenst. Dette er imidlertid et spørsmål som trenger flere undersøkelser. Hvis dette eventuelt skulle undersøkes nærmere foreslås det at registreringer foretas på steder hvor det har vært hode havneforhold og grunnforhold. For å få et godt svar på de nye funnstedenes funksjon og datering kreves utgravninger. Hvor vidt det fins basislokaliteter i området er et spørsmål som kan undersøkes ved å lete seg fram til steder med strategisk plassering og gunstige forhold for lengre opphold.

Hein Bjerck var tidlig ute med å gjennomføre en tilsvarende analyse for å finne steinalderboplasser på Vega i Nordland.

(Bjerck, Hein B. 1989. Forskningsstyrt kulturminneforvaltning på Vega, Nordland. En studie av steinaldermenneskenes boplassmønstre og arkeologiske letemetoder. Gunnerius 61. Trondheim: Vitenskapsmuseet i Trondheim, Universitetet i Trondheim.)

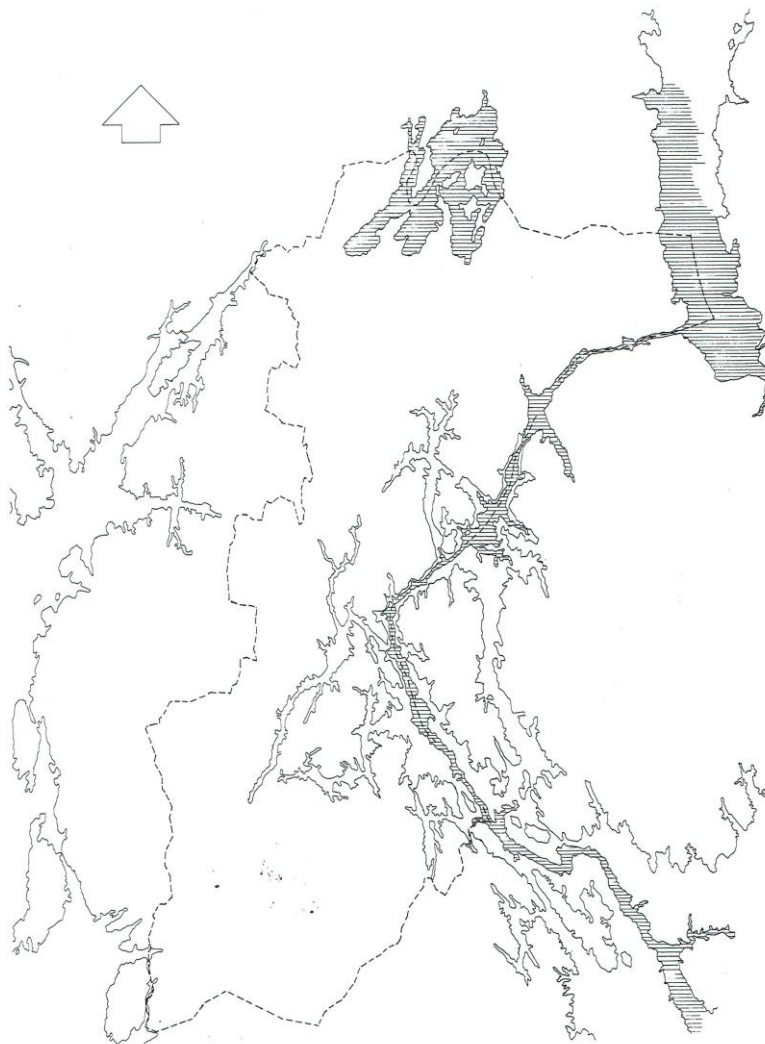
(Bjerck, Hein Bjartmann. (1990) Mesolithic site types and settlement patterns at Vega, Northern Norway. *Acta Archaeologica*. vol. 60-1989.)

Astrid J. Nyland har videreført arbeidet med å finne metoder for å kunne oppdage tidligmesolitiske boplasser.

(Nyland, Astrid J. 2012. Appendix 4: Lokaliseringsanalyse av tidligneolittiske pionerboplasser. I: Glørstad, H. & Kvalø, F. (red.) *Havvind – Paleogeografi og arkeologi 2012*: 12. 70-96. Oslo: Norsk Maritimt Museum/ Kulturhistorisk Museum.)

Som supplement til det arbeidet Mikkelsen, Lindblom og Fuglestad har gjort sitter vi i dag med ny tilleggskunnskap til å gjennomføre relevante lokaliseringanalyser, noe som kan føre til at vi får mer kunnskap om det landskapet vi skal oppleve og forvalte.

I tillegg til at Skorrebergdalen og elvestrekningen som går langs Heliveien og ender i Glomma, må ha vært et yndet tilholdssted for strandfolk over lang tid, kan en ikke utelukke at en i dette relativt urørte vassdraget og ravinlandskapet kan finne viktig vitenskaplig materiale fra mulige oppskyllingsedimenter etter den dramatiske **Storegga-tsunamien** som fant sted for om lag 8.200 år siden. Glommafjordens strandlinje sto ved ca. 80 moh. da den lange tidevannsbølgen slo inn i våre områder og fylte indre fjordbassenger.

Fjordssystemet i Sørbygda ved havnivå 100 moh. Et dominerende og lunt fjordsystem med mange gode boplassmuligheter for jegersankeren i steinalderen.

Christian Westli holder fram hvordan et landskap først og fremst blir kjent gjennom bruk. Det blir imidlertid også kjent gjennom

fortellinger om hendelser i landskapet. Westli siterer Tim Ingold (2000) *The perception of the environment: essays on livelyhood, dwelling and skill*. Routledge. London.

Han er kollega med professor David Lowenthal som har gjort seg gjeldende i det lokalhistoriske arbeidet i Spydeberg. Dette gjennom mange besøk i Spydeberg, og ikke minst sitt essay: *The Spydeberg Landscape - a living Legacy*, publisert 2007: *Folk og hjem - på gamle og nye tomter*. Spydeberg bygdebok bind 2.

Viktigheten av langsiktig forvaltning av landskapet er faglig understreket av Kenneth Olwig 2003: *Landscape: The Lowenthal Legacy*. *Annals of the Association of American Geographers*, 93 (4), 2003, pp 871-877.

I samsvar med dette er det viktig for Spydeberg kommunes bygdebokkomité og meddele kommunen de funn som nå er gjort i forbindelse med det 6 år lange arbeidet med oppgaven å beskrive vår natur- og kulturarv i Sør-bygda. Dette bindet vil bli utgitt i desember 2015.

Vurderingen er bl.a. at Spydeberg besitter en av landets mest verdifulle konsentrasjoner av boplassaktivitet som dekker den første tiden etter ismeltingen og fram til steinalderens slutt. I tillegg til de tidligmesolitiske funnene (Holsten 1 og Holsten 2 = Mulerudfunnene i Trollerudåsen) er det rike flintfunn knyttet til en strandlinje på rundt 100 moh. (Bjaberg, Dalen, Auten og i særdeleshet Skaugen under Giltvedt). Skaugenfunnene markerer neset ut mot Glommafjorden. Stedet er innfallsporten til bukter og kiler langs Skorgavassdraget innenfor. Her var det gode havnemuligheter, grunnforhold og øvrige stedsfaktorer, noe som kan legge til rette for basislokaliteter i tidligmesolitikum og mellommesolitikum.

Spydeberg kommune
Stasjonsgata 35
1820 SPYDEBERG

Deres ref.:
14/647-28

Vår ref.:
14/619 - 16 / LEIBJO

Dato:
24.06.2015

Høring - Kommuneplan for Spydeberg 2015-2027 - uttalelse fra Askim kommune

Jeg viser til brev datert 04.06.15 om kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel for Spydeberg kommune. Askim kommune har følgende uttalelse til planforslaget:

1. Forslag til kommuneplan 2015-2027 har et høyt ambisjonsnivå for utviklingen i Spydeberg. Plandokumentene er passe omfattende, enkle å finne fram i og lette å forstå.
2. I planen bør det redegjøres for hvilken betydning en høy befolkningsvekst på 2,5% i Spydeberg kan ha for utviklingen i de øvrige tettstedene i Indre Østfold, med og uten nye kommunegrenser.
3. Det bør vurderes å utvide planforslaget med mål og strategier for samhandling med nabokommuner og regional utvikling. Dette har større betydning nå enn tidligere. Samhandlingen gjennom regionrådet, utviklingsselskapet, IKSene, samarbeidsavtalene og oppfølging av forutsetningene og retningslinjene i fylkesplanen har betydning for kommunenes planer.
4. Askim kommune forutsetter at kommuneplanens arealdel for Spydeberg ikke medfører føringer eller bindinger for arbeidet med fylkesplanens forutsetninger om arealeffektivitet og arealregnskap, for de øvrige kommunene i Indre Østfold

Med hilsen

Thor Hals
ordfører
Askim kommune

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og trenger ikke underskrift.

Kopi til:

Mottakere:
Spydeberg kommune

Til Spydeberg kommune.

KOMMUNEPLAN 2015-2027, HØRINGSUTTALELSE FRA MILJØPARTIET DE GRØNNE HOBØL/SPYDEBERG:

INNLEDNING:

Det er liten tvil om at Spydeberg kommune er en attraktiv tilflytningskommune fra områdene vest for oss, fra Follo og innover mot hovedstadsområdet. I forslaget til kommuneplan for perioden 2015-2027 er det lagt til grunn en årlig økning i folketallet på 2,5 %. Dette er relativt mye, og som planen foreskriver, innebærer dette en årlig boligutbygging på ca 100 boliger pr. år.

KOMMENTAR TIL FORSLAGENE:

I kommuneplanens avsnitt om **Klima og miljø – grønt samfunn**, påpekes det at utbygging som innebærer ytterligere nedbygging av dyrket eller dyrkbar jord skal unngås. Dette målet står i sterk kontrast til kommuneplanens forslag om å åpne for boligbebyggelse på deler av Lundsjordet og Løkenjordene.

Når det gjelder Lundsjordet er det allerede bygget en barnehage der og sterke krefter i kommunen ønsker videre utbygging av området til skoleformål, der det åpenbart er hensikten å bygge en helt ny skole til erstatning for begge barneskolene. Skaden er allerede skjedd ved at barnehagen ble realisert, men skaden må ikke nødvendigvis forsterkes ytterligere ved at 55 daa legges ut til kombinert bebyggelse og anleggsformål, slik planforslaget legger opp til.

Løkenjordene, med angitt areal på 114 daa som er foreslått til framtidig utvidelse av sentrumsbebyggelsen, er i strid med både arealstrategien i Østfold mot 2050 og gjeldende kommuneplan for sentrum 2012-2024. Jorda er av svært god kvalitet, er lettdrevet og gir gode og årvisse avlinger tilpasset det lokale klimaet. Den foreslåtte nedbyggingen er således i sterk konflikt med et tiltagende behov for å sikre jordvern.

Planforslaget er et klassisk eksempel på at kortsiktige utbyggingshensyn og kunnskapsløse politikere lar verdifulle jordressurser legges ut for utbygging i sentrumsnære områder. Vi har IKEA-saken i Vestby friskt i minne, og vi ser at de samme holdningene gjør seg gjeldende i Spydeberg, om enn i noe mindre skala.

KONKLUSJON:

MDG Hobøl og Spydeberg går mot ytterligere nedbygging av jordressursene på Lundsjordet og Løkenjordene, og ber de ansvarlige om å se til de områder i kommunen som ikke kommer i konflikt med et strengt jordvern.

Spydeberg 9. Juli 2015

Bjørn Ring Opjordsmoen

MDG Hobøl og Spydeberg

Spydeberg kommune
Stasjonsgata 35
1820 Spydeberg

Vår saksbehandler
Ronja M. Skaug
Tlf: 91 73 60 40

Kopi til

UTTALELSE TIL HØRING AV KOMMUNEPLANENS AREALDEL I SPYDEBERG KOMMUNE

Vi viser til brev 04.06.2015 i forbindelse med høring av kommuneplanens arealdel i Spydeberg kommune. Høringsfristen er 17.07.2015 og uttalelsen er dermed innen fristen.

Hafslund Nett AS har etter energiloven områdekonsesjon i Spydeberg kommune. Dette innebærer at vi etablerer og drifter strømmettet i kommunen (høyspent og lavspent fordelingsnett). I tillegg har Hafslund anlegg som er etablert etter anleggskonsesjon innenfor kommunen.

På denne bakgrunn gjør vi oppmerksom på at det i dette planforslaget må tas høyde for de anlegg som det er nødvendig for oss å etablere og drifte.

1. Anlegg etablert etter anleggskonsesjon (normalt regionalnett)

1.1 Eksisterende høyspenningsanlegg

Vi vil gjøre oppmerksom på at det i planområdet er høyspenningsanlegg som er bygget etter anleggskonsesjon gitt av Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE). Kraftledninger og kabelanlegg bygget etter anleggskonsesjon er i hovedsak unntatt fra Plan- og bygningsloven, og for disse kan det derfor ikke vedtas planbestemmelser eller vilkår som del av reguleringsplan for andre tema. Utgangspunktet er derfor at kraftledninger ikke skal inntegnes som et arealformål i en plan, men bør innarbeides som *hensynssone (faresone)*.

Hafslund Nett AS ber om at det i kommuneplanens arealdel innarbeides hensynssoner for høyspenningsanlegg (H 370) med tilhørende bestemmelser, jf. plan- og bygningsloven § 11-8 bokstav a for de regionalnetts (RN) kraftlinjene som fremgår av vedlagt kart.

Retten til å fremføre høyspennings luftlinjer er etablert enten gjennom skjønn eller avtale. Ervervet byggeforbudsgrense fremgår av disse. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap forvalter *Forskrift om Elektriske Forsyningsanlegg*, i forskrift er det satt krav om minsteavstand for bygg til høyspennings luftlinjer. Denne avstanden kan avvike fra byggeforbudsgrense som følger av skjønn eller avtale. Bredden på hensynssonen er angitt på vedlagte kart, se vedlegg.

Bredden beregnes normalt ut fra masterekkens senterlinje, dersom bredden er angitt til 37 meter, innebærer det 18,5 meter til hver side av senter mast. Som det fremgår av kartet så varierer bredden på hensynssonen fra 20 – 37 meter. Den angitte bredde gjelder linjestrekket mellom to transformatorstasjoner.

Fra Kykkelsrud (FKF) mot Vestby er det oppgitt både 20 meter og 37 meter fordi det går to parallelle linjer. Her er det utarbeidet et detaljkart, som viser bredden på linjene.

Hafslund Nett AS har utformet et forslag til planbestemmelse om høyspenningsanlegg som kommunen kan

bruke i sin helhet eller til veiledning. Vi ber om at det tas inn følgende bestemmelse til kommuneplanens arealdel:

Høyspenningsanlegg

Hensynssone for anlegg etablert ihht. anleggskonsesjon (normalt regionalnett):

Ny bebyggelse og anlegg skal ikke oppføres innenfor hensynssone for høyspennings luftledninger. Hensynssonen gjelder til bebyggelsens nærmeste bygningsdel (terrasse, takutspring, vegg, sålekant mm). Jordkabler er ikke omfattet av hensynssonen og må hensyntas ved tiltak. Høyspenningsanlegget kan generere elektromagnetiske felt utover hensynssonen.

Elektromagnetiske felt:

Høyspenningsanlegg generer elektromagnetiske felt. Dersom ny bebyggelse og anlegg som er beregnet for personopphold foreslås plassert nær høyspenningsanlegg som kan medføre magnetfeltnivåer over 0,4 mikrottesla, skal det gjennomføres utredninger som skal gi grunnlag for å vurdere bebyggelsens og anleggets plassering, samt forebyggende tiltak for å redusere magnetfeltet, jf. Statens strålevern.

Øvrige bestemmelser:

Netteier må kontaktes ved tiltak nær hensynssonen for å få opplysninger om spenningsnivå, byggeforbuds- og ryddebelte eller om andre elektriske installasjoner.

Det må ikke foretas endringer av terrenget i høyspenningssonen uten at dette er skriftlig godkjent av netteier.

Dispensasjon fra byggegrense må avklares med netteier før oppstart av reguleringsplan eller før byggesøknad sendes inn. En skriftlig tillatelse fra netteier må foreligge.

Det er normalt ikke hensynssone for jordkabler, heller ikke for luftledninger som er en del distribusjonsnett.

Ved bygging i nærheten av luftledninger, gjøres det oppmerksom på at det ikke nødvendigvis er samsvar mellom hvilken avstand som er nødvendig for å komme under anbefalt utredningsgrense for magnetfelt og gjeldende byggeforbudsbelte.

2. Anlegg etablert etter områdekonsesjon (normalt distribusjonsnett)

Anlegg under 24 kV inngår i distribusjonsnett for elektrisk energi og er bygget i medhold av områdekonsesjon. Omlegging av disse anleggene fordrer ikke søknad om endring av konsesjon, men en del hensyn må likevel ivaretas.

2.1 Forholdet til eksisterende frittliggende nettstasjoner

Det må tas hensyn til byggegrenser for nettstasjoner, for både nye og eksisterende nettstasjoner gjelder at disse må stå minst 5 meter fra bygning med brennbare overflater. Avstanden gjelder også til terrasser og lignende brennbare utstikk som er direkte knyttet til bygget.

Vi ser at det ofte dessverre ikke blir tatt hensyn til disse avstandskravene når nye bygninger planlegges og oppføres. Dette skaper problemer både for grunneiere og for nettselskapet. Det er derfor viktig å synliggjøre byggegrenser mot nettstasjoner i planbestemmelsene.

Følgende bes spesifikt ivaretas i kommuneplanbestemmelsene:

- Nettstasjoner tillates oppført i forbindelse med strøm til stedbunden næring i LNFR-område samt i areal regulert til utbyggingsformål
- Nettstasjoner tillates oppført også utenfor regulerte byggegrenser og kommer i tillegg til tillatt utnyttelsesgrad.
- Nettstasjoner tillates oppført inntil 1 m fra eiendomsgrense og at det generelt er 5 m byggegrense rundt nettstasjoner.

3. Felles for elektriske anlegg

3.1 Inntegning på plankart

Vi gjør oppmerksom på at spenningsnivået for ledningsanleggene *ikke* må påføres i planen, herunder plankartet. Kraftledninger skal på kart ha en enhetlig utforming, uavhengig av spenningsnivå og eventuelle fysiske forskjeller. Parallelle ledninger som går i samme trasé, skal tegnes som én ledning. Høyspenningsskabler under bakken tegnes ikke inn på kartet. Vi viser i denne sammenheng til Forskrift om beredskap i kraftforsyningen § 6-2, og NVEs *Veiledning til forskrift om beredskap i kraftforsyningen*, pkt 6.2.5.

Arealer og eiendommer som brukes til, eller i fremtiden skal brukes til transformatorstasjoner evnt nettstasjoner avsettes i kommuneplanen til arealformål bebyggelse og anlegg, underformål «Andre typer bebyggelse og anlegg», energianlegg kode 1500, jf. vedlegg I til kart- og planforskriften.

Hensynssoner for høyspenningsanlegg skal angis som faresone med kode 370 i plankartet.

3.2 Alternativ energiforsyning

Dersom det er aktuelt med alternativ energiforsyning til noen områder, f.eks. fjernbåren varme, ønsker vi at dette avklares så tidlig som mulig da dette påvirker behovet for elektrisk strøm.

3.3 Andre forhold

I god tid før utbygging må det avklares hvordan nye utbyggingsområder i planområder skal forsynes med elektrisk strøm. Det må avklares i hvilken grad eksisterende ledninger/kabler eventuelt kan benyttes, om nye ledninger/kabler må legges og om det er behov for ny(e) nettstasjon(er).

Den eller de som utløser tiltak i strømforsyningsnettet, både flytting, nyanlegg og forsterkning, må som hovedregel dekke kostnadene med tiltaket, inkludert eventuelle kostnader til erverv av nye rettigheter. Nye traséer må gis rettigheter med minst like gode vilkår som det vi har til de eksisterende traséene. Normalt er dette stedsvarige (evigvarende) bruksrettigheter.

Dersom planen forutsetter at eksisterende høyspenningsanlegg må flyttes eller legges om, må det settes av plass til ny trasé og/eller nettstasjon(er)/transformatorstasjon(er).

4. Videre arealplanlegging

Vi ønsker å bli kontaktet både i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplaner og i god tid før utbygging, slik at vi kan planlegge nye anlegg og sikre arealer til elektrisk infrastruktur.

Vennligst ta kontakt dersom det skulle være spørsmål eller uklarheter.

Kontaktinformasjon: firmapost@hafslundnett.no

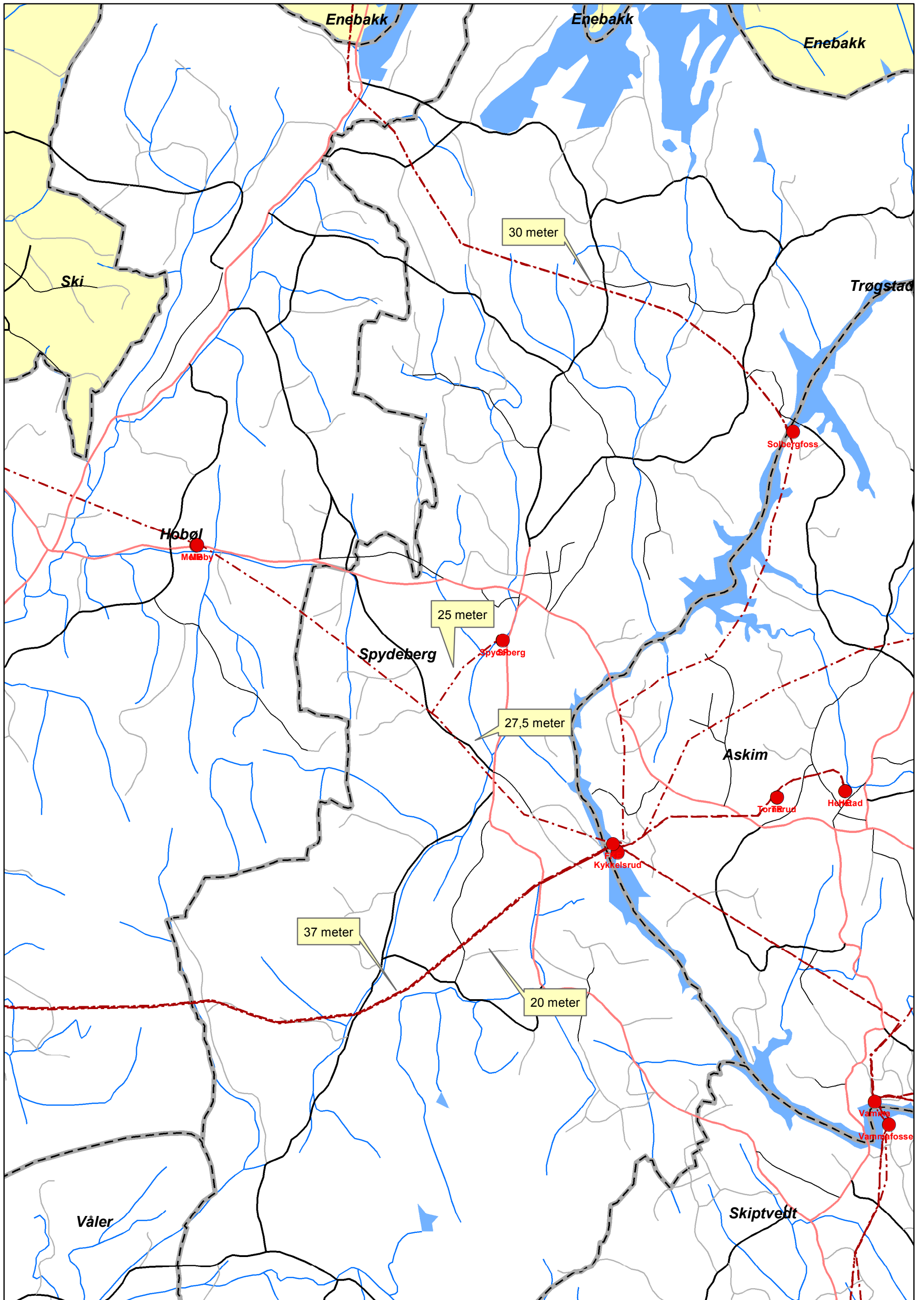
Med hilsen
Hafslund Nett AS

Ronja Martine Skaug, Rådgiver

Vedlegg

- *Kart over Spydeberg kommune påført bredden på hensynssonen(faresonen)*
- *Detaljkart over parallelle linjer fra Kykkelsrud mot Vestby*

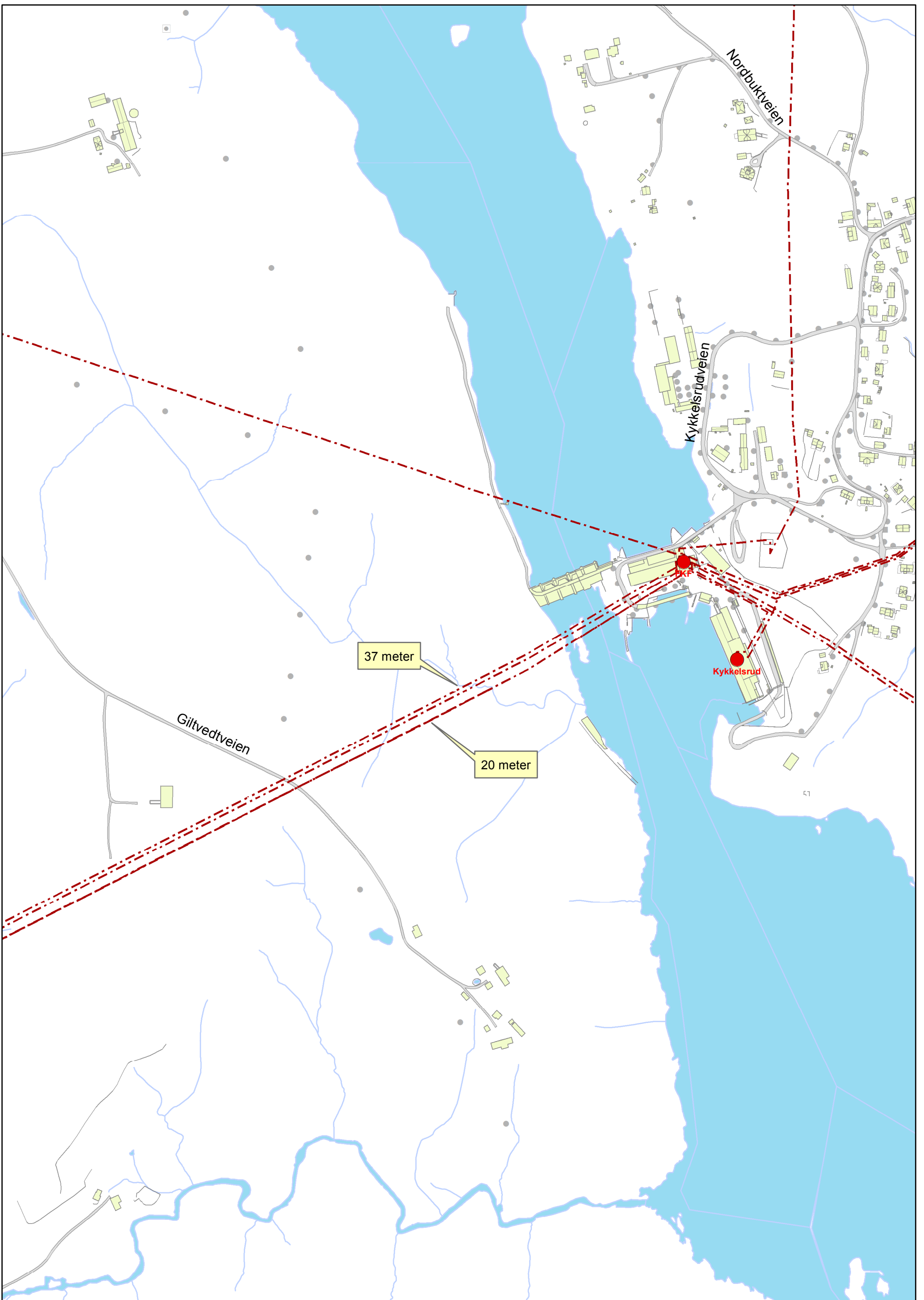
Adresse

Dato: 06.07.2015

Skrevet ut av: a52328

Målestokk 1:55 000

Adresse	Dato: 06.07.2015	Skrevet ut av: a52328	Målestokk 1:5 000	N ↑
---------	------------------	-----------------------	-------------------	--------

Fra: Nils Rune Kind <nilsrkind@gmail.com>
Sendt: 9. juli 2015 23:20
Til: Postmottak Spydeberg kommune
Emne: Høringsinnspill til kommuneplan 2015-2027, arealdel side 33

Oppfølgingsflagg: Følg opp
Status for flagg: Flagget

Høringsinnspill til kommuneplan 2015-2027, arealdel side 33: **BYGGEOMRÅDE FOR BOLIGBEBYGGELSE, SOLBERGFOSS 1**

Vi er positive til at det kan komme flere hus i området her i Holmsåsen ved Solbergfoss. Selv har vi 3 mindreårige barn og håper at evt. nye hus i vårt nærområde kan føre til at flere barnefamilier etablerer seg og at det dermed blir flere barn her i grenda.

Vi har imidlertid noen innspill til planene om boligbygging på eiendommene gnr. 86 bnr. 15, 31.

Vi bor selv på eiendom gnr. 86 bnr. 19 som grenser inntil nevnte eiendom mot øst. Vår eiendom ligger vesentlig lavere i terrenget enn åskammen som går over gnr. 86/15. Slik det ser ut her i dag er det en koselig vei/sti som følger åskammen over gnr. 86/15 vest for vår eiendom.

Det vi er opptatt av er at evt nye hus på gnr. 86 bnr. 15, 31 blir terrengtilpasset og således plassert lavt i terrenget på den andre siden av åskammen (i hellingen mot Solbergfossveien). Det er 2 grunner til dette:

- 1: for å beholde de fine terrenglinjene her oppe og det særpreg åsen her har idag.
- 2: for å beholde de gode solforhold vi har på vår eiendom idag. Hvis evt. nye hus blir plassert på toppen mot vår eiendomsgrænse vil vi kunne miste mye av solen på vår eiendom, noe som vil redusere vår bo-kvalitet betydelig ift. den bruken vi har av hagen og naturtomten vår idag.

Vi håper våre innspill blir tatt med i kommunens vurderinger av kommuneplan og reguleringsplan ift hvor evt. nye hus kan plasseres på eiendommene gnr. 86 bnr 15, 31.

Vi vil gjerne ha en bekreftelse på at dette høringsinnspillet er mottatt.

Med vennlig hilsen

Camilla & Nils Rune Kind
Solbergfossveien 72
1820 Spydeberg
Gnr. 86 bnr. 19

SPYDEBERG BYGDEKVINNELAG
v/Liv Ragni Skinnes Kjos
Kjos, Mørkveien 97
1820 Spydeberg

Spydeberg 10. juli 2015

Spydeberg kommune
Stasjonsgt 35

1820 SPYDEBERG

KOMMUNEPLAN FOR SPYDEBERG – SAMFUNNSDEL OG AREALDEL
HØRINGSSVAR

Spydeberg Bygdekvinnelag vil uttale følgende til saken:

BEFOLKNINGSVEKST:

Vi mener at forslaget legger opp til for høy befolkningsvekst og **ber om at denne blir redusert.**

Den sterke utviklingen i folketall som kommunen har hatt de siste årene – og som videreføres i forslaget til kommuneplan – fører til økt press på kommunale tjenester og stort behov for arealer til utbyggingsformål og infrastruktur. Lavere befolkningsvekst vil gi kommunen mer tid til å møte utfordringene og finne gode, langsiktige løsninger.

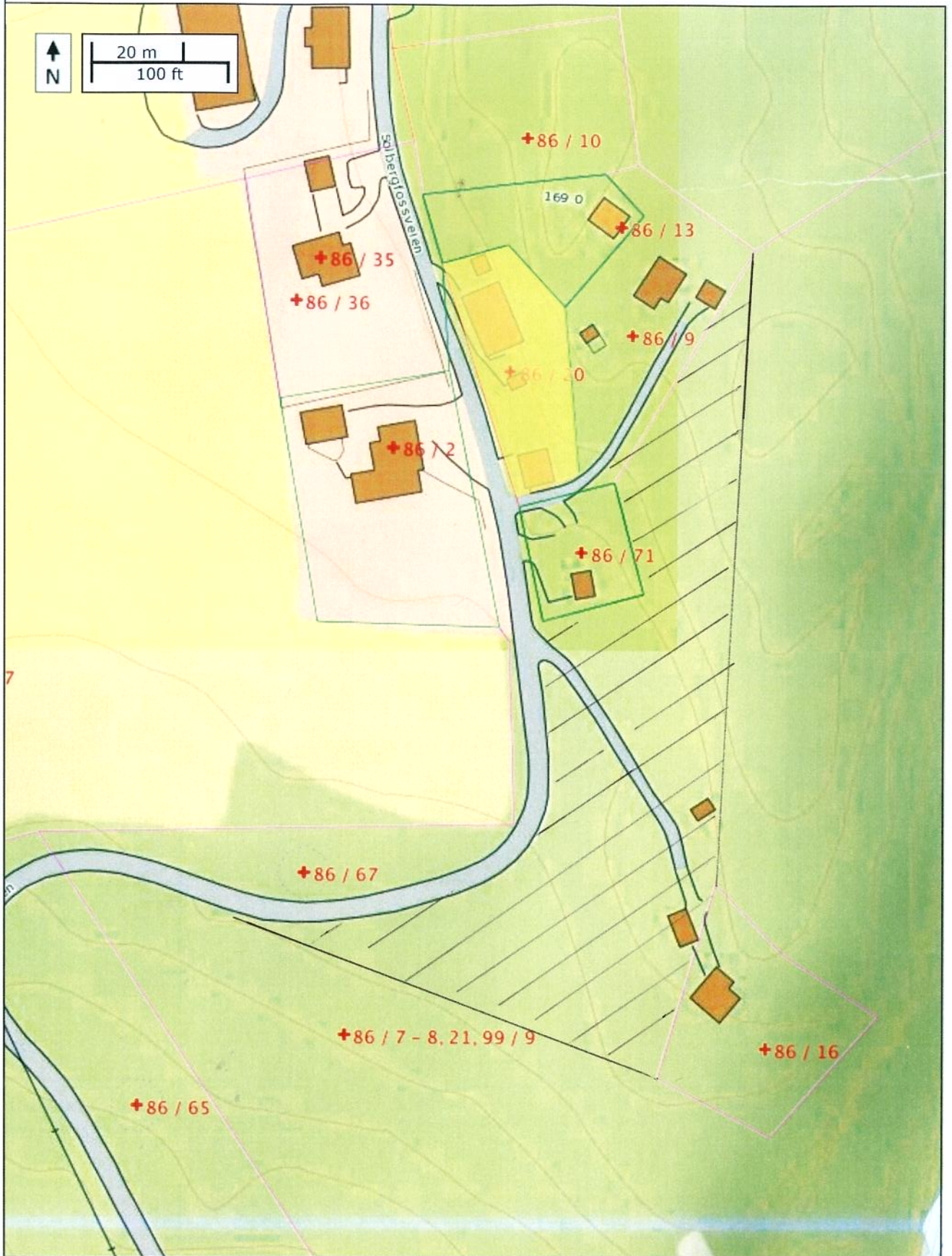
DYRKA MARK:

Vi mener at forslaget legger opp til for sterkt press på dyrka arealer og **ber om at matjord ikke tas til utbyggingsformål.**

Norge har lite dyrka/dyrkbar jord. Matjorda vår må brukes til matproduksjon! Sjølforsyningsgraden vår har gått nedover de senere årene. Vi må alle bidra til at den øker igjen. Verden trenger mat til en stadig økende befolkning

Med hilsen
for SPYDEBERG BYGDEKVINNELAG

Liv Ragni Skinnes Kjos
styremedlem

 = omregulert areal

Fra: Roar Schie <roar.schie@tryg.no>
Sendt: 10. juli 2015 13:35
Til: Spydeberg Servicetorget
Emne: Fw: Tilbakemelding vedr omregulering areal Solbergfoss II
Vedlegg: Omregulering.areal12.0615.pdf; Opprinnelig skisse.pdf

From: Roar Schie/SCHROA/Vesta
To: Jon.Weng@spydeberg.kommune.no
Date: 07.07.2015 08:21
Subject: Fw: Tilbakemelding vedr omregulering areal Solbergfoss II

Hei !

Jeg har ikke mottatt noen tilbakemelding, men forutsetter at endringen er tatt inn i planen.
Ber om bekreftelse innen høringsfristen 10. juli.

Vennlig hilsen

Roar Willy Schie

Fagsjef Auto/Property/RM UW Industri

Tryg | Property/Auto/Transport/RM NO, 6 B | Postboks 184, Lilleaker. NO 0216 Oslo | Lilleakerveien 2 A | 0216 OSLO
Telefon: (+47) +47 90108963 | Mobil: (+47) +47 90108963 | Fax: (+47) +47 55262035
E-post: roar.schie@tryg.no | Sentralbord: 04040 | Besøk oss på www.tryg.no

Tryg Forsikring | Postboks 7070 | Folke Bernadottesvei 50 | NO-5020 Bergen | Foretaksregisteret | NO 989 563 521 MVA
Filial av Tryg Forsikring A/S | Erhvervs- og Selskabsstyrelsen | CVR-nr. 24260666 | Klausdalsbrovej 601 | DK-2750
Ballerup | Danmark

Denne e-posten kan inneholde fortrolig informasjon. Dersom du ikke er rette mottaker ber vi deg vennligst om å informere avsender og slette e-posten.

----- Forwarded by Roar Schie/SCHROA/Vesta on 07.07.2015 08:18 -----

From: Roar Schie/SCHROA/Vesta
To: Jon.Weng@spydeberg.kommune.no
Date: 12.06.2015 14:55
Subject: Tilbakemelding vedr omregulering areal Solbergfoss II

Hei !

Viser til hyggelig møte og kommer med tilbakemelding og skisse som beskriver nytt areal for omregulering

Vedlegger for ordens skyld skissen som opprinnelig ble oversendt

Håper dette er greit, tilstrekkelig og i tråd med vår samtale, hører fra deg.

Vennlig hilsen

Roar Willy Schie

Fagsjef Auto/Property/RM UW Industri

Tryg | Property/Auto/Transport/RM NO, 6 B | Postboks 184, Lilleaker. NO 0216 Oslo | Lilleakerveien 2 A | 0216 OSLO
Telefon: (+47) +47 90108963 | Mobil: (+47) +47 90108963 | Fax: (+47) +47 55262035
E-post: roar.schie@tryg.no | Sentralbord: 04040 | Besøk oss på www.tryg.no

Tryg Forsikring | Postboks 7070 | Folke Bernadottesvei 50 | NO-5020 Bergen | Foretaksregisteret | NO 989 563 521 MVA
Filial av Tryg Forsikring A/S | Erhvervs- og Selskabsstyrelsen | CVR-nr. 24260666 | Klausdalsbrovej 601 | DK-2750
Ballerup | Danmark

Denne e-posten kan inneholde fortrolig informasjon. Dersom du ikke er rette mottaker ber vi deg vennligst om å informere avsender og slette e-posten.

FORTIDSMINNEFORENINGEN
Indre Østfold lokallag

SPYDEBERG KOMMUNE		
13 JUL 2015		
Ark.sak/ID	Dok.nr.	Arkiv
14/643		
Saksbeh. BSA		142

TIL
SPYDEBERG KOMMUNE, 1820 Spydeberg.

Gjenpart
Fylkeskonservatoren i Østfold og Riksantikvaren.

Referanse:

[Mottakersref.nr]

Vår saksbehandler:

Ulf T Kolstad og
Silje Margrete Moe Nevland

Saksnr:

Dato:

30. juni 2015

Høringsuttalelse til kommuneplanen for Spydeberg 2015-2027.

Høringsfrist 17.juli 2015.

Dette skrivet omhandler fornminner og kulturminner i Spydeberg kommune som hovedadressat for hele skrivet.

Skrivet er både et innspill til rullering av kommuneplanen med høringsfrist 17.juli 2015.

Samtidig en supplering av et høring svar fra oss i juni 2014 til Riksantikvarens forslag til kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse, der fornminnene i første del av dette skriv ikke var med. Derfor gjenparter til Fylkeskonservator og Riksantikvar.

Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon er viktige deler av vår kulturarv og identitet og må forvaltes som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning. Det er viktig at kommunene ivaretar disse ressursene som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og fremtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet.

Fortidsminneforeningen lokallag Indre Østfold vil minne om kulturminnelovens § 2 der kulturminner defineres som "alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til". Loven definerer også kulturmiljøer som områder hvor kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Reglene om kulturminner og kulturmiljøer gjelder så langt de passer også for botaniske, zoologiske eller geologiske forekomster som det knytter seg kulturhistoriske verdier til. Kulturminneloven sier også at viktige naturverdier kan tillegges vekt ved vurderingen av verneverdiene.

Loven forbyr videre inngrep i automatisk fredete kulturminner noe som innebærer forbud mot å sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge, grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme slike kulturminner eller fremkalle fare for at det kan skje.

Fortidsminneforeningen har til oppgave å fremme kulturminnevernet i Norge i tråd med intensjonene i Kulturminneloven og Plan- og bygningsloven.

Kommuneplanen er et av de beste virkemidlene til å ivareta disse viktige og langsiktige hensynene til innbyggerne. Fortidsminneforeningen, avd. Indre Østfold vil berømme det grundige arbeidet som er lagt fram av planmyndighetene i Spydeberg kommune. Det vises til at kommuneplanen 2015-2027 er lagt ut til offentlig ettersyn og høring med høringsfrist 17. juli 2015.

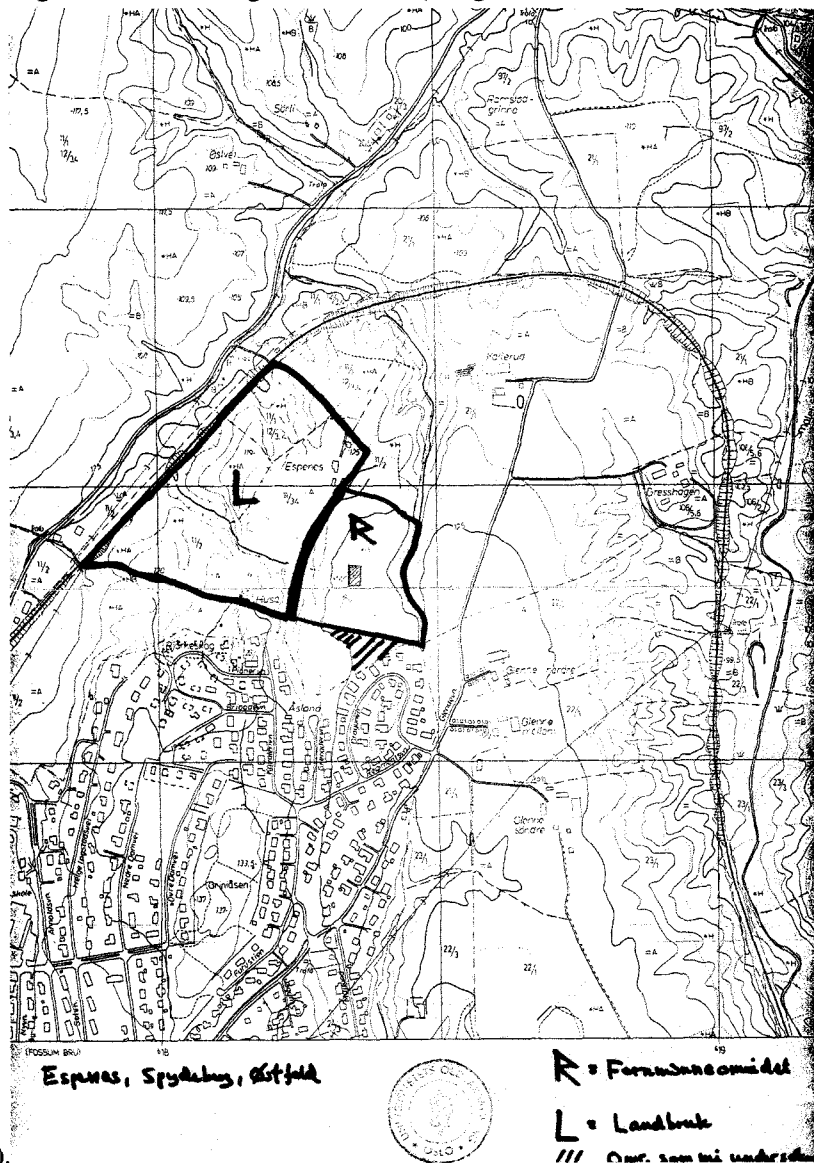
Fortidsminneforeningen vil understreke at kulturlandskaphensyn og kulturminnevern må ivaretas i hele kommunen.

Leder Ulf T Kolstad, Prestenggata 24 1807 Askim, ulfkols@online.no+4791198140
Kasserer Per Espenes, Langliveien 363, 1816 Skiptvet, pespenes@online.no+47 98053177 Sekretær Grete Brustad Nilsen, Moveien 11, 1870 Ørje, grte.brustad@hotmail.no+4792403904 Bank konto 1100 43 29009 – Org. nr: 912511324

Det er allikevel 3 fokusområder som må løftes fram ved denne kommuneplanrulleringen:

1. å sikre tilstrekkelig vern av det utgravde gårdsanlegget fra bronsealder/ førromersk jernalder på Tvistein nord for Dragonveien i Spydeberg sentrum.
2. å se planene om et eventuelt massedeponi i dalgangen vest for Heliveien i sammenheng med de rike steinalderfunnene og bosettingssporene like i nærheten.
3. å registrere og ta vare på den verdifulle trehusbebyggelsen mm. i kommunen.

Det forhistoriske gårdsanlegget på Tvistein. Dette var i sin tid den første utgravde jernaldergården på Østlandet etter funn av skubbekvern og keramikk. C14-dateringer skulle vise at gårdsanlegget også var bebodd i slutten av bronsealderen. Området har siden midten av 1980-tallet vært formidlet som et tilrettelagt arkeologisk utgravingssted, sammen med tilrettelagt turområde. Fortidsminneforeningen er glad for at iverksatte skjøtselstiltak nå øker tilgjengeligheten igjen. Området ligger i et velbevart kulturlandskap og Fortidsminneforeningen vil understreke at dette er viktig også framover. Vi ber derfor om at det forvaltningskartet som Oldsaksamlingen utarbeidet som planbeslutning i 1987 fortsatt legges til grunn for forvaltningen av området (se fig. 1).

under).

Fortidsminneforeningen er også kjent med at professor emeritus Egil Mikkelsen, som ledet utgravningene i 1985-1987, senere i år publiserer en større artikkel om funnene fra dette ivaretatte gårdsanlegget som forteller mye om bosettingen i Indre Østfold i bronsealder og eldre jernalder.

Mulig massedeponi i nedbørsfeltet til Skorredalselva i Spydeberg. Det vises til vedlagte funnsspredningskart (Inge Lindblom, 1984) (Fig. 2) og til den offentlige debatten om verneverdiene i området. Det dreier seg her både om viktige natur- og landskapsverdier i tillegg til at en her kan ha enda flere funn av bosettingsspor enn det som allerede har kommet fram. Helt siden avsmeltingen i siste istid har våre områder vært sentrale primærbosettingssteder, og begge sider av "Glommafjorden" viser tunge forekomster av steinalderbosetting. Fortidsminneforeningen, avd. Indre Østfold vil derfor understreke betydningen av at inngrep ikke planlegges før tilstrekkelige undersøkelser er gjennomført. Det blir her viktig å skaffe seg tilstrekkelig kunnskap om bosettingsaktivitet knyttet til strandlinjeendringer i fra havnivå 130 m.o.h. og ned til 60 m.o.h. Hele området med tilhørende landskap har i seg et stort opplevels- og brukspotensial for generasjoner framover. Dette må gis særskilt utredning før bruksendring vurderes.

Den uklare landskapsavgrensingen tok vi opp i vår høringsuttalelse i 2014 til Riksantikvarens utkast til *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold*. Vi pekte på at den rike forekomsten av faste fornminner på begge sider av Glomma var utelatt i utkasteteksten. Vi trakk den gang særlig fram Sandholmen som ett av flere viktige mesolittiske boplassområder langs Glomma. Tettheten av boplassfunn dokumenteres i fig. 2 der området framstår som det tyngste av de 4 funntette regionene Inge Lindblom definerte for Østfold.

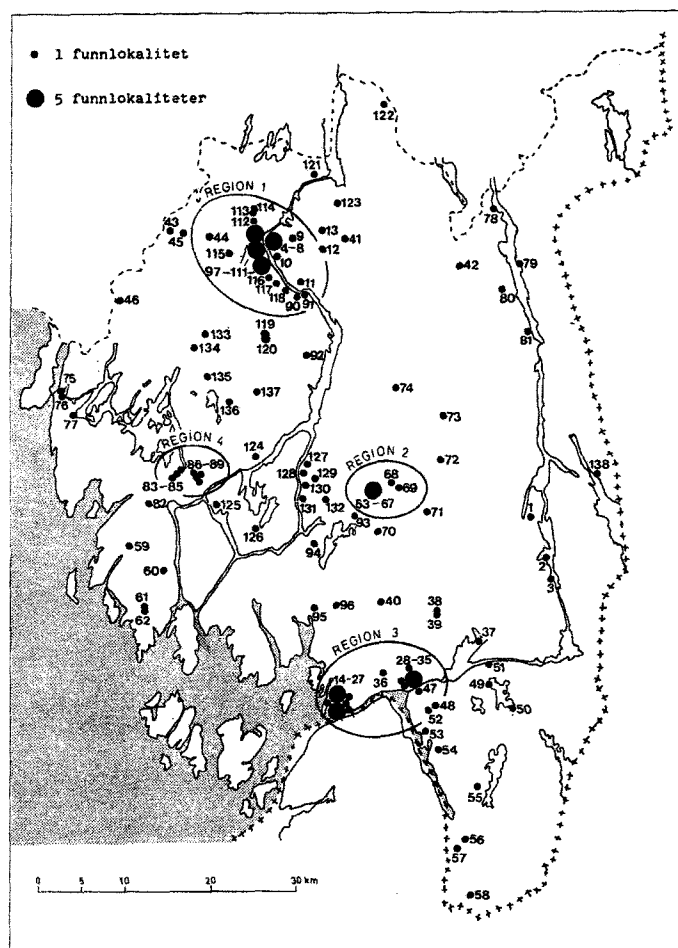

Fig. 1. Funnspredningskart. Mesolittiske funnlokaliteter i Østfold med fire funntette regioner.

Høringsuttalelsens Fig. 2.

Den aktuelle kommuneplansaken i Spydeberg viser hvor viktig det er å se begge åssidene til "Glommafjorden" som et samlet landskapsrom. Det er i disse det er påvist og sannsynliggjort boplasskonsentrasjoner av nasjonal betydning. Nedbørsfeltet til Skorredalselva er ett av de få gjenværende hele ravineområder uten nevneverdig bakkeplanering på vestsiden av Glomma. Området inneholder det siste urørte meanderelveløpet i Spydeberg. Dette gjør at forskningsverdien av videre studier av bosettingen i dette steinalderboplassområdet øker.

Den aktuelle høringsuttalelsen til Spydeberg kommuneplan sendes derfor også Fylkeskonservator i Østfold og til Riksantikvaren siden arbeidet med *Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold* ikke er avsluttet enda.

Trehusbebyggelsen i Spydeberg sentrum mm.

Vi har lest gjennom kommuneplanen, og registrerer at kulturminner og bevaring har fått liten omtale. Kommunedelplanen bør bidra til å sikre Spydebergs historie med sine ulike uttrykksformer og der eldre eksisterende bygninger og miljøer beholdes. Det er viktig at kulturminner og historien sikres og at den kan oppleves av dei framtidige generasjonene som har sin framtid i Spydeberg.

Fortidsminneforeningen kan informere om at etter plan- og bygningsloven fra 2009 kan man ved bruk av hensynssoner med tilhørende bestemmelser kunne sikre bevaring. Denne muligheten bør benyttes!

Vi registrerer at dere viser til Kulturminneplanen 1997 – 2005 i forslaget til ny kommuneplan. Denne framstår som meget mangelfull både i omfang, historie, dokumentasjon og tiltak. Flere bygninger og anlegg er også SEFRAK – registrerte, men denne registreringen er ei heller uttømmende og omfavner kun ein liten del av kulturminnene som Spydeberg Kommune er så heldige å ha innenfor kommunegrensene.

Det er stor grunn til å å tru at det er fleire bygninger som er interessante som enkeltobjekt eller som del av bygningsmiljø og bør omfattes av planen. Ein samantilling av dette viser ofte at det er få av dei enkeltstående bygningane som har ein stor kulturhistorisk verdi i seg sjøl, men til saman utgjør dei eit verdifullt område som er viktig for identiteten av lokalsamfunnet.

Blant anna har Stasjonsgaten eit langt gateløp som er karakteristisk, med små villabebyggelse med takrauset langs gaten, tilbaketrekte med forhager. Her vil gateutformingen også være ein vesentlig del av kulturmiljøet som bør bevares.

Ellers finnes det sentrale bygninger og utforminger som er karakteristiske for Spydeberg, spesielt i området omkring kommunehus og jernbane. Dette kulturmiljøet bør bevares. Jernbanen var og er ein viktig milepel i utviklingen av Spydeberg. Spesielt gjelder dette miljøet og dei bygningene som tilhørte området, herunder lagerbygninger etc. Området bør kartlegges og registreres. Ta vare på lokalsamfunnet deres forfedre skapte og var stolte av, vis fram historien for framtidige generasjoner og sjå verdien av det dere har!

I forbindelse med kommunedelplanene bør det utarbeides en ny kulturminneplan som definerer kulturminneverdier og som har til hensikt å sjå nærmere på vern og bruk av bygninger og stedsrom i den hensikt å gi en beskrivelse og verdivurdering av området som heilheit. Samanlikning av fortid og nåtid. Det bør også gjennomføres en sentrumsplan – historisk og bygningshistorisk gjennomgang av området og områdene som legges til grunn for kommunedelplanen, og som bør implementeres og legges som vedlegg til kommuneplanen.

Spydeberg kommune oppfordres til å lage eit prosjekt. Dei kulturhistoriske ressursenes verdi, utviklingspotensial og sårbarhet bør her bli diskutert ut fra objektsverdi for enkelte bygninger og deres verdi som del av eit bygningsmiljø. Det bør tas i bruk enkle og kjente metoder for registrering,

verdisetting og vektning. Kvar eiendom innenfor eit visst område bør beskrives og den kulturhistoriske verdien defineres og vektes.

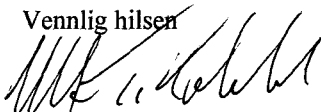
Prosjektet bør ende i en ny kulturminneplan som gir råd for kva ein bør gjere med kvar enkelt eiendom for å auke både den estetiske og den historiefortellende verdien ved bygningane, og kva ein bør ta hensyn til ved utvikling. Kulturminneplanen 1997 – 2005 foreslår i denne sammenheng også tiltak som ikkje er forenelige med verdibevarende prinsipper. I tillegg er den svært mangelfull i sin omfang.

Ein ny kulturminneplan bør også omfavne kriterier som representativitet, variasjon, homogenitet, miljøverdi, pedagogisk verdi og skjønnhetsverdi. Kvalitetene i bygningsmiljøet må sees på i ein større samanheng slik at det faktisk er det som gir området identitet, tidsdjubde og kvaliteter som blir bevart. Ulike områdene bør tas hensyn til, kanskje bør områdene få ein verneverdi eller bevaringsverdi? Det er viktig at kulturminner og historien fra våre forfedre sikres og at den kan oppleves av dei framtidige generasjonene som har sin framtid i Spydeberg.

Ein kommuneplan er ikkje komplett før viktige spor av historien til samfunnet og kulturmiljøet er registrert og med i framtidige planer for å sikre viktige spor og identiteten. Det er mulig å definere sentrale områder som «hensynssoner» ihht PBL 2009 i gjeldende kommuneplan – og utforme ein ny kulturminneplan.

Denne muligheiten bør Spydeberg kommune benytte seg av!

Vennlig hilsen

Ulf F. Kolstad
Leder

Indre Østfold lokallag av Fortidsminneforeningen

Kopi:

Fylkeskonservatoren i Østfold, Østfold Fylkeskommune, Postboks 220, 1702 Sarpsborg.

Riksantikvaren, Samfunnsavdelingen, Postboks 8196 Dep., 0034 Oslo.

Jernbaneverket

Spydeberg kommune
Stasjonsgata 35
1820 SPYDEBERG

Henvendelse til: Michael Andersen Brendås
Tlf.:
Faks:
E-post: Michael.Andersen.Brendas@jbv.no

Dato: 13.07.2015
Saksref.: 201403855-4
Deres ref.: 14/647-28
Vedlegg:

Postadresse:
Postboks 4350
NO- 2308 Hamar

postmottak@jbv.no

Sentralbord:
05280

Org. Nr.:
971 033 533 MVA

Bankgiro:
76940501888

jernbaneverket.no

Spydeberg Kommune - offentlig ettersyn kommuneplanens arealdel - Jernbaneverkets uttalelse

Vi viser til brev datert 4.6.2015.

Jernbaneverkets planer for Østre linje:

Jernbaneverket (JBV) har gjennom de siste årene oppgradert Østre linje og flere stasjoner og holdeplasser, som ledd i arbeidet med innføringen av det nye signalsystemet ERTMS. Østre linje trafikkeres per dato av regiontog mellom Mysen og Skøyen, mens strekningen Mysen-Sarpsborg benyttes til utprøving av ERTMS. Fra august 2015 vil hele Østre linje være JBV sin pilotstrekning for det nye signalsystemet.

JBV arbeider for tiden med en konseptvalgutredning for Østre linjes tilknytning mot Oslo. Utredningen skal nå gjennomgå ekstern kvalitetssikring og sendes på høring. Etter overlevering til Departementet vil det være opp til regjeringen å fastlegge alternativ.

Østre linje kan på sikt bli trafikkert av godstog, spesielt mens Vestre linje bygges om som følge av IC-prosjektet. Sammen med en mulig økning i persontrafikken kan dette utløse behov for ytterligere investeringer på banestrekningen og dens stasjoner, også på nyetablerte anlegg. Herunder kommer eventuell etablering av nye kryssningsspor, bygging av dobbeltsporparseller eller utretting av eksisterende trasé.

JBV vil også fortsette sitt arbeid med å sikre eller legge ned planoverganger, da planoverganger generelt er den klart største sikkerhetsrisikoen på jernbanenettet.

Jernbaneverkets uttalelse til kommuneplanen:

Kommunen legger opp til utbygging innenfor eller i umiddelbar nærhet til sentrumsområdet, hvilket JBV anser som positivt. Sammen med en fortetting i Spydeberg sentrum vil dette legge til rette for at flere reiser innad i kommunen, til eller fra Spydeberg, kan utføres med gange, sykkel eller kollektivtrafikk. I denne sammenheng er det sentralt at kommunen legger til rette for enkel og trygg reisevei for myke trafikanter i Spydeberg.

JBV er opptatt av at sikkerheten rundt våre anlegg blir ivaretatt, og ber derfor om at det utføres ROS-analyser som belyser sikkerheten dersom jernbanens anlegg blir berørt direkte eller indirekte. Det bør også vurderes om forslag til arealbruk i nærheten av

jernbanen medfører behov for sikring mot ferdsel ved/ i jernbanens anlegg og om områdets stabilitet kan bli påvirket.

Jernbaneverket har en streng holdning til bruk av planoverganger, og ved endringer i arealbruk som medfører økt behov for kryssing av jernbanen forutsetter JBV at det etableres planskilt kryssing i forkant av utbygging. Dette vil særlig gjelde utbyggingsområdet Sagtomta som i sentrumsplanen var satt av til fremtidig boligbebyggelse, og som er ytterligere utvidet slik vi tolker arealdelen.

I kommuneplanens bestemmelser savner JBV kravet til byggegrense langs jernbanen, som i henhold til jernbanelovens § 10 skal være på 30 meter fra nærmeste spormidt. Vi ber derfor om at krav til byggegrense legges inn i bestemmelsene.

For grunn benyttet til jernbane- og stasjonsformål vil vi anmode kommunen om å markere dette som jernbaneformål, i henhold til de nasjonale produktspesifikasjonene for arealplaner.

Utsnittet over sentrumsområdet skulle gjerne vært tilgjengelig i en større målestokk, da enkelte detaljer på kartet er vanskelig å tyde eller er overlappende. Feltbetegnelser bør også være enkle å gjenfinne i plankartet, hvilket ikke er tilfelle for enkelte områder nevnt i planbeskrivelsen eller -bestemmelsene.

Vi ønsker Spydeberg kommune lykke til videre i arbeidet med kommuneplanen.

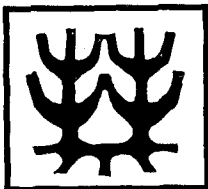
Med hilsen

Sjur Helseth
regiondirektør
Strategi og samfunn, strategi øst

Michael Andersen Brendås

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi til: Rom Eiendom

NATURVERNFORBUNDET I NORDRE ØSTFOLD

Spydeberg kommune
Stasjonsgt, 35
1820 SPYDEBERG

Spydeberg kommuneplan 2015 - 2027

Dette høringsutkastet behandler et landskapsrom i Sørbygda med behov for spesiell omtanke i forvaltning og bruk. Da temaet er av overordnet karakter og spenner over mange fagfelt, er det bare en beskjeden framstilling som kan bli gitt i dette skriftet. Allikevel må en i forbindelse med nåværende kommuneplanbehandling anbefale følgende:

- Spydeberg bør starte arbeidet med en mulighetsstudie av det omtalte området for å sikre en tidsriktig landskapsforvaltning i Spydeberg.
- Riksantikvaren bør innlemme sentrale deler av "Skorgavassdraget" i sin plan for "Kulturhistoriske landskap av nasjonal verdi i Østfold".
- Planene om et massedeponi sentralt i dette området kommer i så stor konflikt med sentrale landskaps- og samfunnsverdier at denne planen allerede nå bør skrinlegges.
- Kulturminnemyndighetene må sørge for at uerstattelige kunnskapsverdier ikke går tapt i den videre bruken og forvaltningen av landskapet i disse områdene.

Vennlig hilsen
Naturvernforbundet i Nordre Østfold

Olav M. Skulberg
Olav M. Skulberg

Vedlegg: Høringsuttalelse til forslag om ny kommuneplan for Spydeberg 2015 - 2027.
Naturvernforbundet i Nordre Østfold, 10.07.2015

Kopi:
Riksantikvaren, Samfunnsavdelingen, Pb. 8196 Dep., 0034 Oslo.
Østfold Fylkeskommune, Pb. 220, 1702 Sarpsborg.
Fylkesmannen i Østfold, Pb. 325, 1502 Moss

10.07.2015

SPYDEBERG KOMMUNE		
13 JUL 2015		
Ark.sak ID	Dok.nr.	Arkiv
14/643		
Saksbeh.		

Høringsuttalelse til forslag om ny kommuneplan for Spydeberg 2015 - 2027.

Naturvernforbundet i Nordre Østfold, 10.07.2015

Oversikt:

Utgangspunkt	Kvartærgeologisk fenomen
Geografisk karakterisering	Kulturhistorisk skattkammer
Det strømmende vannet	Ravinedalen beretter
Biologisk mangfold	Hva så - blikk framover

Utgangspunkt

Det foreliggende utkastet til kommuneplan (Spydeberg kommune 2015) understreker at bygda har store utfordringer med å kunne realisere en god, framtidsrettet utvikling.

Når det gjelder samfunn, miljø- og landskapsvern, blir det ekstra viktig å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å mestre arealdisponering som kan fremme gagnlig/verdig levested i decenniene framover for mennesker og medskapninger.

Redegjørelsen i denne høringsuttalelsen vil gi informasjon med relevans for planlegging og forvaltning av et aktuelt landskapsrom i Sørbygda.

Det framhever seg med sine natur- og kulturhistoriske verdier/ressurser av eksepsjonell dimensjon og betydning, lokalt og nasjonalt.

Geografisk karakterisering

Landskapskomplekset det gjelder, ligger på Glommas vestbredd mellom Giltvet og Heli kirke. Det strekker seg fra der elva Skorga (Skorra, Skårdalelva, Hoel 2001) fører ut i Glåmvika, derfra vestover mot området syd for Skjersaker. Selve avgrensningen vil kreve konkrete faglige undersøkelser til spesifisering. Et hovedelement i denne landskapsformasjonen danner ravinedalen til Skorga. Dette er den siste noenlunde urørte større dalgangen mot Glomma vi har tilbake i Spydeberg.

De geomorfologiske dannelsesprosessene til leirbakketerrenget etter istiden har fått betydelig kvartærgeologisk oppmerksomhet (Holtedahl 1953). For Spydebergs vedkommende er det vesentlig å merke seg at bakkelandskapet her er blitt et flerfaglig referanseområde for vitenskapelige studier. Årsakssammenhengen er at J.N. Wilse (1779) har i sin samtid beskrevet naturen her inngående. Og gjennom V. Asheims forskningsinnsats - der han bruker utviklingen av dette Spydeberg-landskapet som kroneksempel (1978, 1980) - er området blitt et pedagogisk klenodium. Forholdet gir denne landskapsformasjonen et solid formidlingspotensial innen vitenskap, for skole og folkeopplysning.

Det strømmende vannet

Skorga er vannveien som leder nordover fra åsplataet til Trollerudåsen, Røysås og Trolleina og deretter via elvefaret østover i dalgangen ved Grav og Skjersaker, og fører til mektige Glomma nedstrøms Kykkelsrud. Dette vannsystemet har bidratt til å forme topografien, gitt landskapet det attraktive trekket i omgivelsene her. Samtidig utgjør vassdraget grunnlaget for det rike og varierte organismelivet i det sammenhengende nedbørfeltet.

Hydrologisk er avrenningen i nedbørfeltet omlag 20 l/s km² (Otnes & Ræstad 1971).

Skorga er et typisk flomvassdrag. Vannføringen viser stor variasjon bestemt bl.a. av nedbørforhold og temperatur gjennom årstidenes vekslinger. Det var i stor grad vannmassene i flomperiodene som fikk fart på kvernsteiner og oppgangssager, da de var i bruk.

Bredde, dybde og utforming av elvefaret til Skorga er bestemt av samspillet mellom vannføringen og det geologiske underlaget. Et spesielt forhold knyttet til erosjon i løsmassene og vannets bevegelser kan nevnes. Det gjelder fenomenet meandering (Gjessing 1980). I ravedalen til Skorga er det partier med utsøkte forekomster av elveslynger gjennom et tidlig (postglasialt) deltaområde. Denne lokaliteten rommer viktige paleolimnologiske studieobjekter.

I etnografisk sammenheng (Stokkan 2010) kan det være av interesse å nevne at i ravedalen til Skorga møtes "nordover-rennende " med "sørover-rennede" vann. Agnorløp blir dette fenomenet kalt (agnor, mothake på fiskekrok). Elvefarene har eiendommelige forgreininger. Leder elva et stykke i én retning, kan den plutselig dreie i skarp vinkel og endre kurs. For vannets løp er opprinnelig bestemt av svakhetssoner i Sørbygdas berggrunn, oppsprekking som går på langs og tvers i gneismassene.

Skorga utgjør et komplekst vannsystem med integrerte økologiske funksjoner som gir livsgrunnlag for plante- og dyreliv i nedbørfeltet. Elveløpet med sine nærområder danner en "allfarvei" for migrasjon og forflytting av artspopulasjonene i økosystemet. Det sikrer biologisk kontinuitet i det levende landskapet. Et forhold som trenger oppmerksomhet med vern i forvaltningen av denne naturressursen (Statens forurensningstilsyn 2006).

Biologisk mangfold

Det foreligger registrering av enkelte utvalgte arter dyr og planter i nedbørfeltet til Skorga (Wergeland Krog 1995, Spydeberg kommune 1973, 1996). Men de begrenser seg til et fåtall terrestriske pattedyr, fugl og høyere planter. Det er ikke utført systematiske undersøkelser av organismelivet i området. Forholdet innebærer at klarlegging av biologisk mangfold er en ugjort oppgave her, som forøvrig i denne del

av Østfold. Spesielt mangelfullt er det når hovedtyngden av det levende i ravinedalen (insekter, andre invertebrater, sopp, moser, alger) ikke er tatt hånd om i det hele tatt.

I stryk, fosser og strømstille buktninger fører elva gjennom ravinedalen bevokst med sumpskog av gran- og løvskog. Dette er et av Spydebergs mest særpregede landskapsutsnitt. Du møter terrengformasjoner og vekstliv for intens naturopplevelse og beundring. Det er spenning med en utemmet elv. I dalgangen råder en villhet knyttet til de stadig aktive nydannelsene av trakten turgåeren møter.

Økologiske forhold i ravinedalen er regulert av vegetasjonsutviklingen langs elvesidene til Skorga. Det gjør seg gjeldende en utpreget sonering av vekstlivet, bestemt av vannstandsvekslingene. I arealer som sjelden oversvømmes, blir det grunnvannsspeilet som er utslagsgivende, mer tørketålende arter trives her (lyng, gress, lav). Sonen mellom regulær høy- og lavvannstand utgjør elvebredden. Kratt av bjørk, gråor, hegg, trollhegg og selje er typisk framtrædende i den øvre del av elvebredden. Flommer har stor betydning her med sine avsetninger av organisk og uorganisk materiale. Denne tilgangen på vann og næringsstoffer gir høy produksjon av biomasse i ravinedalen, med skog av gran og løvtrær. Nedenfor denne vegetasjonssonen følger karakteristiske vannkantplanter (helofytter) som kan ha røttene under vann hele året (vannkantvegetasjon, pionérrarter, flommarksvegetasjon, Fremstad 1998).

Elvebreddene til Skorga i ravinedalen har en vesentlig større betydning økologisk for Spydeberg-landskapet enn hva det totale arealet tilsier. Med høyt artsmangfold og frodighet fungerer vegetasjonen i dalgangen som grense og korridor for vandringer til dyr. Det skjer energiutveksling og biotiske interaksjoner mellom terrestriske og akvatiske organismsamfunn. Forholdet viser seg i store biologiske gradienter (økotoner) over relativt små avstander (Ward et al. 1999).

Dyrelivet som er knyttet til bunnen av Skorga, lever i hulrom av underlaget, på overflater av steiner eller i mose- og algevegetasjon. Et variert spekter av bunnutforming vil gi artsrik fauna (Gilvear & Bravard 1996). Gjennom ravinedalen løper elva også over bratte strekninger med bergtreskler og fast fjell. Dette veksler med rolige etapper utformet i løsmasser avsatt av elva selv.

Ravinedalen er en refuge for "vill natur" (Hardeng & Olsen 2006). I bratte dalsenkninger mellom leirbakker strømmer Skorga østover mot Glåmvika. Det er ruskete å ta seg ned i skråningene til elvebredden. Frodig vegetasjon med kratt og lauvtrær veksler med områder hvor tett granskog av høyreiste stammer står dystert. Bare de ivrigste tar strevet med å gjøre seg kjent i slike ravinedaler. Forholdene er spesielle, dette er trakter som på en måte freder seg selv.

Ravinedalen er i stor grad utestengt fra hverdagens travelhet, og samfunnets stadige utnyttelsestrang. Her råder naturens særegne prosesser, et nyansert organismeliv etableres, som utfolder seg under selektive miljøpremisses (Odum 1959, Spydeberg kommune 1996, NOU 2004).

Ravinedalen er preget av urørthet, med et artsmangfold som en biologisk oase i kultursteppeens ensformighet. I vår tid er dette en flekk av Spydebergs arealer som er tilbake av det vi kan kalle "villmark". Slike naturtyper blir stadig sjeldnere, og behovet for å la de forbli intakte som refuger for planter og dyr, er blitt en viktig samfunnsoppgave i moderne tid (United Nations 1995, NOU 2013). Bevaringen av slike lokaliteter trenger å bli prioritert av Spydebergs landskapsforvaltere.

"In wilderness is the preservation of the world"

(D.H. Thoreau, 1817-1862).

Kvartærgeologisk fenomen

Spydeberg inntar en spesielt interessant posisjon når det gjelder historien om hvordan Norge ble til. Dette er behandlet i Spydeberg bygdebok (2003, 2009 og 2015). Noen hovedtrekk kan trekkes fram i aktuell sammenheng nå, da arbeidet med ny kommuneplan for bygda utføres.

Vi velger ståstedet ravinedalen til Skorga. Denne dalgangen strekker seg fra Glåmvika ca. 50 moh. og opp til ca. 100 moh. sør om Skjersaker. Landskapet i terrenget representerer store hendelser etter innlandsisens nedsmeltning med landhevninger og havets tilbaketrekning fra Spydeberg.

Det er boreal tid, i tidsrommet for ca. 9000 - 8000 år siden (Andersen & Borns 1994). Innlandsisen er stort sett forsvunnet i Norge. Klimaet er varmt og tørt. Furu og hassel er skogdannende i store deler av landet. Fossilforekomster fra Spydeberg er blitt aldersbestemt (¹⁴C-datering av biologisk materiale), og forteller at det var i perioden omlag 8500 - 8000 år siden at landhevingen fikk løftet bygda vår ut av havets grep.

Nettopp denne overgangen fra marin fase til terrestrisk fase i Spydeberg er det ravinedalen til Skorga illustrerer så elegant. Et havområde fra Nordsjøen strakte seg inn over Østfold, og en fjordarm ledet innover landarealet østfra der vannmassene av Skorga munnet ut. Sporene av strandlinjene i bakkelandskapet i ravinedalen beretter om et dramatisk utviklingsforløp for menneskene i Sørbygda, de som levde ved strendene av fjorden. Den marine strandsonen forskjøv seg raskt. Markerte geografiske forandringer skjedde innenfor tidsrom av to til tre generasjoner. Våre steinalderfrender var derfor på konstant flyttefot. Historien til dette jeger- og fangstfolket er bevart i ravinelandskapet, territoriet der de levde.

Topografi og terrengforhold slik vi har i ravinedalen i dag, muliggjør et opplysende tilbakeblikk på omfattende geologiske og historiske hendelser. Hoveddragene i landskapsformene har egentlig forandret seg lite siden den gang det ble fanget torsk i fjordarmen her. Bakkehøydene og dalsenkningene slik vi kjenner dem i dagens landskap, danner den samme romstrukturen der de en gang ble til. Men vannflatene av saltvann, brakkevann og ferskvann og økologiske realiteter må vi bare tenke inn i bildet vårt av hvordan det en gang var her i ravinedalen til Skorga.

Viktig er det å kunne beholde et slikt landskapsutsnitt av bygda vår nærmest spart for storstilt omkalfatring. Et sted hvor opprinnelighet og helhet er framherskende kvaliteter. Dette landskapet vil da stadig kunne være en kostbarhet, med økende samfunnsbetydning for nye generasjoner.

Kulturhistorisk skattkammer

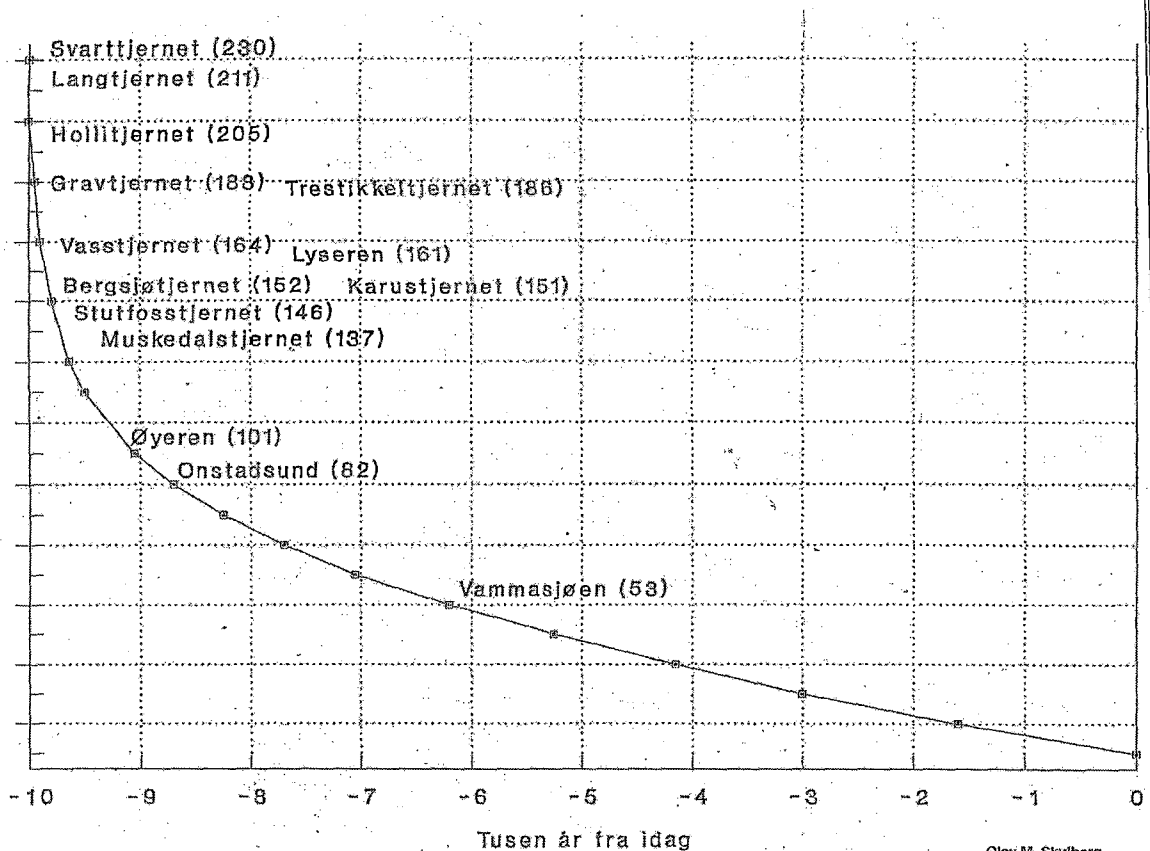
Det er grunn til å understreke at de rike steinalderfunnene i Spydeberg ikke har fått en ny og samlet gjennomgang som det store materialet fra alle steinalderens faser

tilsier. Funnene strekker seg fra tidlig-mesolitikum gjennom alle de fire mesolitiske fasene fram til yngre steinalder (neolitikum) som regnes fra om lag 4000 år f. Kr. Mesolitikum - som omfatter den om lag 6000 år lange fasen med jegersankere i våre trakter - er i Østfold studert av Egil Mikkelsen, Inge Lindblom, Ingrid Fuglestvedt og Christian Westli. Allikevel mangler det en videre arkeologisk gjennomgang av Spydebergfunnene og til dels Askimfunnene. *Det blir derfor viktig å kjenne til og ha en god forvaltning av kjente og potensielle basislokaliteter fra denne spennende epoken i vår eldste historie.*

For Spydebergs vedkommende snakker vi om flintfunnene Trollerud- Mulerud-Holsten (150 moh.), Haugland (180 moh.) Unnerud (140 moh.) og flintfunnene Bjaberg (120 moh.), Auten (110 moh.) og Dalen (Prestdalen) (110 moh.).

De rikeste flintfunnene i Spydeberg er gjort på Skaugen under Giltvedt (100-90 m.o.h.) ved utløpet av "Skorgafjorden" en sidearm til "Glommafjorden", som lå der Skorredalselva (Skorga) i dag har sitt utløp i Glomma.

I tillegg kommer de omfattende Haltorp-funnene (Nøstvedt-type) langs Glomma på omlag 60 m.o.h.

Strandlinjekurver for Spydeberg.

Olav M. Skulberg
P.O. Box 21
1804 SPYDEBERG
Norway

Bjoberg-Haltorp-Skaugen/Giltvedtfunnene ble behørig behandlet av A.W. Brøgger i 1905. Inge Lindbloms funnfordelingskart fra 1984 bekrefter den tette forekomsten av mesolitiske funnlokalteter nettopp i "Skorgafjord"-området.

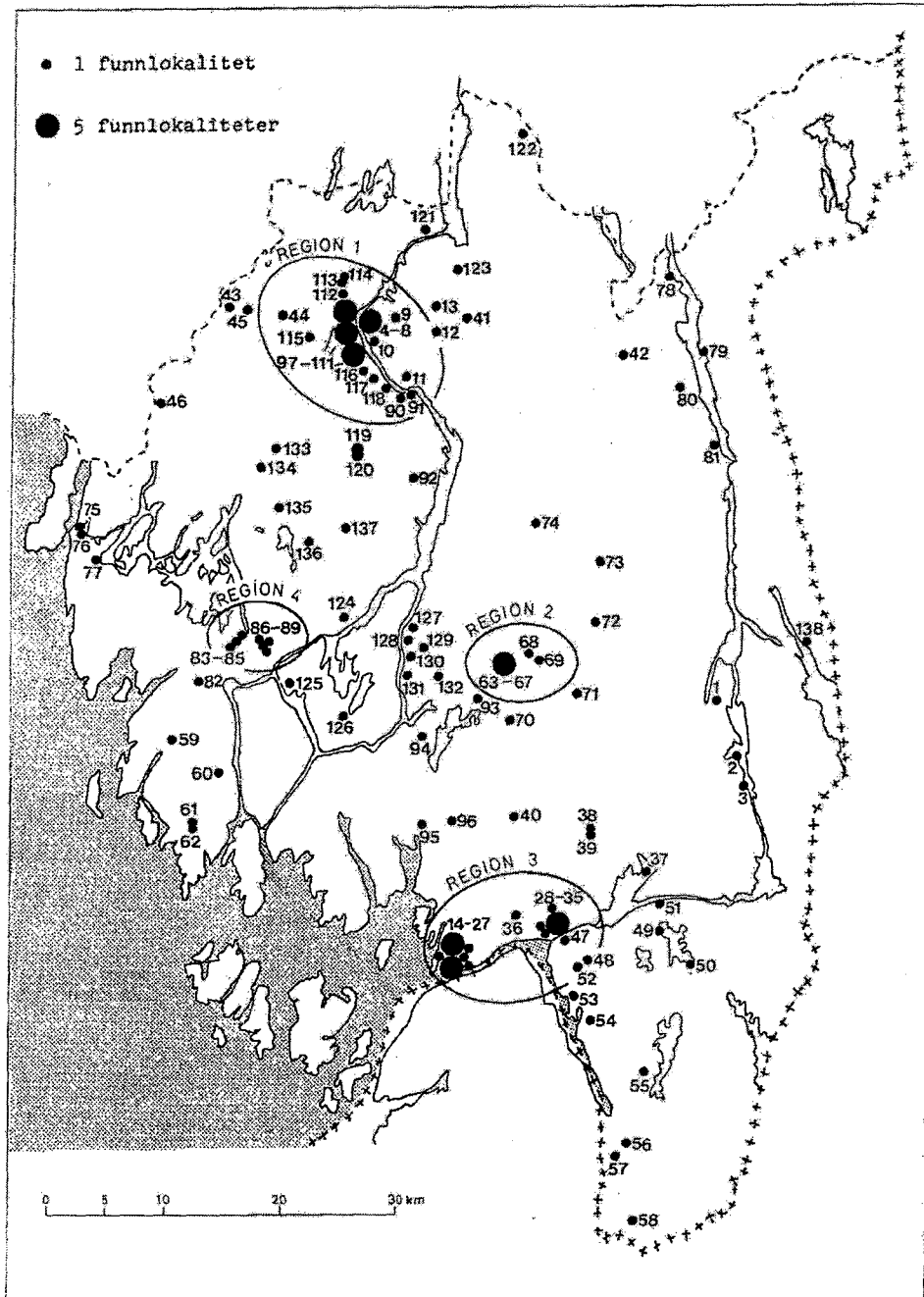

Fig. 1. Funnspredningskart. Mesolitiske funnlokalteter i Østfold med fire funntette regioner.

Kartet over viser den store funntettheten i Spydeberg langs Glommas vestbredd. Fra Inge Lindbloms "Former for økologisk tilpasning i mesolitikum, Østfold. (1984).

Ingrid Fugletvedts tolkninger av funnene på Sandholmen i Glomma mellom Mørkfoss og Solbergfoss underbygger hvor viktig hele dette området var i denne fasen av steinalderen.

Christian Westli viser i sitt arbeid *Å slå seg ned - en regional analyse av tidligmesolitisk lokalisering med utgangspunkt i Østfold (2012)* hvor sentral Spydeberg var som del av den ytre skjærgården under issmeltingen. Han viser innledningsvis til hvor mangelfull behandlingen av preboreal tid har vært på Østlandet siden 1960-tallet. Westlis arbeid viser hvor nyttig bevisst landskapsanalyse kombinert med prøvestikking kan være for å finne fram basislokaliteter fra denne tiden. Han konkluderer med følgende:

Ut fra resultatene virker det som om Østfoldskjærgården i tidligmesolitisk tid (TM) ble brukt relativt intenst. Dette er imidlertid et spørsmål som trenger flere undersøkelser. Hvis dette eventuelt skulle undersøkes nærmere foreslås det at registreringer foretas på steder hvor det har vært hode havneforhold og grunnforhold. For å få et godt svar på de nye funnstedenes funksjon og datering kreves utgravinger. Hvor vidt det fins basislokaliteter i området er et spørsmål som kan undersøkes ved å lete seg fram til steder med strategisk plassering og gunstige forhold for lengre opphold.

Hein Bjerck var tidlig ute med å gjennomføre en tilsvarende analyse for å finne steinalderboplasser på Vega i Nordland.

(Bjerck, Hein B. 1989. Forskningstyrt kulturminneforvaltning på Vega, Nordland. En studie av steinaldermenneskenes boplassmønstre og arkeologiske letemetoder. Gunnerius 61. Trondheim: Vitenskapsmuseet i Trondheim, Universitetet i Trondheim.)

(Bjerck, Hein Bjartmann. (1990) Mesolithic site types and settlement patterns at Vega, Northern Norway. *Acta Archaeologica*. vol. 60-1989.)

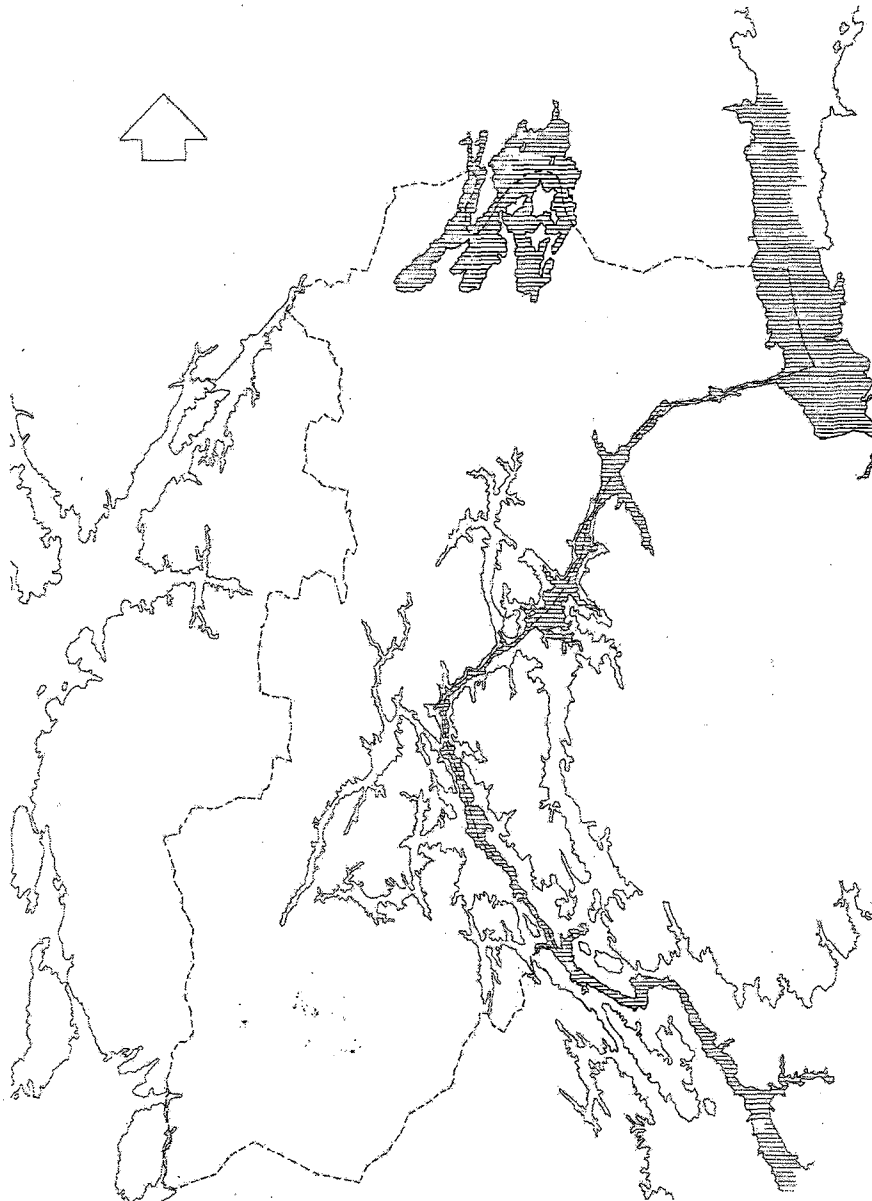
Astrid J. Nyland har videreført arbeidet med å finne metoder for å kunne oppdage tildligmesolitiske boplasser.

Nyland, Astrid J. 2012. Appendix 4: Lokaliseringsanalyse av tidligneolittiske pionerboplasser. I: Glørstad, H. & Kvalø, F. (red.) Havvind – Paleogeografi og arkeologi 2012: 12. 70-96. Oslo: Norsk Maritimt Museum/ Kulturhistorisk Museum.

I tillegg til det arbeidet Mikkelsen, Lindblom og Fuglestvedt har gjort sitter vi i dag

med **ny kunnskap til å gjennomføre relevante lokaliseringanalyser**, noe som kan føre til at vi får mer kunnskap om det landskapet vi skal oppleve og forvalte.

I tillegg til at Skorrebergdalen og elvestrekningen som går langs Heliveien og ender i Glomma, må ha vært et yndet tilholdssted for strandfolk over lang tid, kan en ikke utelukke at en i dette relativt urørte vassdraget og ravinlandskapet kan finne viktig vitenskaplig materiale fra mulige oppskyllingssedimenter etter den dramatiske Storegga-tsunamien som fant sted for om lag 8.200 år siden. Glommafjordens strandlinje sto da ved ca. 80 moh.

Fjordssystemet i Sørbygda ved havnivå 100 moh. Et dominerende og lunt fjordsystem med mange gode boplassmuligheter for jegersankeren i steinalderen.

Spydeberg besitter ut fra dette en av landets mest verdifulle konsentrasjoner av boplassaktivitet som dekker den første tiden etter issmeltingen og fram til steinalderens slutt. I tillegg til de tidligmesolitiske funnene (Holsten 1 og Holsten 2 = Mulerudfunnene i Trollerudåsen) er det rike flintfunn knyttet til en strandlinje på rundt 100 moh. (Bjaberg, Dalen, Auten og i særdeleshet Skaugen under Giltvedt). Skaugfunnene markerer neset ut mot Glommafjorden. Stedet er innfallsporten til bukter og kiler langs Skorgavassdraget innenfor (se vedlegg). Her var det gode havnemuligheter, grunnforhold og øvrige stedsfaktorer, noe som kan legge til rette for forekomst av basislokaliteter i tidligmesolitikum og de øvrige fasene i mesolitikum.

Ravinedalen beretter

På en 800 m lang strekning av Skorgas ravinedal blir 8000 år av Spydebergs natur- og kulturhistorie anskueliggjort. Forekomsten av konkrete kulturminner her (Østfold historielag 2013) i sin relevante landskapssammenheng gjør bygdas lange, tradisjonsrike hverdagsliv påviselig og forståelig. La oss i tankene gjøre en vandring sammen:

En alderstegen ferdselsåre gjennom Smaalenene - kongeveien - førte fra Grønnsund i Skiptvet via Heli i Spydeberg, og videre innover viken til Oslo. Veien krysset dalgangen til Skorga ved Skårdalen bru. Her forente den seg med veien fra overfartsstedet Høljesundet i Glomma. Med båt og dyktige roere kom folk over sundet. Om vinteren var isen oftest trygg for mann og hest. Landingsstedet i Spydeberg var ved Amundhølet, herfra førte en kjerrevei opp til Skårdalen bru (Askim historielag 2004). På stranda av Glomma i dette sundet var det beleilig vaskeplass sommerstid. Hit kom bondekonene og skylte tøy og utvekslet informasjon.

Dette veisystemet er framdeles fysisk på plass i ravinedalen. Og på rektangelkart 15A, 1886, er det kartfestet.

Fallet på elvestrekningen av Skorga mellom Skjersaker og Glomma gjorde utnyttelsen av vannkraft mulig. Et møllebruk hadde virksomhet fram til 1890-årene. Og etter Schårredals sag - siden 1680 - er det fremdeles ved fossefallet inntrykksfulle levninger av anleggets oppbygning.

Nasjonal minnesjord i ypperste klasse rommer dette ravinedalslandskapet i Spydeberg.. Mot slutten av 1800-tallet fikk landskapet med Skorgas utløp i Glomma sentral vitenskapelig interesse, og stor offentlig oppmerksomhet i Norge. Her var det de sensasjonelle funnene etter steinalderfolket ble gjort, bl.a. "den store og rige boplads" som forskerne avdekket. På funnplassen ble det oppdaget omlag to hundre steinøkser. Dette er den største samling av steinøkser som noen gang er gjort på én lokalitet i Norge.

Landskapet her forvarer i vitenskapelig sammenheng paleolittiske formål og miljøer til forskningsarbeidet som danner grunnlaget for vår kunnskap om Norges steinalder. Slik ble et vesentlig bidrag til første kapittel om bosettingen i landet innledet. Vi besitter klassisk grunn i dette landskapskomplekset i Spydeberg.

Objektene i Universitetets Oldsakssamlings gjemmer er viktige kulturminner og forskningsmateriale. Men det er bare i funnstedenes sammenheng de får fundamental betydning og verdi. Da er det informasjonen ravinedalen til Skorga ruger over som lager helheten, og definerer oppgavene knyttet tilproblemstillingene forskningen strekker seg mot. Forholdet mellom samfunnet og miljøbetingelsene det utfoldet seg i, er av sentral interesse (Hagen 1975).

La oss avslutte dette med å understreke det vesentlige for arealplanleggere og landskapsforvaltere: Spydeberg må ta vare på sin minnesjord og hegne om den.

Hva så - blikk framover

Dalgangen til Skorga representerer en kjernelokalitet med sjelden stor vitenskapelig og pedagogisk dimensjon. På tilsvarende måte som f.eks. Osebergskipet, Gogstadskipet og deres funnsteder tilhører vår nasjons samfunnside rikdom, inntar denne ravinedalen i Spydeberg en plass i samme kategori med sine arkeologiske forekomster og sin kulturelle verdi.

Områdets ressurser rommer et potensial - praktisk, kulturhistorisk og naturhistorisk - som åpner for ny, tidsriktig landskapsforvaltning i Spydeberg. Forutsetningene ligger til rette for "informasjonssamfunnets" tankegang og virke. Her kan virkelighetsorientering komme i høysetet til fremme av folkeopplysning, helse og livskvalitet for mennesker.

Målsettingen med kultur- og naturlandskapskomplekset må klarlegges. Dette er en overordnet problemstilling for Spydeberg. Hva er bygda og storsamfunnet best tjent med i dag, og i framtidsrettet perspektiv? Det dreier seg om storartete kultur- og naturverdier i dette ravinedal-landskapet til Skorga. Hensynet til dette er avgjørende forutsetning for kloke og strategiske mål for Spydeberg-samfunnet og landet vårt.

Riksantikvaren har under utarbeidelse "Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse i Østfold". Sentrale deler av "Skorgavassdraget" bør inkluderes i disse forvaltningsområdene under henvisning til ovenstående.

Spydeberg kommune bør gjenoppta planarbeidet med å åpne den gamle veien fra Heli kirke og til Spydeberg kirke som framtidig turvei.

Miljøkommunen Spydeberg kunne sikre en storstue til kulturminne- og kunnskapspark privilegert bygdas befolkning og storsamfunnet. Ravinedalen ligger nær boligfelt og skoler. Denne del av bygda er minimalt tilgodesett når det gjelder sikring av fellesarealer.

"Menneskelig identitet forutsetter stedets identitet"

(Christian Norberg-Schulz, 1926-2000)

Henvisninger

- Andersen, B.G. & Borns, H.W. 1994. The ice age world. Scandinavian University Press, Oslo.
- Asheim, V. 1978. Kulturlandskapets historie. Universitetsforlaget, Oslo.
- Asheim, V. 1980. Busetting og kulturlandskap. Østfoldarv IX. Borgarsyssel Museum, Sarpsborg.
- Askim historielag 2004. Stedsnavnsamling for Askim. Forfattere: H. Authen & P. Hansen.
- Fremstad, E. 1998. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. Norsk institutt for naturforskning, Trondheim.
- Gilvear, D. & Bravard, J.P. 1996. Geomorphology of temperate rivers. I: Petts, G.E. & Amoros, C. (red.) Fluvial Hydrosystems, pp.68-97. Chapman & Hall, London
- Gjessing, J. 1980. Norges landformer. Universitetsforlaget, Oslo
- Hagen, A. 1975. Arkeologi. De første nordmenn. Da landet ble befolket. Chr. Schibsteds Forlag, Oslo
- Hardeng, G. & Olsen, J.B. 2006. Østfolds naturarv. Ask forlag, Halden.
- Hoel, K. 2001. Bustadnavn i Østfold. 4. Spydeberg. Seksjonen for navnegransking, Universitetet i Oslo. A.S. Valdres Trykkeri, Fagernes.
- NOU Norges offentlige utredninger 2004:28. Lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold. Miljøverndepartementet.
- NOU Norges offentlige utredninger 2013:10. Naturens goder - om verdier av økosystemtjenester. Miljøverndepartementet.
- Odum, E.P. 1959. Fundamentals of Ecology. Saunders, Philadelphia & London.
- Otnes, J. & Ræstad, E 1971. Hydrologi i praksis. Ingeniørforlaget A/S, Oslo.
- Stokkan, T. 2010. Eventyrlige Østfold. www.victoriaforlag.no.
- Spydeberg bygdebok. 2003, 2009, 2015. Folk og hjem - på gamle og nye tomter. Bosettingen i Spydeberg. Bind 1, Bind 2 og Bind 3 (in press). Utgitt ved Spydeberg kommune.

- Spydeberg kommune 1973. Naturgrunnlag og Miljøvern. Generalplan Spydeberg kommune, Hefte 1, 1973.
- Spydeberg kommune 1996. Biologisk mangfold i Spydeberg kommune. Handlingsplan 1995 - 2007. Rapport nr. 7, 1996. ISBN 0-82-7395-120-0.
- Statens Forurensningstilsyn 2006. Lokal agenda 21. Biologisk mangfold, en verdifull ressurs i kommunen. Statens Forurensningstilsyn. ISBN 82-457-0367-2.
- United Nations 1995. United Nations Environment Programme. Summary for policy-makers, 1995. ISBN 0-521-56480-8.
- Ward, J.V., Tockner, K. & Schiemer, F. 1999. Biodiversity of floodplain river ecosystems: Ecotones and connectivity. Regulated rivers - Research and Management 15, pp.125-139.
- Wergeland Krog, O.M. 1995. Viltet i Spydeberg. Kommunedelplan for viltressursene i Spydeberg 1995 - 2007. Spydeberg kommune, 23.01.1995.
- Wilse, J.N. 1779. Fysisk, oeconomic og statistisk Beskrivelse over Spydeberg Præstegield og Egn i Aggershuus Stift udi Norge. C.S. Schwach, Christiania. (Utgave 1920).
- Østfold historielag 2013. Kartbasert, digital kulturminneregistrering i Østfold. Fylkeskonservatoren i Østfold, Sarpsborg.

Naturvernforbundet i Nordre Østfold

Tilleggsinformasjoner til høringsuttalelsen 10.07.2015 om ny kommuneplan for Spydeberg 2015 - 2027.

- A. Kartskisse som viser landskapskomplekset med ravinedalen til Skorga.
- B. ¹⁴C-dateringer av fossiler fra holocen funnet i Spydeberg. Ravinedalen til Skorga befinner seg i den interessante posisjon i overgangen mellom marin og terrestrisk fase i boreal tid.
- C. Skorgafjorden med strandlinje 100 moh., et område med stort potensial for mesolitiske basislokaliteter.
- D. Detalj av strandlinje 100 moh. Den går betydelig innenfor reguleringsplanområdet for massedeponiet.
- E. Mesolitiske steinalderfunn vest for Glomma i Spydeberg. Etter Inge Lindblom.
- F. Øksefunn registrert ved Universitetets Oldsakssamling som "Bopladsen ved Skogen under Giltvet, Spydeberg pgd., Smålenene." Brøgger, W.C. 1905.

Naturscenarier ved elveløpet til Skorga.

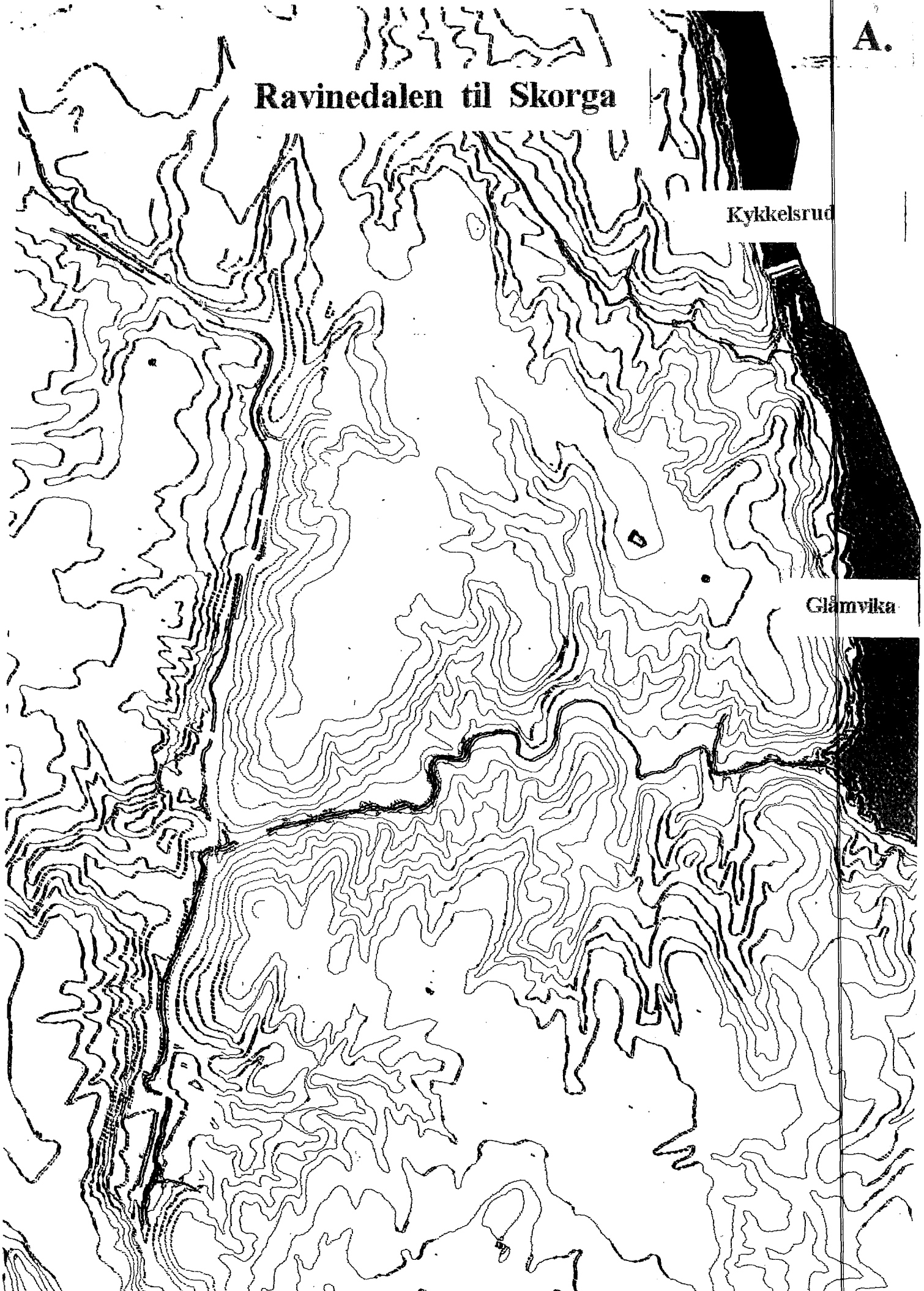
- G.
 1. Fossen som ble benyttet til vannkraft av Schårredals sag i 1680-årene.
 2. Samfunn med sjeldne mosearter. Fosserøyk gir opphav til spesiell vassdragsnær vegetasjon.
- H.
 3. Elvebredd med soleiehov (*Caltha palustris*). Karakteristisk art i området mellom øverste og nederste normale vannstand i Skorga (helofytt, med rotsystem i elvesedimentet).
 4. Skorgas munning i Glomma. De strømmende vannmassene har gravd seg ned i løsavsetningene til fast fjell på begge sider i ravinedalgangen.

A.

Ravinedalen til Skorga

Kykkelsrud

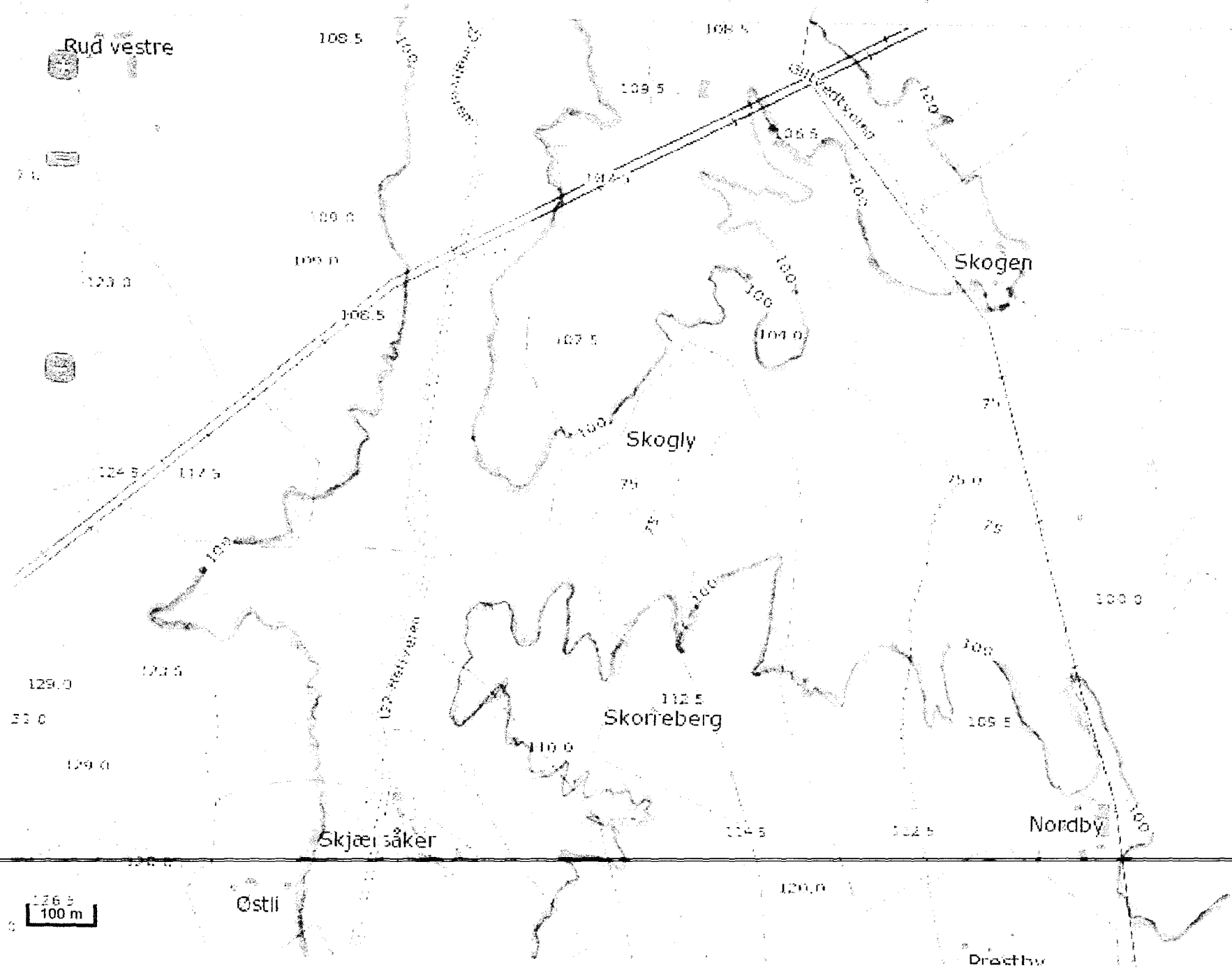
Glåmvika

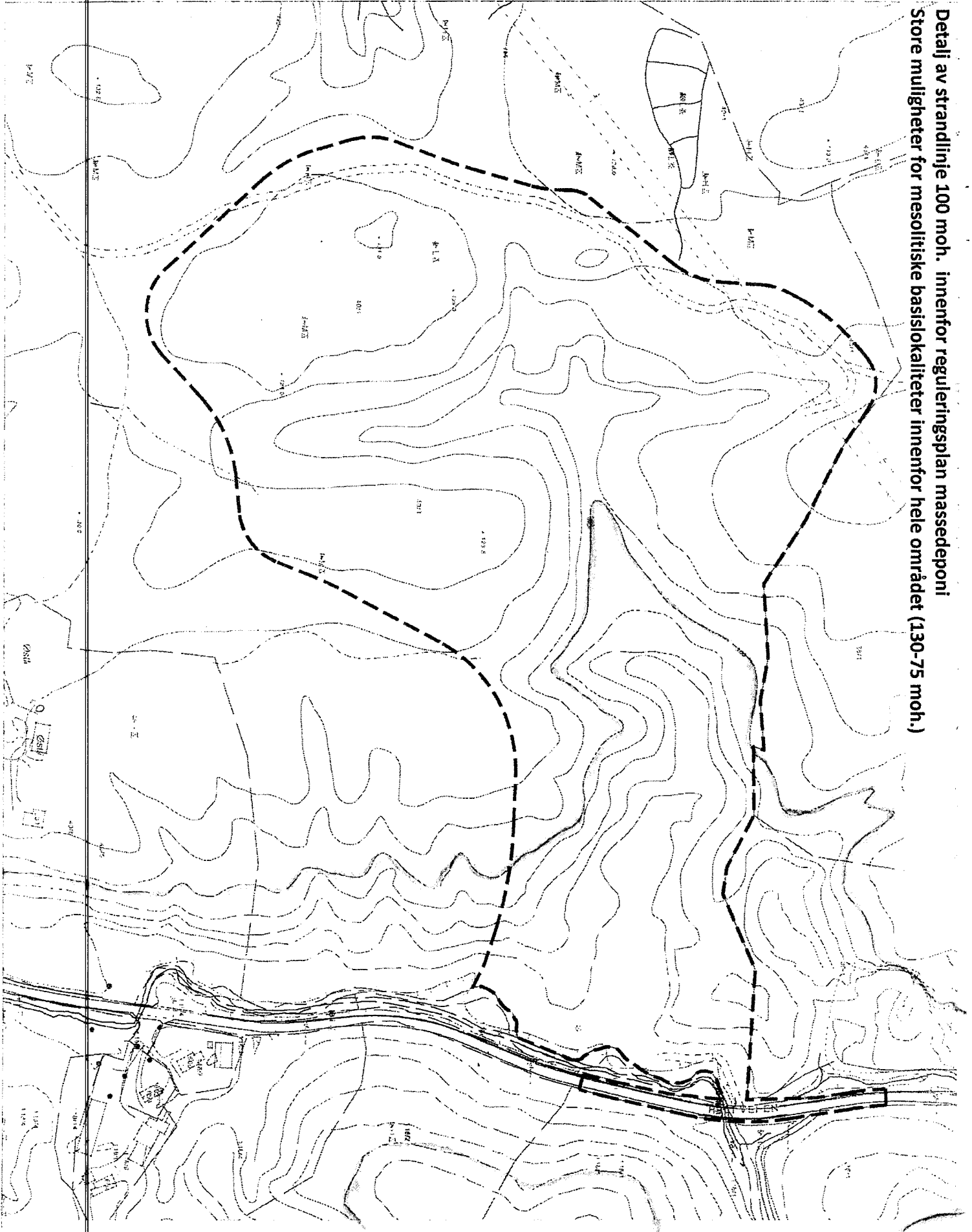
Daterte fossiler fra holocen

Lokalitet	¹⁴ C-alder før nåtid	Marin fase	Terrestrisk fase	
Bjaberg	9840	<i>Serpula vermicularis</i>		
	9480	<i>Pomatoceros triqueter</i>		
	9480	<i>Pomatoceros triqueter</i>		
Gusland	9570	<i>Pomatoceros triqueter</i>		
Unnerud	9760	<i>Arca glacialis</i>		
Nestingen	9725	<i>Cyprina islandica</i>		
Myrer	8430	<i>Hydrobia ulvae</i>	 <p>Posisjonen til Skorgas ravinedal</p>	
	8750			Hassel (<i>Corylus avellana</i>)
	8740			Bjerk (<i>Betula odorata</i>)
	8240			Furu (<i>Pinus silvestris</i>)
Tunby	8015		Gråor (<i>Alnus incana</i>)	
Hesle	6730		Eik (<i>Quercus robur</i>)	

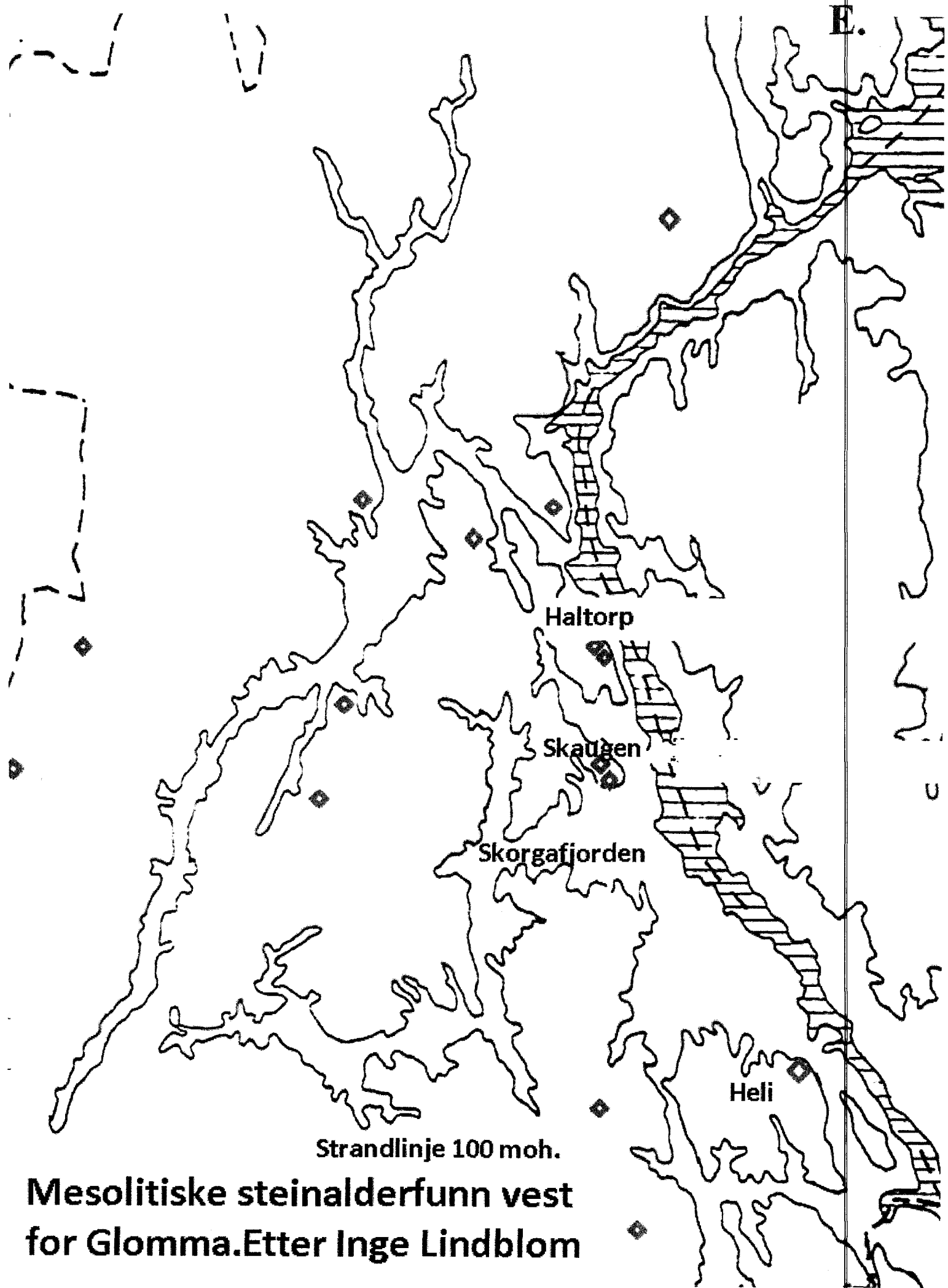
Skorgafjorden ved strandlinje 100 m Stort potensiale for mesolitiske basislokaliteter

Detailj av strandlinje 100 moh. innenfor reguleringsplan massedeponi
Store muligheter for mesolittiske basisløkaliteter innenfor hele området (130-75 moh.)

D.

Strandlinje 100 moh.

Mesolitiske steinalderfunn vest for Glomma. Etter Inge Lindblom

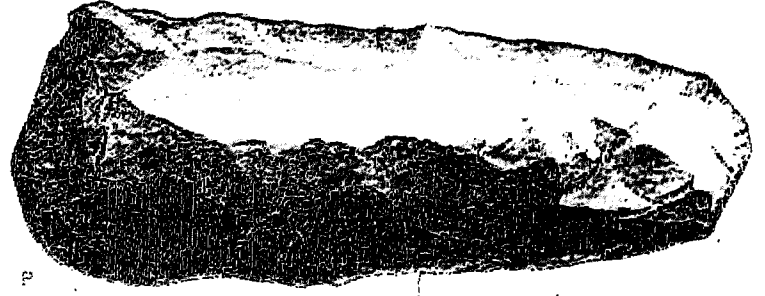

Fig. 1

Fig. 2

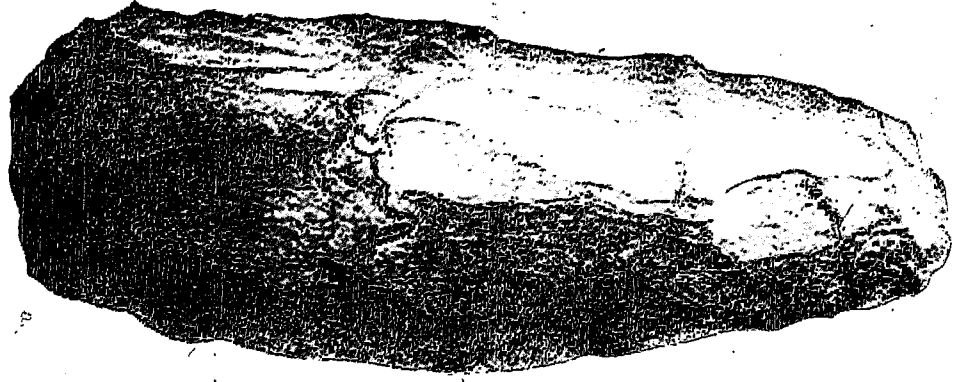

Fig. 3

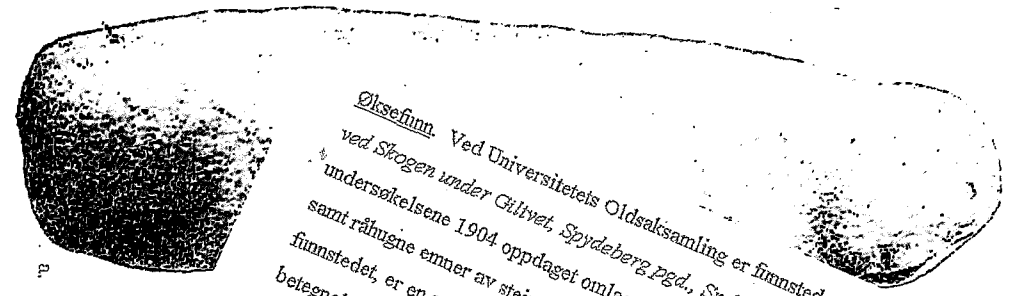
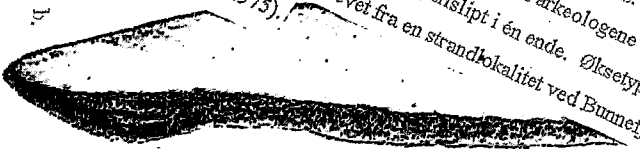

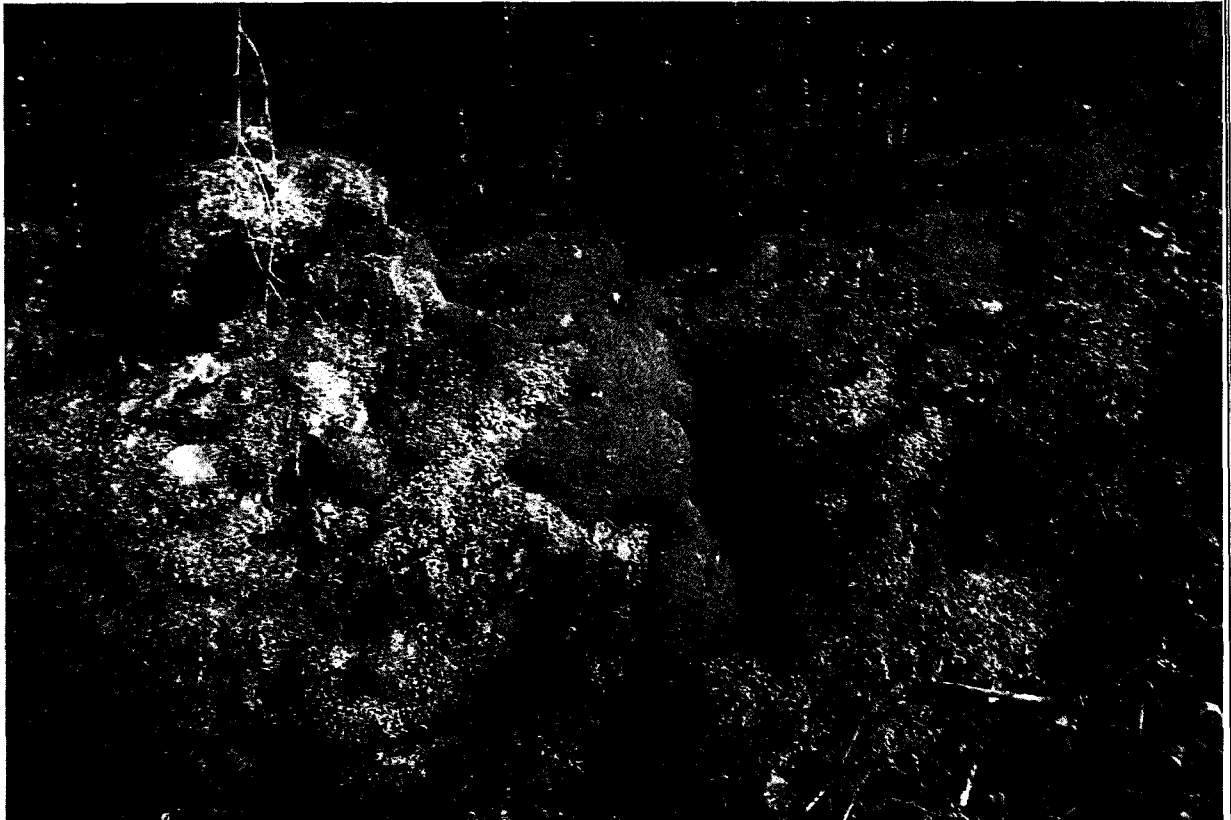
Fig. 4

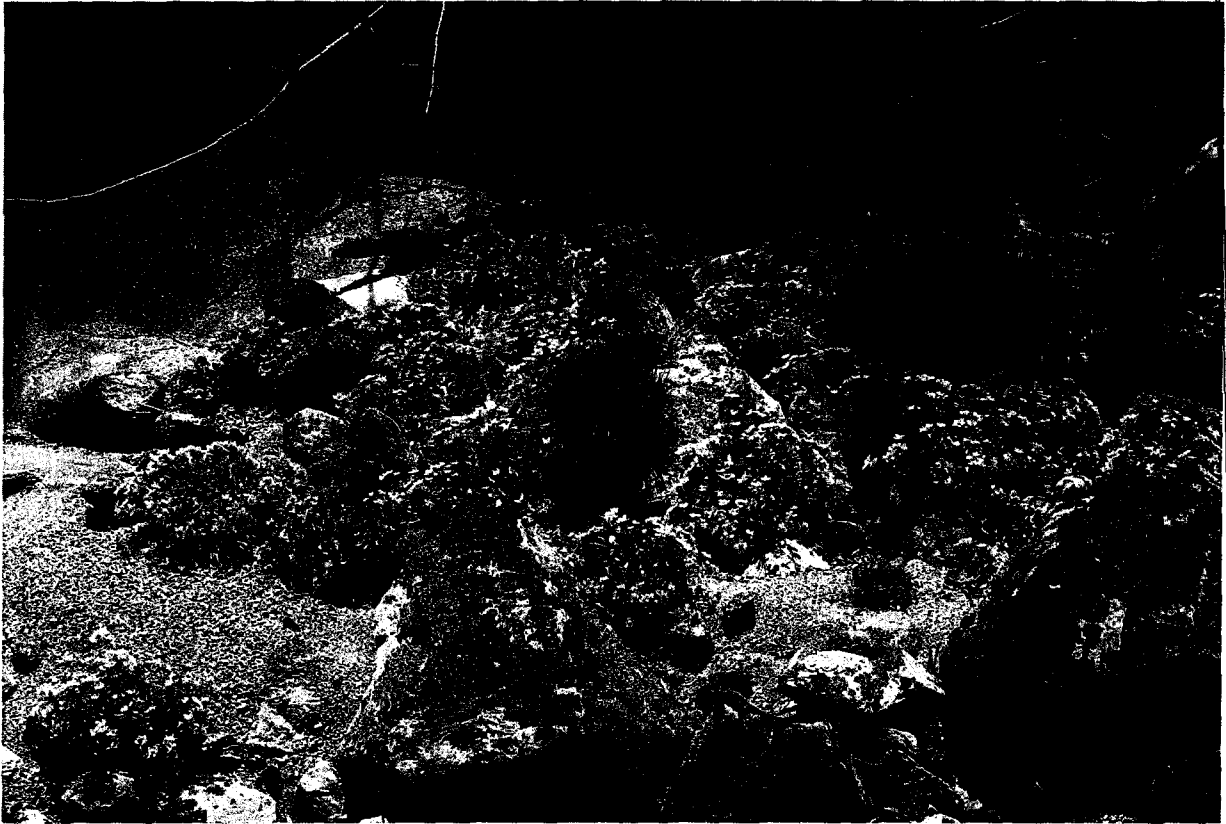
Øksefunn. Ved Universitetets Oldsaksamling er funnstedet registrert som "Bopladsen ved Skogen under Giltvet, Spydeberg Pgd., Smålenene". På stedet her ble det ved undersøkelsene 1904 oppdaget omlag to hundre steinekser, flintavfall i rikelig mengde, samt råhugne emner av steinmaterialet. Øksetypen som var den tallrikeste på funnstedet, er en spesiell form for flintøks. Den er en grovt tilhugget "ljerneøks", en betegnelse knyttet til fagspråket arkeologene bruker (Indrelid 1975). Karakteristisk er dette økser med egg, tilslippt i én ende. Øksetypen har fått navnet Nøstvet-øks etter å være beskrevet fra en strandlokalitet ved Bunnefjorden, Nøstvet i Ås (Mikkelsen 1975).

1) Fossefall i Skorga

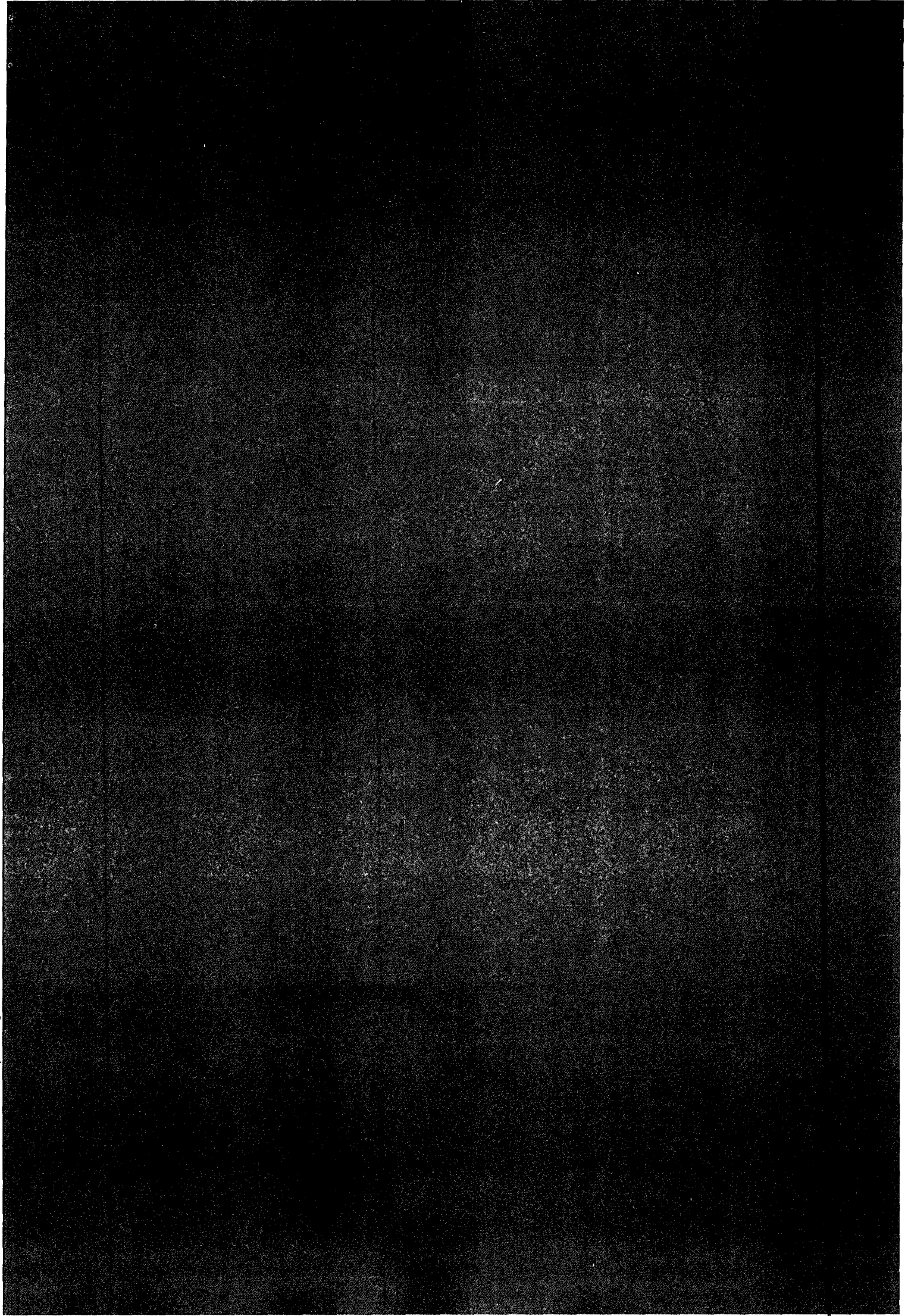
2) Sjeldne mosearter

3) *Elvebredd med soleihov*

4) *Skorgas munning i Glomma*

Spydeberg kommune,
Stasjonsgata 35,
1820 Spydeberg

17.7.2015

KOMMUNEPLAN 2015-2027 – HØRINGSUTTALELSE

Spydeberg Senterparti har behandlet utkast til Kommuneplan 2015-2027 for Spydeberg kommune.

I utkast til kommuneplan er det lagt til grunn en gjennomsnittlig befolkningsvekst på 2,5% for perioden 2015-2027. Befolkningsvekst er en av de viktigste nøklene i en kommuneplan fordi den gir føringer når det gjelder tjenester til innbyggerne, nødvendige investeringer, kommunens drifts- og investeringsbudsjett samt arealbruk.

Med en befolkningsvekst på hele 2,5% i gjennomsnitt over 13 år betyr det at kommunen om 13 år, i 2027, er ca. 7.800 innbyggere, dvs. en økning på ca. 37,5%. En slik stor befolkningsvekst gir store utfordringer for kommunen både når det gjelder kommunale tjenester til innbyggerne, investeringer som skole, sykehjem, omsorgsboliger, idretts/aktivitetsanlegg, infrastruktur som veier, vann og avløp samt bruk av matjord til nye boliger. I vedtatte planer som Sentrumsplanen, Boligosial handlingsplan, Skolebruksplanen og Hovedplan for vann og avløp er det i all hovedsak lagt til grunn en befolkningsvekst på 1,5%-2%. Kommunens boligprogram er justert opp hvor 2,5% legges til grunn, uten at noen av de andre planene er justert. Dette betyr at disse også må konsekvensutredes og legges fram til ny politisk behandling.

Spydeberg kommune står overfor store økonomiske utfordringer både når det gjelder drift og investeringer. Kommunen har pr 1.1.2015 kun 4,5 millioner kr igjen på fritt disposisjonsfond og gjelden er på tilnærmet 400 millioner kroner. Dette betyr at gjeldsgraden er på 94% mens fylkesmannen anbefaler 50%. En befolkningsvekst som er høyere enn det kommunen har hatt de siste 10 årene på 1,7% vil selvsagt utfordre kommunens økonomiske situasjon ytterligere. En økonomisk konsekvensutredning hvor en legger til grunn 2,5% befolkningsvekst foreligger ikke og vi kan ikke støtte en kommuneplan hvor økonomiske forhold ikke er hensynstatt.

FN har som mål at matproduksjonen må øke med 70% innen 2050 for å dekke verdens behov for mat. I utkastet til kommuneplan med en befolkningsvekst på 2,5% befolkningsvekst er det lagt til grunn at Spydeberg skal ta i bruk ca. 170 mål matjord (170.000 brød pr år) til boliger og andre formål. Dette betyr at Spydeberg ikke bidrar til å følge FN's mål og føringer. En slik

utvikling er ikke forsvarlig. Dette står også i sterk kontrast til at Spydeberg kan kalle seg en miljøkommune.

Spydeberg Senterparti har følgende forslag til Arealdelen, Planbestemmelser og retningslinjer:

§ 2 – Byggeområder-bebyggelse og anlegg.

Punkt 2.2.1- Utbyggingsrekkefølge

- a) *Fortetting og utbygging skal innenfor målet om en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 2% i planperioden.*
- b) *Ingen endring*
- c) *Utbygging av regulerte områder for boliger utenfor H820_1 (sentrumskjerne) skal skje i følgende rekkefølge:*
 1. *Fordeling mellom Grååsen, Lund Vest, Løvestad sentrum vest, Griniskogen nordvest, Essen Tronstad, Høgda boligfelt og Ekebergåsen.*
 2. *Fordeling mellom Lund vest, Løvestad sentrum vest, Griniskogen nordvest, Essen, Tronstad og Ekebergåsen.*

Kommentar: Befolkningsveksten endres fra 2,5% til 2,0%. Løkenjordet og Lundsjordet tas ut og må gjelde hele arealdelen inkl planbestemmelser og retningslinjer. Ekebergåsen settes inn i pkt c1 for å starte bygging der tidligere enn det boligprogrammet foreslår. Samlet sett betyr vårt forslag at det ikke er behov for å ta i bruk matjord innenfor kommuneplanperioden.

Nytt punkt 2.2 – Sikring av matjord

- 2.2.1 *Hvis kommunen etter konsekvensutredning vurderer at det må tas i bruk matjord til kommunale tjenester, boliger eller andre samfunnsnødvendige formål skal matjorden flyttes til nytt areal i bygda. I tillegg skal hvert mål matjord erstattes med at det etableres dobbelt så stort matjordareal et annet sted i bygda utenfor sentrumssonen. Det er utbygger som dekker kostnadene til flytting og etablering av nye matjordarealer.*

Kommentar: Det kan komme tider de nærmeste 40 årene hvor Spydeberg ut ifra samfunnsmessige behov må ta i bruk matjord. Ved å legge til en grunn en slik bestemmelse viser kommunen at vi tar jordvern og mat til verden på alvor. Helsedirektoratet peker i januar 2014 på at Norges selvforsyningsgrad i matproduksjon nå er nede på 40 % av definert behov.

Andre overordnede kommentarer:

1. Vedtatte planer som Sentrumsplanen, Boligsosial handlingsplan, Skolebruksplanen og Hovedplan for vann og avløp må konsekvensutredes når ny kommuneplan legges fram til politisk behandling.

2. Konsekvenser av justerte drifts- og investeringsbudsjetter i forhold til ønsket nivå på Befolkningsvekstenproduksjon må synliggjøres og vurderes når ny kommuneplan legges fram til politisk behandling.

Spydeberg Senterparti ønsker at bygda vokser og utvikler seg med en befolkningsvekst som er bærekraftig både økonomisk og sosialt. Våre forslag bidrar i riktig retning og til det beste for innbyggerne i Spydeberg.

Med hilsen
Spydeberg Senterparti

Leder

Gruppeleder

Ordfører kandidat

Spydeberg IL
Postboks 7,
1820 Spydeberg

Spydeberg 15.07.2015

Spydeberg kommune
Stasjonsgata 35
1820 Spydeberg

Høringsinnspill til Kommuneplan 2015 -2027 – utlagt til offentlig ettersyn

Spydeberg IL (SIL) viser til kunngjøring om ny 1.gangs behandling av planforslag for høring og offentlig ettersyn. Idrettslaget er ikke på listen over de som er direkte tilsendt planen, men ser at Idrettsrådet har fått den tilsendt uten at SIL er varslet/orientert den veien.

Idrettslaget har fanget opp kunngjøringen gjennom pressen.

Tidligere har det alt vesentlig vært innspill til kommunedelplan hvor sentrumsdelen har vært tema som SIL har gitt tilbakemeldinger på. Her har det vært arealbruk knyttet til sentralidrettsanlegget og nærliggende områder som er blitt tatt opp.

SIL finner det riktig å komme med innspill og merknader til dette kommuneplanarbeid siden laget ikke har vært involvert eller forespurt om planarbeidet tidligere.

Merknader til saksfremlegget, og viser til følgende avsnitt :

- *Tema og utredninger i planarbeidet*

Her nevnes folkehelse som en viktig del av kommuneplanlegging og kommuneplan. Da blir det helt sentralt at den største frivillige organisasjon (SIL) som medvirker og bidrar i forebyggende arbeider innen dette området ser at det legges til rette også anleggsmessig.

Her er det ikke funnet noe konkret av betydning så langt vi kan se.

Dokumentet nevner kommune utvikling og attraktivitet. Det er helt sentralt at fritidssysler og fysisk aktivitet gis rom via tilstrekkelige/gode idrettsanlegg, både for egenorganisert aktivitet og aktiv idrett i form av trening og konkurranser for alle aldersgrupper og flest mulig aktiviteter.

- *Medvirkning*

SIL kan som nevnt ovenfor ikke se at laget er tatt aktivt med i denne prosessen, slik at det er vesentlig at kommunen åpner for å ta med innspill og merknader fra idrettslaget (SIL) i innspurten av planarbeidet. Selv om det hadde vært gunstigere og deltatt tidligere.

- *Vurderinger*

Kommuneplanens arealdel blir vesentlig for en relativt lang planperiode som gir føringer frem til 2027. Planen må gi rom for utvikling og kunne fange opp den befolkningsvekst som planen legger opp til, ved at det kan utvikles nye og forbedrede

idrettsanlegg. Dette er ikke tatt hensyn til i den siste kommunedelplan for sentrum 2012-2024, og bør derfor løftes inn i dette planarbeid.

Videre er det ikke noe sted å lese om de aktiviteter/idretter som nye landsmenn tar med seg fra sitt moderland, som ikke finnes i kommunen.

Merknader til høringsutkast, samfunnsdelen, og viser til følgende avsnitt :

- *Visjoner og verdier*

Under oppsummering av hva visjoner favner er nevnt bl.a. kultur, og SIL finner det nødvendig og riktig å minne om at idrett og friluftsliv høre hjemme under dette begrepet og må ivaretas på en synlig og god måte i plandokumentene. Dette savnes og bør forsterkes i endelig dokument.

Spydeberg i dag og i planperioden

- *Levekår*

Her tas det inn at gode levekår er helse ! Da blir det helt vesentlig at det legges grunnlag for at det kan etableres idrettsanlegg hvor fysisk aktivitet kan utvikles, det vil ellers ikke være kapasitet og mulighet for deltakelse i frivillige organisasjoners tiltak, og her er SIL den største i bygda som kan gi slike muligheter!

- *Stedsutvikling – sentrum*

Med den planlagte befolknings- og sentrum utvikling som både kommunedelplan 2012-2024 og pågående kommuneplan legger opp til er det svært sentralt at areal disponeringer i sentrumsdelen også planlegges med rom for og utvikling av idrett- og aktivitetsanlegg. Men det må gjøres med aktiv handling i denne planprosessen, da det allerede er mangel på areal til slike anlegg i sentrum. Primært bør dette knyttes opp mot dagens sentralidrettsområde, som SIL tidligere ved flere anledninger har meddelt i ulike plansammenhenger ovenfor kommunen. Dette er både til beste for en samlet idrettsbevegelse og med meget god tilgang, kort avstand og sentralt for grunnskolene i bygda. Da er det kun arealet nord for dagens gangvei, nord for gress avlastningsbane som kan gi denne muligheten.

- *Folkehelse*

Dette er nevnt som tema i utredningen, og omtalt innledningsvis i dokumentet. Men som et sentrale virkemiddel i folkehelsearbeidet er tilgangen til og type idrettsanlegg som til enhver tid finnes, og hvor de finnes helt avgjørende. SIL er klar på at videre utvikling av hele sentralidrettsanlegget er vesentlig for å kunne tilby og planlegge aktiviteter som tiltak i et folkehelseperspektiv. Skal kommunen ta på alvor ansvar for folkehelse er det ved et velfungerende idrettsanlegg at SIL på en god og effektiv måte kan være «støtte spiller» i dette arbeidet. Anleggene vil også i betydelig grad fungere i egenorganisert aktivitet som ansees som sterkt etterspurt og effektivt i folkehelseperspektiv.

Sentrale tema i kommuneplanen

- *Stedsutvikling og utbyggingsmønster*

Understreker stedsutvikling i sentrum nevnt i forrige overskrift (Spydeberg i dag i planperioden).

Planen må ta ansvar for å sikre arealer til aktuelle idrettsanlegg nå og i fremtiden. Uten at dette tas inn i planen vil andre kortsiktig forhold og tiltak ødelegge for en best mulig samlet enhet i området hvor dagens sentralidrettsanlegg ligger.

- Strategier
 - Utbygging skal skje innenfor sentrumssonen (sitat). Det betyr at en klar, enhetlig, offensiv politikk må føres for å sikre de relevante og aktuelle områder til utbyggingsformål også for idrett.
 - Støtte initiativ til næringsliv basert på natur, friluftsliv, idrett (sitat). Uten tilstrekkelig og riktige anlegg for idrett vil det ikke være mulig å gi Spydeberg et allsidig, attraktivt og godt tilbud til bygdas befolkning i alle aldre og for ulike livskvaliteter.

Livskvalitet og nærmiljø

Oppvekst i Spydeberg

- Her fremheves ulike lag og foreninger som gir et variert tilbud. Men skal en få til en måloppnåelse i tråd med visjon og ønsker må det medtas tiltak for anlegg under overskriften: *Strategier* :
 - Sikre arealer til idrettsanlegg i sentrumsområdet og primært i tilknytting til dagens samlede sentralidrettsområde.
 - SIL's anleggsplan vil kunne gi gode føringer og innsyn i tråd med andre styringsdokumenter som er benyttet i planarbeidet.

Fysiske aktivitet og friluftsliv

- Friluftsliv har gode muligheter gjennom den topografi og det varierte terreng som bygda har, men viktig at de fortetninger som legges for anlegg til vinteridrett sikres og gir rom for utvikling og vedlikehold.
Men under målsetninger om sentrumsnære møteplasser må det gjøres grep og konkrete innspill i denne planen som løper helt frem til 2027. Skal samspillet med kommune og lag/foreninger opprettholdes og utvikles må det legges inn konkrete tiltak for sikre areal til idrettsformål. Det mangler anlegg i dag og for å ta vare på befolkningsøkningen (2,5%) må dette prioriteres.
Se strategier i pkt ovenfor.

AREALDELEN - planbeskrivelsen

Innspill fra SIL basert på merknader til planens samfunnsdel som er medtatt ovenfor vil kunne sammenføres til konkret merknad til planens arealdel.

SIL vil ikke gå inn i planens generelle innhold og heller ikke reguleringsbestemmelsene, men fokusere på å ta opp det konkrete som er helt sentralt at blir tatt med i ny plan :

- **Sikre arealer til idrettsanlegg i sentrumsområdet og primært i tilknytting til dagens samlede sentralidrettsområde.**
- **Omregulere deler av eller hele området nord for gangvei fra jernbanen til Griniskogen fra LNF til idrettsformål og boligbygging, alternativt om det også inngår areal til tjeneste yting/offentlig formål.**

Se vedlagt illustrasjon hvor området er avmerket.

Dette er et området som utover det areal som idretten trenger ligger meget sentralt for tettstedsutvikling, med ekstremt kort vei til jernbane og sentrum. Samtidig med at dette er «en lomme» som på sikt ikke naturlig vil kunne opprettholdes som dyrket mark, bl.a. gjennom planovergang til en jernbanelinje som forventes vil utbygges og trafikk økes.

Grunneier har selv igangsatt planlegging og vil forestå utbygginger i det nord-vestre hjørne av området. Ved en omregulering nå vil det også kunne vurderes avlastningsvei fra grunneierens eget utbyggingsområde i Giniskogen nord-vest frem til Stasjonsgaten/Jernbanen. Samt være adkomstvei for senere utviklinger i området. Ved å ta dette området i bruk vil det kunne erstatte deler av annet LNF område som er foreslått omregulert syd for dagen FV 128, slik at en samlet kan komme gunstigere ut mht å nedbygge dyrket mark.

SIL står til rådighet for ytterligere vurderinger/samtaler rundt dette dersom kommunen ønsker det, og håper at våre innspill tas til følge i det pågående planarbeid.

Videre legger vi et notat om denne saken og anlegg generelt skrevet av et av styremedlemmene i SIL, Geir Andre Dalhus

Mvh
For Spydeberg Idrettslag
Øyvind Berg, sign
Leder

Tormod Antonsen
styremedlem

Vedlegg : Notat SIL
 Kartutsnitt

*Forslag omregulere,
innspill SLL på brev 15.07.15
T.A.*

H730_26
H730_25

Hovin kirke

H530_22

HOBØL

Kallerud

Griniskogen nord-vest

Hollebølengen

Løvestad vestre

Sætorvta

H810_10

Løvestad

H570_7

H770_4

H3810_5

H570_6

H3810_6

H820_0

Myra

Grini

Glenne

Myrer skog

Myrvoll

Vestlia

H540_9

Tronstad

Lund vest

Lundsåsen

Lundsjordet

Løkenjordet

Høgda

Solvberg

Østereng

Skøyen-åsen

Skøyen

Eikebergåsen

Lund

Løken

Haga

Doggetorp

H730_20

H560_21

Eikeberg østre

Rud

Fossum

ASKIM

Molle

Grååsen

Grååsen

H730_23

Grindalene

H730_17

Kommuneplan - sentrum
Kartet kan inneholde feil
04.06.2015
Målestokk 1:20000
Spydeberg kommune

Reservering av området nord for gangveien til idrettsformål

Stortingsmelding 26 (2011–2012) Idrettsmeldingen Idrettsmeldingen har fokus på det store etterslepet på anlegg. Med det menes differansen mellom tilskuddsbehovet i kommunene og tilgjengelige midler på statlig hold. Befolkningsvekst vil skape behov for at det bygges nye idrettsanlegg dersom dagens anleggsdekning skal opprettholdes.

Et kulturelt og etnisk mangfold i befolkningen kan ha innvirkning på aktivitetsomfanget og ikke minst på hvilke typer aktivitet som oppfattes som attraktive. Det vil igjen utfordre Spydebergs kommunes evne til både å utvikle et attraktivt aktivitetstilbud og en anleggsportefølje som svarer til befolkningens ønsker og behov. Det viktigste virkemiddelet staten har på idrettsområdet er tilskudd fra spillemidlene.

De overordnede målene for den statlige idrettspolitikken er følgende:

- Alle skal ha mulighet for å drive idrett og fysisk aktivitet i form av trening og mosjon
- Den frivillige, medlemsbaserte idretten skal sikres gode rammevilkår for å gi grunnlag for et omfattende og inkluderende aktivitetstilbud. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og unge.
- Samfunnet skal være godt tilrettelagt for egenorganisert fysisk aktivitet.
- Toppidrett skal styrkes ut fra dens rolle som identitetsskaper og dens bidrag til en positiv prestasjonskultur i samfunnet.

Befolkningsutvikling

Spydeberg kommune vil i fremtiden vokse med antall innbyggere i stort omfang. Dette vil kreve økt kapasitet over ulike sektorer og innebærer flere boliger, nye transportløsninger, skoler, barnehager og idrettsanlegg. Behovet for økt kapasitet må løses gjennom å tenke nytt. En handlekraftig organisasjon med kommunen som en attraktiv arbeidsgiver vil stå sentralt. Dette er avhengig av at kommunens ressurser blir utnyttet på en effektiv måte til beste for innbyggerne, og ikke minst at kommunen kan omstille seg når det er behov for det. Medarbeidere skal bli ivaretatt på en god måte, og kommunen skal være tydelig i sitt lederskap. Verdibevaring er et prioritert tiltak. Spydeberg kommune har bygg- og anleggsverdier som det er viktig å ta vare på. De ulike bygg og anlegg har i dag viktige funksjoner, og vil også ha det i fremtiden. For å bevare funksjonen er det av stor betydning at de blir tatt vare på og rehabilitert når det er behov for det. En bedre hverdag for alle innbyggerne i Spydeberg vil kreve at folkehelseperspektivet får større betydning. Det blir viktig å ha fokus på alle kommunale tjenester rettet mot barn, unge og eldre. Tidlig og forebyggende innsats medvirker til at kommunen står bedre rustet til å klare de ulike oppgavene den er tillagt å løse. Idretten vil gjennom sin prioritering av aktivitet for barn og unge kunne spille en viktig rolle i dette arbeidet.

Nye idretter

I fremtiden vil det være en økning i nye "Nye" idretter som ønsker å etablere sine aktiviteter i kommunen. Trenden i andre kommuner er at mange av disse søker til de samme aktivitetsflatene, både ute og inne, som de tradisjonelle idrettene har hatt mer eller mindre alene frem til nå. Det innebærer at de nye idrettene søker seg til anlegg hvor de tradisjonelle idrettene holder til. Denne tendensen vil antakelig forsterke seg i årene som kommer. "Nye" idretter som amerikansk fotball, baseball, rugby, cricket, lacrosse, futsal, cheerleading og rollerderby er idretter som ekspanderer

stort nasjonalt, og det forventes at enda flere nye idretter vil dukke opp i de kommende år. Dette er tendenser kommunen må ta hensyn til. En annen tendens er at stadig flere voksne driver individuell trening på treningsentre eller på kommunale anlegg, enten alene eller i vennegrupper. Økt bruk av eksisterende idrettsanlegg fører til krav om mer areal og nye idrettsanlegg. Samtidig er det et ønske om at også de mer tradisjonelle idrettene skal gis mulighet for utvikling i de kommende år. En tilrettelegging for gamle og nye idretter vil kreve en helt annen grad av anleggsutnyttelse dersom kommunen ønsker å ha et tilfredsstillende tilbud til den økende befolkningen. Areal til idrett PBL § 11–7 viser de ulike arealformålene i kommuneplanens arealdel. Pkt.1 under §11–7 viser at idrettsanlegg konkurrerer om de samme arealene med mange andre formål som boligbygging, fritidsbebyggelse, næringsbebyggelse m.m. Dokumentasjonen for nye idrettsanlegg kan derfor i noen sammenhenger ikke være nok. Idretten må derfor bruke både nåværende og fremtidige arealer mer effektivt enn tidligere. Det vil si at det i større grad må tenkes flerbruk. Kommunen må også tenke mer regionalt ved etablering av flere typer idrettsanlegg. Omdisponering av arealer som i dag blir lite brukt kan også være aktuelt, eksempelvis grusbaner som fotball tidligere har benyttet seg av. Det kan også bygges smartere ved at gymsaler ved grunnskoler i noen tilfeller kan bygges om til idrettshaller i tilknytning til skolene. Denne type ombygging vil være naturlig i forbindelse med rehabilitering av gymsaler og skoler generelt. Dette vil gi et bedre tilbud til brukere i nærmiljøet, være mer fleksibelt med tanke på kapasitet og ikke minst føre til mindre press på nye arealer for den type anlegg i andre bydeler. Friområdearealer i tilknytning til nye boligområder må i større grad utnyttes til fysisk aktivitet. I slike nærområder kan det eksempelvis anlegges aktivitetsparker som kan favne alle aldersgrupper og stimulere til fysisk aktivitet og utfoldelse. Utendørsidretter Hovedutfordringen blant utendørsidrettene er mangel på flerbruksflater. Utendørsanlegg er arealkrevende, og det er derfor viktig at flerbrukstanken er styrende ved nyetablering. Flere idretter må i fremtiden nødvendigvis dele mer tid på den samme aktivitetsflaten enn hva er tilfellet pr. i dag. Flexibilitet er derfor stikkord når det skal settes av nye areal til anlegg for utendørsidrett. Det innebærer at anlegget må kunne merkes og ha utstyr for flere idretter slik at raske skift fra en aktivitet til en annen er mulig. Men selv med en mer fleksibel bruk av utendørsanleggene vil det likevel være et behov for mer areal til flere ballflater av ulike typer.

Innendørsidretter

Innendørsidretter har et annet behov en utendørsidretter. Det må tenkes nytt i forhold til fremtidens behov for utbygging av idrettshaller. Det kan som før nevnt bygges idrettshaller i stedet for gymsaler ved noen skoler i kommunen. Det er også kommet til ulike typer private idrettshaller som kommunen leier tid i. Dette er nødvendig for å holde tritt med det økende behovet for hallflater. Leie av hallflater vil være et svært viktig supplement til den kommunale utbyggingen av idrettshaller i planperioden.

Befolkningsvekst og nye behov

Økende befolkningsvekst i kommunen vil samtidig kreve betydelige arealer til fremtidige idrettsanlegg, ettersom stadig flere ønsker å drive med idrett samtidig som det er en tilvekst av nye idretter. Idretten må konkurrere om tilgjengelig areal med andre viktige offentlig formål. Prinsipp om arealeffektive løsninger til grunn for å løse offentlig arealbehov gjennom innovative, kompakte og fleksible sambruks- og samlokaliseringsløsninger bør derfor legges til grunn. For idretten betyr dette blant annet mer flerbruk, ev. mulighet til å bygge mer i høyden samt omdisponering av eksisterende anlegg og mer areal avsatt til idrettslige formål. Når nye skoler skal bygges bør gymsalen dimensjoneres etter idrettshallmål. Hovedprinsippet vil være fleksible anlegg for flere idretter.

Treningskulturen har også endret seg, ettersom hvert enkelt lag trener flere økter pr. uke enn før. Dette fører til økt behov for treningstimer ved de kommunale utendørsanleggene. Med tanke på de «nye idrettene» vil det i fremtiden resultere i at enda flere foreninger og idrettslag med høye medlemstall ønsker å benytte de samme anleggene. Dermed blir det kamp om eksisterende anlegg, i tillegg til utfordringen med at de ulike idrettene har ulike anleggskrav. Det er ikke bare de nye idrettene som har behov for tilrettelagte treningsfasiliteter. Dette gjelder og allerede eksisterende idretter som har utfordringer med å få nok treningstider i allerede sprengte tidskapasitet i eksisterende anlegg i kommunen. Anleggskrav fra særforbund er en annen utfordrende faktor. Dette gjelder både krav om opprustning av eksisterende anlegg, samt krav om tribuner, kostbart elektronisk utstyr og garderobefasiliteter. De ulike forbundene stiller ulike krav, noe som kan gjøre det vanskelig å kombinere flere idretter på samme anlegg. I likhet med andre kommuner er det utfordringer når det gjelder fotballbaner med grusdekke og bruken av disse. Etter kunstgressets inntog i norsk idrett blir grusbanene i mindre grad brukt til idrettslig aktivitet da brukerne opplever grusbaner som mindre attraktive. Slike arealer har et klart potensiale for bedre utnyttelse og bruk.

På grunn av det stadig mildere klimaet er den tradisjonelle utendørssesongen etter hvert blitt helårssesong. Dette medfører at anleggsdekkene, særlig på kunstgressbanene, benyttes langt over grensene for anbefalt bruk fra leverandøren. Det er positivt at kommunen kan vise til en så høy bruk av anleggene, men samtidig forkorter den utstrakte bruken banedekkenes levetid. Tidvis mye nedbør gir også utfordringer knyttet til gressbanene. Erfaringen er at banene ofte ikke har vært spillbare ved sesongstart, og kommunen har noen ganger måttet stenge dem før sesongslutt. Det er flere faktorer som spiller inn her, både idrettens forlengelse av sesongen, men også de enkelte baners grunnforhold.

Oppsummering

Med bakgrunn i det overnevnte bør det derfor settes av mer areal til idrettslige formål.

Idrettsanlegg

Kommunes idrettsanlegg krever betydelige ressurser til drift og vedlikehold, og eldre anlegg krever ofte mer ressurser enn nyere anlegg. Anleggskostnadene for etablering av nye idrettsanlegg er engangskostnader, mens drift og vedlikehold av både nye og eldre anlegg finansieres gjennom årlige bevilgninger. Dette er nødvendig for å holde god standard gjennom hele anleggets levetid. Kommunen har ikke alltid hatt samme fokus på bevilgninger til drift og vedlikehold av eksisterende og eldre idrettsanlegg som på bevilgninger til bygging av nye. Flere av anleggene bærer preg av slitasje og vedlikeholdsetterslep. Manglende bevilgninger til idrettsanlegg over flere år fører gjerne til tidligere rehabilitering og behov for større økonomiske ressurser fra kommunen. Kommunens idrettsanlegg, både utendørsanlegg og idrettsbygg, utgjør samlet store verdier for Spydeberg kommune. Desto viktigere er det at kommunen vedlikeholder idrettsanleggene på jevnlig basis gjennom hele anleggets levetid. Klarer kommunen å ta bedre vare på anleggene kan dette bidra til å minske behovet for nyanlegg. Det er viktig å kunne tilby anlegg som er godt driftet og vedlikeholdt. Da vil de fremstå mer attraktive for brukere, samtidig som anleggets bruksegenskaper er godt ivaretatt.

Spydeberg kommune
Slasponsgata
1820 SPYDEBERG

SPYDEBERG KOMMUNE		
21 JUL 2015		
Ark.sak.ID	Dok.nr.	Arkiv
14/643	43	142
Saksbeh. BSA Spydeberg		

7. juli 2015

HØRINGSUTTALELSE - UTKAST TIL KOMMUNEPLAN 2015-27

Planen mangler fokus på å redusere bilbruk og i stedet få folk til å gå eller sykle i sentrum og sentrumsnære områder. At folk går og sykler fremfor å bruke bil har en rekke fordeler, bl.a.:

- * mindre miljøbelastninger pga mindre støy og klimagasser
- * tryggere nærmiljø pga mindre trafikk og mer folk i gatene
- * bedre folkekunnskap
- * lettere å treffe folk "i veien" og slå av en prat, osv.

Det vises også til fastlevere i høyringsutkast til plan for idrett og fritidspunktet 5.2.3 om sentrumsnære gang/turveier.

I vedlagte eksemplar av utkast til kommuneplan er skrevet inn flere eksempler til endringer i planen for å bote på ovennevnte mangler, se sidene 6, 7, 8, 9, 10, 13, 26 og planbestemmelse 513.

Vennlig hilsen

Gunnar Harstad
GUNNAR HARSTAD
FAGERLIVEIEN 35

1. Introduction

2. Methodology

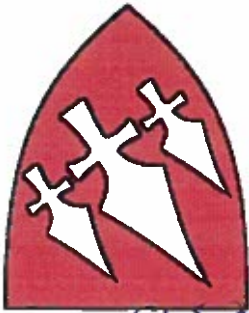
3. Results

4. Discussion

5. Conclusion

Kommuneplan Spydeberg kommune

14/643-43
vedlegg
vedlegg til høyringsutkastet for Gannan Havn
se sidear 6,7,8,9,10,13,26 og planbestemmelser 13

2015 - 2027

Høyringsutkast

Samfunnsdel

Inledning

Kommuneplanen er det overordnede styringsdokumentet som all annen planlegging i Spydeberg tar utgangspunkt i, jf. Plan- og bygningsloven § 11-1. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. I samfunnsdelen forankres mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Arealdelen med plankart og bestemmelser er juridisk bindende for arealbruken i kommunen.

Kommuneplanen legger grunnlaget for en helhetlig samfunnsutvikling i en vekstkommune i Stor-Oslos ytterkant, og kommuneplanen skal være et styringsverktøy som bidrar til å sikre en god og helhetlig samfunnsutviklingen.

Langsiktighet er viktig i planlegging, og overordnede planer strekker seg over 12 år. I de utredninger og vurderinger som ligger til grunn for planarbeidet, er tidsperspektivet ofte lengre, gjerne 40-50 år fram i tid. For samfunnsdelen er et 40-års perspektiv lagt til grunn for drøfting av langsiktig og bærekraftig utvikling.

Fra «Spillet om Grunnloven»

Inholdsfortegnelse

Forord / Indledning.....	1
Lage bra dager – om visjon og verdier.....	3
Spydeberg i dag og i planperioden.....	4
Befolkningsutvikling.....	4
Levekår.....	4
Stedsutvikling.....	5
Folkehelse.....	5
Samfunnsikkerhet og beredskap.....	5
Sentrale tema i kommuneplanen.....	6
Kommuneutvikling - vi bygger Spydeberg.....	6
Livskvalitet og nærmiljø - vi lager bra dager.....	8
Klima og miljø - grønt samfunn.....	10
Spydeberg kommune - tjenesteyter og arbeidsgiver.....	11
Spydeberg kommunes planhierarki.....	13
Planoversikt i perioden.....	14

*Jeg har en streng det klinger i,
Klinger noe sprøtt som jeg kaller min melodi*

Lage bra dager – om visjon og verdier

«Miljøkommunen Spydeberg» ble vedtatt som visjon i 1991 og har vært et langsiktig, overordnet mål og retningsgivende for utvikling i Spydeberg-samfunnet. Visjonen favner vidt, fra naturvern til nærmiljø og livskvalitet, og begrepet har tatt opp i seg alt fra fysisk miljø, bomiljø, arbeidsmiljø, kultur, trivsel og tilhørighet.

Med denne visjonen i bunn preges Spydebergs samfunnsutvikling, investeringer, fellesskapsoppsøkinger - og til syvende og sist inbyggernes hverdag og møteplasser – av en god, felles grunnstone. Inn i denne grunnstone hører også Spydebergs rike historie som et godt sted for demokratisk utvikling og næringsutvikling. Grunnstone kan samles i begrepet «lage bra dager» i Spydeberg, og i dette begrepet videreføres de verdier som ligger til grunn for «Miljøkommunen Spydeberg».

I kommuneplanperioden vil Spydeberg fortsatt preges av entusiasme og vekst som kommunen har hatt gledet fram til nå. Mange vil flytte til Spydeberg, som ligger meget gunstig til geografisk og har høye kvaliteter å by på. Å **lage bra dager** for dagens og framtidige innbyggere og tilreisende betyr å skape en samfunnsutvikling der vi ser og respekterer hverandre og våre omgivelser. Skal vi lage bra dager, må vi ha fokus på gode bo- og oppvekstmiljø med trygghet og trivsel, arbeidsmiljø og inkludering, kultur som verdi- og tilhørighetsskaper, en langsiktig og god natur- og miljøforvaltning, videreutvikling av lokalt næringsliv og innovasjon innen miljø- og energiteknologi.

Det er krevende å vokse, og høy befolkningsvekst stiller store krav til god langtidsplanlegging der vi forvalter våre ressurser klokt. Det er viktig å balansere avsetning av arealreserver til framtidig utbygging med transformasjon og fortetting, ikke minst av jordvern hensyn.

Kommuneplanens overordnede mål om å legge til rette for en god utvikling i Spydeberg-samfunnet, er

navhengig av framtidige kommunegrensar. Ambisjonen om å **lage bra dager** gjelder uansett kommunestruktur.

*Jeg lærte min vise av skogen
og den klang som en sang uten ord
Og før en sang også i ploegen og i øksen og meiselen i kor
Fra Spydebergangen, tekst Otto Nielsen*

Bilde fra «Spillet om Grunnloven»

Spjæberq ! dag og ! planperioden

Befolkningsutvikling

Spjæberq er en kommune med tilfylling og befolkningsvekst. De siste 10 årene har Spjæberq hatt en gjennomsnittlig befolkningsvekst på 1,7 % og det er ikke noe som tyder på at veksten vil avta. Prognoser fra SSB viser en gjennomsnittlig vekst på ca. 120 personer i året fram til 2040, uten at nye boligprogram er hensyntatt. Det gir kommunen et innbyggertall på nærmere 8500 i 2040. Spjæberqsamfunnet vil bestå uansett utfall av den pågående kommunereformen og det forventes fortsatt vekst som følger av kommunens beliggenhet og infrastruktur.

I planprogrammet ble det utarbeidet tre ulike framskrivninger av befolkningsvekst basert på ulike utbyggingsstakt i teoretiske boligprogram. Disse anslo mulig vekst fra 2,8 % til 3,1 %. I boligprogrammene er det lagt til grunn at planer og prosjekter realiseres uten forsinkelser og endringer i markedet. I forbindelse med arbeidet med kommuneplassen, uttra valgt arealbruk og justert boligprogram, viser prognosene en vekst på 2,5 %.

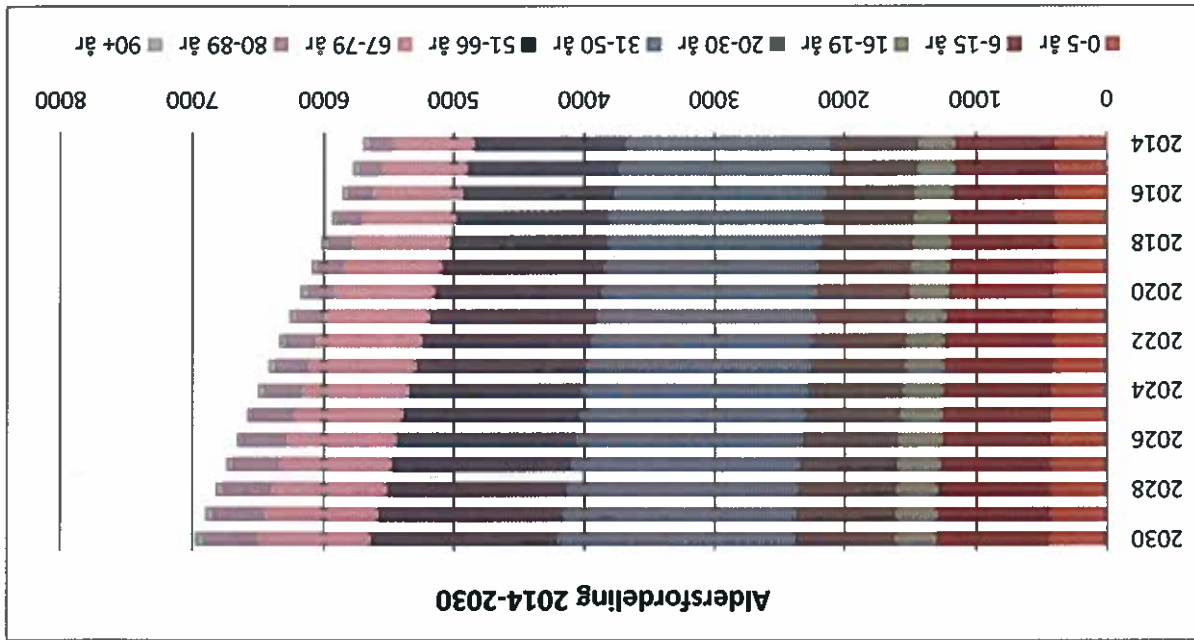
Innvanring

Spjæberq har, i likhet med resten av østfold, hatt en innvanringsvekst. Dette er et resultat av både arbeidsinnvanring og økt behov for bosetting av flyktninger. Spjæberq har også fått et asylmottak som øker andelen fremmedkulturelle i kommunen vår. Langt de fleste innvanrerne kommer fra Europa og Asia. Det blir viktig å ha fokus på å inkludere de nye innbyggerne inn i eksisterende tilbud.

Aldrende befolkning

Spjæberq vil de neste årene få stadig flere eldre innbyggerne. I dag har vi ca. 240 over 80 år, og tallet forventes å stige til 450 i 2030. Aldersgruppen i behov av barnehageplasser antas å stige med 40-50 barn i samme periode. Antall skolebarn stipuleres til å øke med ca. 100 i samme periode.

Aldersfordeling 2014-2030

Folkesepterspektivet skal legges til grunn i all planlegging og alle kommunens virksomheter må forholde seg til folkehelse innenfor sine tjenesteområder. Kommunen skal kartlegge innbyggernes levekår og iverksette tiltak som bidrar til å redusere levekårsutfordringer og utføvere forskjeller. Folkehelseinstituttet utgir årlig en folkehelseprofil og resultatene viser at kommunen scorer dårligere enn gjennomsnittet i Norge på utdanningsnivå, andel barn av enslige forsørgere, høyt forbruk av legemidler mot psykiske lidelser, mot høyt kolesterol og mot muskel og skjelettplager. Spydeberg er bedre enn landsnittet når det gjelder god drikkevannsforsyning og vaksinasjonsdeknning. For øvrig ligger vi tilnærmet på landsnitt på de andre områdene som måles i folkehelseinstituttets barometer.

forebygging og medvirkning.

folkehelsearbeid: Utføring av sosiale helseforsjeller, «helse i alt vi gjør», bærekraftig utvikling, ytre miljø, sosialt liv og livsstil. Det er fem grunnleggende prinsipper som er styrende for kommunens som bidrar til bedre helse. Dette kan være boforhold, arbeidsmuligheter, skolegang, tilsyn og hjelp, helse. Denne innsatsen tar sikte på å svekke faktorer som medfører helsefremmende faktorer. Folkehelsearbeid er samfunnets samlede innsats for å opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse. Denne innsatsen tar sikte på å svekke faktorer som medfører helsefremmende faktorer som bidrar til bedre helse. Dette kan være boforhold, arbeidsmuligheter, skolegang, tilsyn og hjelp, folkehelsearbeid: Utføring av sosiale helseforsjeller, «helse i alt vi gjør», bærekraftig utvikling.

Folkesept

ble gitt. 30 søknader om dispensasjon for oppretting av ny grunnlendom til boligformål. 24 dispensasjoner utbygging har skjedd etter dispensasjoner fra plan. I perioden 2007 til og med 2014 ble det behandlet i gjeldende kommuneplan er det ikke åpnet for spredt boligbygging i LNF-området, og all slik

Spredt bygging

vedtak av kommunedelplan for sentrum viser denne utviklingen. sentrumskjernen i kommunedelplan for sentrum. Reguleringssplaner vedtatt eller påbegynt etter sentrumssonen og i hovedsak i, eller i umiddelbar nærhet til, tettstedets sentrum, definert som Føring i gjeldende kommuneplan og i kommunedelplan for sentrum innebærer at utbygging skjer i levende sentrum med aktivt næringsliv, bomiljø med kvalitet og gode møteplasser.

sentrumsutvikling, med hovedvekt på forretting og transformasjon. Målet er å legge til rette for et sentrumssonen. Kommunedelplan for sentrum 2012-2024 legger ytterligere føring for sentrumssonen definert, og i henhold til samme plan skal all framtidig utbygging foregå innenfor innbyggere bor i tettstedet Spydeberg. I kommuneplan for Spydeberg kommune 2007-2020 ble Spydeberg er en strukturmessig rasjonell kommune med ett sentrum. Vel 4000 av kommunens

Sentrumsutvikling

Stedsutvikling

komuneplanen. Viktige arenaer for å utføvere sosiale ulikheter er barnehage/ skole, lokalsamfunn og mulighet for deltakelse i frivillige organisasjoner. Dette danner bakteppet for temavalg og strategier i kommuneplanen.

helse. Spydebergs befolkning har gjennomsnittlig et lavere fullført utdanningsnivå enn snittet i Norge. gruppen «medlemmer» vil ha god helse. Dette kalles sosiale helseforsjeller eller sosial ulikhet i systematiske forskjeller i helse. Jo høyere utdanning og inntekt en gruppe har, jo høyere andel av En viktig del av gode levekår er helse. Når man studerer grupper i samfunnet, finner man

levetår i Spydeberg.

Spydeberg og kommuneplanlegging skal ta hensyn til utfordringene og legge til rette for fortsatt gode levekår i Spydeberg. Det er godt å bo i Spydeberg! Dette bekrefter kommunens innbyggerundersøkelse fra 2014. I kommunens folkehelseprofil, publisert av Folkehelseinstituttet, framkommer det også utfordringer i

Levekår

Kommuneplanen skal bidra til utviklingen av tettstedet småbyen Spydeberg, med særlig fokus på å legge til rette for et levende sentrum med møteplasser for innbyggere, næringsliv og tilreisende. Det skal legges til rette for begrensset og forutsigbar spredt boligbygging, særlig i nærings- og kulturverdiene. Sårbarhet og verdifulle areal, som dyrka mark og områder med høy natur-, friluft- og kulturverdi skal skje. Omfanget av økning i spredt boligbygging skal ligge under 10 % av boligbyggingen i kommunen. Kommuneplanen skal legge til rette for en utvikling som sikrer at flest mulig reiser skje kollektivt og til fots/med sykkel. Mulighetene for bedre overganger mellom buss og tog skal styrkes.

Mål:

Det skal være attraktivt å gå eller sykle i sentrum og i boligområdene.

Spedeberg kommune har et tydelig sentrum i tettstedet Spedeberg og har dermed et strukturmessig rasjonelt byggesmønster. Slikt byggesmønster bidrar til å redusere transportbehov og dermed begrense miljø- og klimabelastinger. Et samlet og entydig sentrum legger også til rette for velfungerende sentrumsfunksjoner, som sentrumsnære boliger, varehandel, tjenesteyting, møteplasser og kollektivtrafikk. Jord- og skogbruk er viktige næringer i Spedeberg, og byggingen utenfor tettstedet Spedeberg er preget av disse næringene. Å opprettholde og fornye spredt boligbygging bidrar til å videreføre eksisterende bygningssmasse og viktige kulturlandskap. Spredt boligbygging innebærer også bredere variasjon i boformer i kommunen. Som stasjonsby har Spedeberg potensial som knutepunkt for kollektivtrafikk i området ved Spedeberg stasjon. Med god infrastruktur, nærhet til Oslo-regionen og et aktivt og variert næringsliv har Spedeberg gode forutsetninger for videreutvikling av eksisterende næringer og etablering av nye. Høy aktivitet i lokal og regional bygge- og anleggsvirksomhet innebærer etterspørsel etter areal for deponier av masser.

Kommuneutvikling - vi bygger Spedeberg

Sentrale tema i kommuneplanen

Det bør prioriteres for å sikre gode eller sykkelforhold i sentrumsområdet. Bil til og i sentrumsområdet.

Samfunnsikkerhet innebærer videre å jobbe for å ha et trygt og robust samfunn, blant annet gjennom å ha en relevant oversikt over hvilke utfordringer og risikoer kommunen står overfor. Gjennom omfattende analyser har kommunen dannet seg et godt bilde av hvilke risikoer som er størst for kommunen, samt hvilke konsekvenser ulike hendelser vil kunne ha for lokalsamfunnet vårt. Disse risikoene vil kommunen kontinuerlig jobbe med. Mange hendelser kan i stor grad forebygges med godt systematisk arbeid. Men flere av de mest alvorlige hendelsene vil det ikke være så enkelt å forebygge. Det avgjørende vil da være hvordan vi håndterer situasjonen når den oppstår. Kommunens kontinuerlige arbeid med beredskap er derfor svært viktig. Kommunen legger også opp til regelmessig øving på beredskapsplanen.

Samfunnsikkerhet og beredskap

Kommunen er et av fundamentene i det nasjonale samfunnsikkerhets- og beredskapsarbeidet. Med bakgrunn i dette skal samfunnsikkerhet være et grunnleggende premis i all planlegging etter plan- og bygningsloven i Spedeberg kommune, så vel som i andre planer som utarbeides. Samfunnsikkerhetsbegrepet brukes bredt og dekker sikkerhet mot begrensete, naturskape hendelser, via større krisesituasjoner som representerer omfattende fare for liv, helse, miljø og materielle verdier. Det er svært viktig at Spedeberg kommune har evne til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner, og ivareta innbyggernes liv, helse og grunnleggende behov, hvis en alvorlig hendelse skulle oppstå.

Kommunen skal legge til rette for at innbyggerne kan ta sunne valg. Noe av denne tilretteleggingen bør være å øke den enkeltes mulighet for selv å ta bevisste valg angående livsstil, ved å sørge for kunnskap om utfordringer og forbedringsmuligheter innenfor egen helse. Videre vil tilrettelegging for god folkehelse framkomme i kommuneplanen under «Sentrale tema i kommuneplanen»

Å prioritere for at det blir attraktivt å gå eller sykle i sentrumsområdet og i boligområdene. Til god folkehelse.

Spdydeberg skal være en attraktiv og servicevennlig kommune for næringslivet. I tettstedet skal hovedfokus være å opprettholde og skape et levedyktig næringsliv i sentrumskjernen og i næringsområdene Myrer Skog og Løvestad. Det skal legges til rette for innovasjon og utviklingen for kommunedelplan for sentrum 2012-2024 er i hovedsak innarbeidet i kommunepan 2015-2027. etableringer knyttet til bygdenæringer og tradisjonelle næringer i LNF-områdene i hele landskapsverdiene, miljø og biologisk mangfold skal veie tungt og konsekvenser knyttet til støy- og klimabelastninger begrenses i størst mulig grad. Utviklingen for kommunedelplan for sentrum 2012-2024 er i hovedsak innarbeidet i kommunepan 2015-2027.

Strategier: [Det etableres gang og sykkelstier mellom sentrumsvære boligfelt og mellom boligfeltene og sentrum]

- Utbygging skal skje innenfor sentrumszonen og skal i størst mulig grad legges nært sentrumskjernen og knutepunkt for kollektivtrafikk.
- Transformasjon og fortetting søkes gjennomført for nye utbyggingssområder tas i bruk, men det åpnes også for eneboliger.
- Teknisk infrastruktur dimensjoneres for å følge befolkningsvekst.
- Sikre forvaltning av naturverdier, jordvern skal særlig vektlegges. Skjerme sårbare og verdifulle areal, som dyrka mark og områder med høy natur-, friluft- og kulturverdier. Det åpnes for spredt boligbygging i kommunens arealdel. Det åpnes ikke for spredt bygging i sentrumszonen, spredt bygging skal være reelt spredt og ligge i nærheten av eksisterende infrastruktur.
- Sikre helhetlig planlegging av området ved Spdydeberg stasjon og samlokalisere kollektivtrafikk i Stasjonsområdet.
- Utarbeide parkeringsstrategi for Spdydeberg sentrum, med særlig fokus på parkeringsbehov knyttet til kollektivtrafikk/pendlertrafikk, samt tilrettelagt parkering for sykkel.
- Legge til rette for bedre utnyttelse av etablerte næringsområder gjennom fortetting og transformasjon. Tilrettelegge for utvikling av allerede etablerte næringer, samt bidra til at næringsdrivende bosatt i kommunen lokaliserer næring i kommunen.
- Bidra til et bærekraftig tradisjonelt landbruk i Spdydeberg.
- Støtte initiativ til næringsliv basert på natur, friluftsliv, idrett og andre kulturmiljø, samt etablering av bygdenæringer på gårdsbruk.
- Sørge for at massedepotier plasseres slik at de får minst mulig innvirkning på natur og bostedsmiljø. Særlig er det viktig å skjerme sentrumskjernen, samt bo- og hytteområder. Uheldige konsekvenser av transport og trafikk knyttet til etablering og drift av deponi skal begrenses, og det skal legges til rette for at overskuddsmasser kan gjenvinnes for å minske behovet for deponering, samt unngå deponier og råstofferuttak i verdifulle natur- og kulturlandskap.

Styringsdokumenter:

- T-1497 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging
- Fylkesplan for Østfold – Østfold mot 2050
- Nasjonal Transportplan 2006-2015
- Klima- og energiplan for kommunene i Indre Østfold
- Kommunedelplan for sentrum 2012-2024
- Strategisk plan for næringsutvikling 2009-2029
- Plan- og bygningssloven 2008
- Listen er ikke uttømmende

Livskvalitet og nærmiljø - vi lager bra dager

Oppvekst i Spydeberg

Spydeberg kommune har et rikt omfang av ulike lag og foreninger som gir et variert tilbud. Spydeberg har et aktivt Ungdommens kommunestyre som er involvert og engasjert. Oppvekstsvilkårene for barn og unge i Spydeberg er et resultat av de gode tiltak som finnes og kvaliteten på tilbudene.

Mål:

Å vokse opp i Spydeberg innebærer en variasjonsrik, trygg og utviklende barne- og ungdomsalder, og gir gode leve- og fritidsvilkår for den oppvoksende generasjon. Spydeberg har en oversikt over tjenestetilbud, arenaer og ønsker for temaet som skal ivaretas ved hver rullering av handlingsplaner.

Strategier:

- Sikre barnehageplass til alle som ønsker dette.
- Legge til rette for helhetlig oppvekst- og utdanningsløp.
- Sikre tilstrekkelig antall og kompetente fagpersoner til stede i barn og unges liv.
- Sikre barn medvirkning i prosesser som angår barn i henhold til Barnekonvensjonen.
- Ivareta og styrke barnas helse og velferd.
- Motarbeide ulikheter i barns oppvekstsvilkår og forutsetninger.
- Gi barn og unge erfaringer og praksis gjennom «deltagende aktivitet».
- Sikre tidlig innsats gjennom systematisk og tverrfaglig arbeid for barn og deres familier.

Styringssdokumenter:

Oppplæringslova (2014)
Barnevernloven(2014)

Helse- og omsorgstjenesteloven(2013)

Sosialtjenesteloven (2014)

Oppvekstplan (barnehage- og skolebruksplan)

Stortingsmeldinger (Kvalitet i skole, kvalitet i barnehage)

Rammepplan for barnehage

Lærepplan for grunnskolen

Listen er ikke uttømmende

Fysisk aktivitet og friluftsliv

Spydeberg har fine turmuligheter og stort lokalt frivillig engasjement. Det tilrettelegges for mange aktiviteter, og framover er det viktig å utvikle flere tilbud som er universelt tilrettelagt og fremmer inkludering.

Mål:

Det skal også tilrettelegges for at en stor del av eller på sykkel.
9 forflytningen i sentrumsnære områder kan skje til fots

Spydeberg skal ha sentrumsnære møteplasser som innbyr til fysisk aktivitet og flere tilrettelagte turområder utenfor sentrum! Det skal gis muligheter for gode og varierte opplevelser som bidrar til å lage bra dager. Dette er oppgaver som må løses gjennom tett samspill mellom kommune, lag og frivillighet.

- Strategier:**
- Systematisk innhente og benytte grunnlagsmateriale for identifisering av framtidige tjenestebehov. Vurdere differensiering av tjenester for å iverksette nye, pålagte kommunale oppgaver.
 - Oppfylle Samhandlingsreformens føringer for kommunens tjenester og koordinering.
 - Prioritere og benytte velferdsteknologi.
 - Kartlegge årsaker og iverksette tiltak som bidrar til å redusere innbyggernes levekårsforhold og utjevne forskjeller.

Mål:

Ved utforming av tjenester skal det legges vekt på forebygging av dårlig helse og å mobilisere brukers egne ressurser i størst mulig grad. Spydebergs tjenester innen helse og omsorg skal ha kapasitet og kvalitet som er rustet til å møte dagens og morgendagens behov hos innbyggere i alle aldre. Både organisering av tjenestene og bygningsmasse skal være funksjonelle og gi rom for den fleksibiliteten som trengs for å møte myndighetskrav og lokale behov. Spydeberg skal løse utfordringene ved å ha kompetente ansatte og ta i bruk nye arbeidsmetoder og ny teknologi.

Framtidsrettet helse- og omsorgstilbud

Spydeberg har en kommunestørrelse som gir gode muligheter for å fange opp, og finne fleksible løsninger på, tjenestebehovene innen pleie og omsorg. Samtidig betyr en forholdsvis liten tjeneste at det er utfordrende å løse nye oppgaver med behov for spesialkompetanse.

Styingsdokumenter:
 Kulturlova (2007)
 Rundskriv - V-0967 Orientering om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (2015)
 Kommunedelplan for idrett og friluftsliv, Spydeberg kommune (2011)
 Div. lokale samarbeidsavtaler mellom frivillige og kommunen
 Listen er ikke uttømmende

- Strategier:**
- Øke den universelle utformingen i Spydeberg, bygd på de syv prinsippene for denne: enkel og intuitiv i bruk, forståelig informasjon, toleranse for feil, like muligheter for alle, fleksibel i bruk, lav fysisk anstrengelse, størrelse og plass for tilgang og bruk.
 - Etablere møteplasser i sentrum som innbyr til aktivitet.
 - Legge til rette for hverdagsaktivitet.
 - Synliggjøre informasjon i sentrum som viser til turområder og opplevelser og gjøre natur- og rekreasjonsområder lett tilgjengelig over større deler av kommunen.
 - Bevare og levede gjøre ulike kulturhistoriske bygninger og områder.
 - Synliggjøre kulturarven i kart og bygdebøker.
 - Koordinere frivillige og offentlige aktører i nærmiljøet.
 - Inkludere og ta i bruk kommunens flerulturelle ressurser i arrangementer.

Attraktivitet for- og sykkelløper i sentrum og mellom sentrumsområdet
 boligområder eller aktivitetsområder

Styringsdokumenter:

- Pasient og brukerrettighetsloven (1999)
 - Folkehelseloven (2011)
 - Meld. St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg
 - St. Meld. nr. 25 (2005-2006) Mestring, muligheter og mening
 - St. Meld. nr. 45 (2002-2003) Betre kvalitet i dei kommunale pleie- og omsorgstjenestene
 - St. meld. nr. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen – rett behandling – på rett sted – til rett tid
 - Demensplan 2015
 - Sosialtjenesteloven (2009)
 - NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg
 - Boligsosial handlingsplan Spydeberg kommune (2013)
 - Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Spydeberg kommune (2008)
- Listen er ikke uttømmende

Klima og miljø - grønt samfunn

Framtidsrettet forvaltning av natur- og kulturerdier

Samfunnsutviklingen i Spydeberg skal være framtidsrettet og sikre en utvikling som ikke bare gagnar vår generasjon, men også framtidige generasjoner. Å sikre biologisk mangfold, ta vare på produktiv matjord og sikre vann og vassdrag mot forurensning er sentrale mål. Tettstedet Spydeberg er omgitt av åpne og levende kulturlandskap, sammenhengende skogarealer, vann og vassdrag. Disse områdene representerer viktige natur- og kulturerdier i seg selv og byr også på mange rekreasjonsmuligheter. Lyseren er kommunens drikkevannskilde samtidig som innsjøen er attraktiv som rekreasjonsområde og for fritidsbygging. Midlere og våtere klima medfører utfordringer særleg knyttet til flom og rasfare i og ved mindre og mellomstore vassdrag samt overvann i tettbygging.

Mål:

Reduserte klimautslipp, lavere energiforbruk og økt bruk av fornybar energi skal være sentrale målsetninger for kommunal samfunnsplanlegging. Alle vassdrag, herunder Lyseren, skal være i god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021. Vann og vassdrag skal sikres mot forurensning. Sikkerhet mot naturfare som flom og ras skal ivaretas. Spydeberg kommune skal ha en helhetlig og langsiktig forvaltning av naturverdier, herunder naturtyper og biologisk mangfold. Utbygging som innebærer ytterligere nedbygging av dyrket eller dyrkbar jord, skal unngås. Bevaring og forvaltning av kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap skal ivaretas i utviklingen av Spydeberg-samfunnet. Som en av landets Smart Energy-kommuner ønsker Spydeberg en framtidsrettet utvikling der Spydebergsamfunn tar i bruk nye muligheter innen energi og teknologi. Kommunen vil legge til rette for at nye energiløsninger blir kjent og tilgjengelig for både innbyggere, fritidsbeboere, næringslivet - samt i kommunens egne bygg og investeringer.

Strategier:

- Legge til rette for forfetting, transformasjon og økt arealeffektivitet.
- Legge til rette for bruk av miljøvennlig energi og teknologi i all kommunal virksomhet.
- Videreføre klima- og energiplan for kommunene i Indre Østfold.
- Redusere utslipp til vassdrag fra spredt boligbygging, kommunalt avløp og landbruk.
- Gjennomføre foreslåtte tiltak i henhold til lokale tiltaksanalyser for vannområde Morsa, Glomma Sør for Øyeren og Øyeren, 2016-2021
- Øke sikkerhet mot naturfare.
- Sikre en helhetlig forvaltning av kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap.

• Legge til rett for å gå over sykkle foran å bruke bil

- Opprettholde og videreutvikle gode interne samarbeidsprosesser og fokusere på tverrfaglighet.
- Rekruttere og samarbeide med frivillige der dette er formålstjenlig.
- Holde fokus på kvalitet og oppnådde resultater.
- Jobbe kontinuerlig med læring og utvikling av tjenestene gjennom bruk av kvalitetsstyringssystem.
- Legge til rette for gode systemer og strukturer som ivaretar medvirkning mellom tjenesteyter og -mottaker.
- Utarbeide eksterne kommunikasjonsstrategi.

Strategier:

Uavhengig av kommunens innretning etter kommunereformen, skal det fortsatt leveres tjenester med god kvalitet og innenfor gitte økonomiske rammer til Spydebergs innbyggere. Kommunen skal bidra til å finne langsiktige og gode tiltak for å sikre at tjenestene lever opp til de forventningene som er uttrykt i kommuneplassen. Kommunen skal bidra til å finne langsiktige og gode tiltak for å sikre at tjenestene lever opp til de forventningene som er uttrykt i kommuneplassen.

Mål:

Spaldeberg kommune har et utstrakt interkommunalt samarbeid, spesielt med kommunene i Indre Østfold. Det er inngått over 30 ulike avtaler og samarbeidsforhold for å gi tjenester som ikke er hensiktsmessig eller mulig for en mindre kommune å løse på egen hånd. Dette er i form av vertskommuneavtaler, interkommunale selskap (IKS) og aksjeselskap. Styring av målsettinger, prioriteringer og ressurser er helt forskjellig fra kommunale virksomheter. Dette gir en kompleks styringsutfordring både administrativt og politisk, men er allikevel ofte nødvendig for å kunne gi gode tjenester. Stortinget har gitt regjeringen tilsiktning om å gjennomføre en kommunereform. Målet er større, mer robuste kommuner med større styringsmuligheter over tjenestene. Arbeidet er også i gang i Spydeberg kommune. Kommunereformen vil være et av de mest sentrale utviklingsarbeid for Spydeberg i de første årene i kommuneplassen-perioden. Det forventes rullering og vedtak av ny kommuneplassen som ett av de første stegene for en eventuell ny og større kommune.

Spaldeberg kommune har et utstrakt interkommunalt samarbeid, spesielt med kommunene i Indre Østfold. Det er inngått over 30 ulike avtaler og samarbeidsforhold for å gi tjenester som ikke er hensiktsmessig eller mulig for en mindre kommune å løse på egen hånd. Dette er i form av vertskommuneavtaler, interkommunale selskap (IKS) og aksjeselskap. Styring av målsettinger, prioriteringer og ressurser er helt forskjellig fra kommunale virksomheter. Dette gir en kompleks styringsutfordring både administrativt og politisk, men er allikevel ofte nødvendig for å kunne gi gode tjenester. Stortinget har gitt regjeringen tilsiktning om å gjennomføre en kommunereform. Målet er større, mer robuste kommuner med større styringsmuligheter over tjenestene. Arbeidet er også i gang i Spydeberg kommune. Kommunereformen vil være et av de mest sentrale utviklingsarbeid for Spydeberg i de første årene i kommuneplassen-perioden. Det forventes rullering og vedtak av ny kommuneplassen som ett av de første stegene for en eventuell ny og større kommune.

Spaldeberg kommune – tjenester og arbeidsgiver

Kommunen som organisasjon

Enkelte faggrupper forventes å ha sterk underdekning i årene fram mot 2030, særlig innen skole, helse og omsorg. Kommunen har utfordringer knyttet til høyt sykefravær som tas på alvor. Gjennomføres bruker- og medarbeiderundersøkelser.

Kommuneorganisasjonen står overfor store endringer og utfordringer i årene framover. Det er i ferd med å etableres gode rutiner og prosedyrer for arbeidsutførelse og kommunen har både et funksjonelt avvikssystem og HMS-system som fanger opp endringsbehov. Det skal jevnlig gjennomføres bruker- og medarbeiderundersøkelser.

Styringsdokumenter:
T-1497 Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging
Fykesplan for Østfold – Østfold mot 2050
Nasjonal Transportplan 2006-2015
Klima- og energiplan for kommunene i Indre Østfold
Kommunedelplan for sentrum 2012-2024
Strategisk plan for næringsutvikling 2009-2029
Plan- og bygningsloven
Lov om kulturminnevern
Listen er ikke uttømmende

- Sørge for oppdatert og konkurransedyktig personalpolitikk som sikrer god rekruttering, kompetanseutvikling og ledelse.
- Arbeide for et godt og inkluderende arbeidsmiljø som sikrer systematisk arbeid med helse, miljø og sikkerhet for å redusere risiko og belastninger og øker ansattes jobbnærvar.
- Utrede kommunens tjenestekvalitet, økonomi og samfunnsutvikling - for å se hvilke geografiske løsninger som egner seg best for framtiden.
- Ved fortsatt interkommunalt samarbeid, må det være bestiller- og kontrollkompetanse i egen organisasjon.

Styringsdokumenter:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) (1996)
Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven). (2005)
IA-avtalen 2014-2018
Hovedtariffavtalen 01.05.2014-30.04.2016 (KS)
Hovedavtalen 01.01.2014 – 31.12.2015 (KS)
Lønspolitisk plan Spydeberg
HMS-mål for Spydeberg kommune
Delegeringsreglement for Spydeberg kommune
Interkommunal eierskapsmelding for Indre Østfold (2013)
Veien mot en ny kommune, veileder for utredning og prosess (KMD)
Listen er ikke uttømmende

Planoversikt i perioden

NAVN PÅ PLAN I 2015	Selvstendig plan	Inngår i kommuneplan	Planstatus
Sentrumspan (2009-2021)		x	
Kommunedelplan for vannforsyning og vannmiljø (2004-2020)		x	Temaplan
Hovedplan for vannforsyning og avløp (2013-2020)		x	Temaplan
Beredskapsplan helse- og sosialtjenesten		x	Temaplan
Beredskapsplan (sivilbeskyttelsesloven)		x	Temaplan
Smittevernpplan (2009)		x	Temaplan
Skolebruksplanen Spydeberg kommune (2014 – 2025)		x	Temaplan
Kulturell skolesekk (2011-2014)		x	Temaplan
Boligsosial handlingsplan (2004)		x	Temaplan
Kommunedelplan for oppvekst (1997-2016)		x	Temaplan
Rusmiddelpolitisk handlingsplan (2008-2011)		x	Temaplan
Kommunedelplan for pleie og omsorg (1997-2016)		x (og i boligsosial hpl.)	Temaplan
Kommunedelplan for Helse- og miljøvern (1997-2016)		x (og i folkehelsestatus)	Temaplan
Kommunedelplan for idrett og friluftsliv (2011-2022)		x	Temaplan
Kommunedelplan for kulturminnevern (1995-2007)		x (og synliggjøres i bygdebøker)	
Kommunedelplan for biologisk mangfold (1995-2007)			Slås sammen og rulleres 2015/2016 til en Temaplan
Kommunedelplan for villtressene i Spydeberg (1995-2007)			Temaplan (interkommunal)
Mål og strategier for miljøttak i landbruket (2013-2016)		x	Regional plan
Klima og energiplan for kommunene i Indre Østfold (2011-2020)		x	Regional plan
Trafikksikkerhetsplan (2009-2020)		x	k-del plan
Strategisk plan for næringsutvikling (2009-2029)		x	Temaplan
Strategisk Næringsplan for Indre Østfold, utkast til plan 2010-2013.		x	Regional plan
Folkehelseprofil og -plan		x	Temaplan

Kommuneplan Spydeberg kommune

2015 - 2027

Arealdelen - planbeskrivelse

Innhold

17	INNELEDNING.....
18	PLANOMRÅDET.....
18	UTBYGGINGSMØNSTER OG -BEHOV.....
20	FRAMTIDIG UTBYGGINGSBEHOV – boligbygging.....
24	FRAMTIDIG UTBYGGINGSBEHOV – næringsbygging.....
24	FRAMTIDIG UTBYGGINGSBEHOV – tjenesteyting.....
25	ENDRET AREALBRUK – fritidsbygging.....
25	ØVRIGE ENDRINGER I AREALBRUK.....
26	TRAFIKK OG TRANSPORT.....
27	NATURVERN OG FORVALTNING AV NATURRESSURSER.....
28	SIKRING MOT NATURFARE OG -SKADE.....
28	KULTURMINNER OG -LANDSKAP.....
28	ØVRIGE ENDRINGER, planbestemmelser.....
28	RETNINGSLINJER til arealdelen.....
29	KONSEKVENSU TREDDNING – nye byggeområder.....
29	BYGGEOMRÅDE FOR BOLIGBYGGING, EIKERBERGÅSEN.....
31	BYGGEOMRÅDE FOR SENTRUMSBYGGING OG KOMBINERT BYGGING OG ANLEGG TJENESTEYTING OG BOLIG, LØKENJORDENE.....
33	BYGGEOMRÅDE FOR BOLIGBYGGING, SOLBERGFLOSS 1 OG 2.....
35	BYGGEOMRÅDE FOR TJENESTEYTING: HOVIN KIRKEGÅRD, UTVIDELSE AV KIRKEGÅRD - ALTERNATIV SYD.....

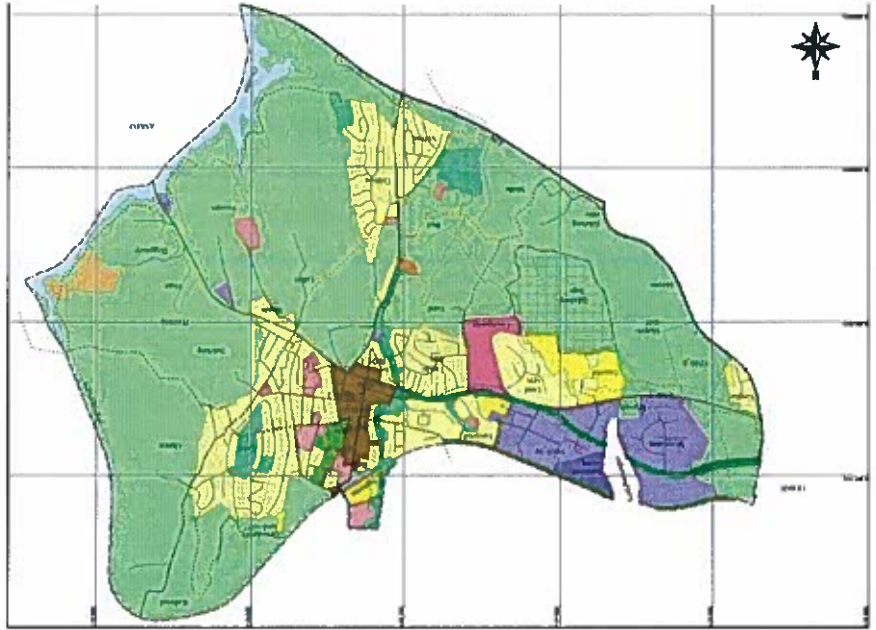
INNLEDNING

Kommuneplanens arealdel skal følge de mål og strategier som er fastsatt i kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanens arealdel med plankart og bestemmelser er juridisk bindende for arealbruken i kommunen.

I arbeidet med ny kommuneplan er det lagt vekt på å videreføre kommuneplanen for sentrum 2012-2024 (Sentrumssplanen) når det gjelder utvikling av sentrumssonen basert på arealøkonomisering gjennom fortetting og transformasjon. Samtidig legges det til rette for noe utbygging av eneboliger/småhusbebyggelse for å gi et balansert og variert botilbud i kommunen. Det legges også til rette for spredt boligbebyggelse i deler av kommunen.

Kart og bestemmelser til kommuneplanens arealdel skal erstatte tilsvarende i Sentrumssplanen, slik at forvaltning av kommuneplanen inngår i ny kommuneplan. Forretningen i sentrum strekkes noe ut i tid for å muliggjøre et balansert tilbud av leiligheter i sentrum og eneboliger/selvbbyggetomter.

I planbeskrivelsen er det vektlagt å vise endringer i arealbruk, og bestemmelser knyttet til dette, i forhold til gjeldende kommuneplan for Spydeberg 2007-2020 og kommuneplan for sentrum 2014-2024.

Plankart, Sentrumssplanen. Planforslaget viderefører i all hovedsak kommuneplanen for sentrum 2012-2024, som innarbeides i arealdelens kart og bestemmelser.

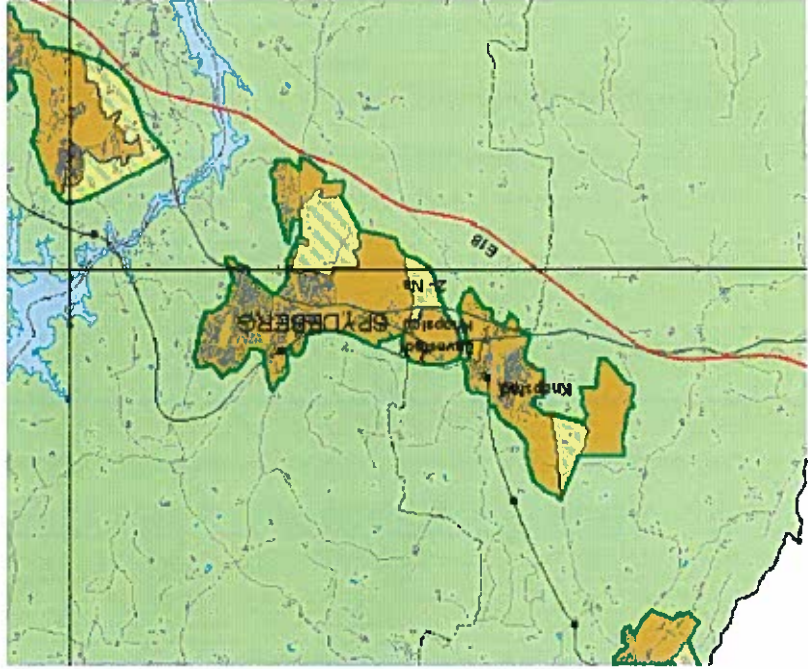
PLANOMRÅDET

Spydeberg kommune, med et areal på 142 km², utgjør planområdet. Vel halvparten av dette arealet er skogkledt. Spydeberg har en rasjonell bebyggelsesstruktur med tettstedet Spydeberg som entydig sentrum plassert midt i kommunen. Viktige trafikkarer i og gjennom tettstedet er fv 128, fv 122 og fv 202 samt jernbaneinje med stasjon. Sør for sentrum går E18, med avkjøring til Spydeberg i henholdsvis Askim (Romsåsen) og Hobøl (Knapstad). Utensor sentrumssonen domineres det naturligte landskapet av skog og vassdrag; Lyseren i nord og Glomma i øst. Kulturlandskapet er i all hovedsak knyttet til landbruksnæringsen, med spredt nærings- og boligbebyggelse.

UTBYGGINGSMØNSTER OG -BEHOV

I planperioden 2015-2027 legges det vekt på å realisere fortetting og transformasjon slik det er vist i Sentrumsplanen og senere fulgt opp gjennom reguleringsarbeid. Fortetting og transformasjon, særlig i sentrumskjernen, søkes gjennomført for nye framtidige utbyggingsarealer utover Tronstad tas i bruk. Ved vurdering av nye utbyggingsarealer i planforslaget er følgende forhold særlig vektlagt:

- Langsiktig grense for framtidig tettbebyggelse i gjeldende fylkesplan (se under)
- Nærhet til sentrum, for å begrense transportavstander og klimautslipp
- Nærhet til kollektivtilbud og gang- og sykkelveier
- Jordvern hensyn

Langsiktig grense for framtidig tettbebyggelse i gjeldende fylkesplan vises som grønn linje.

Den geografiske nærhet mellom tettstedene Spydeberg og Knapstad i Hobøl kommune og mulig felles arealbruk er også vektlagt i vurdering av utbyggingsarealer og nye byggeområder (se under).

Etter avveining av disse hensyn blir planforslagets hovedgrep en videre utvikling av tettstedet Spydeberg gjennom fortetting i og transformasjon av eksisterende byggeområder samt framtidig utbygging langs aksen Spydeberg sentrum-knapstad sentrum, med fv 128/fv 208 og jernbanen som sentrale ferdssåreter.

FRAMTIDIG UTBYGGINGSBEHOV - boligbyggelse

Spydeberg kommunes befolkning per 1.1.2015 var 5692 personer. Tilflytning til kommunen har over lengre tid vært høy, og vekst i befolkningen har vært høyere enn fastsatt årlig befolkningsvekst på 1,5 % i gjeldende kommuneplan. Det er grunn til å anta at denne veksten vil vedvare, jf. planforslagets samfunnsdel. I beregning av utbyggingsbehov for bolig legges derfor til grunn gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 2,5 % i planperioden 2015-2027, noe som tilsvarer en gjennomsnittlig økning på 164 innbyggere per år. Dette er noe høyere enn prognoser fra SSB, som legger til grunn en årlig befolkningsvekst på ca. 120 personer per år fram til 2040.

I beregning av utbyggings- og arealbehov for bolig er i kommunedelplan for sentrum 2012-2024 (Sentrumspanen) er det tatt utgangspunkt i erfaringstall for Spydeberg, som tilsier at for hver ny boenhet øker innbyggertallet med 1,7 personer. Legger man de samme erfaringstall til grunn, vil det være behov for 96 nye boliger per år for å kunne møte en årlig befolkningsvekst på 2,5 % i planperioden.

Utredning av arealbehov for boligutbygging i Sentrumspanen, som baserte seg på en årlig befolkningsvekst på 1,5 %, viste at dersom fortettings- og transformasjonspotensialet i sentrumssonen - inkludert sentrumskjernen - og Tronstad boligfelt bygges ut, ville det fram til 2036 ikke være behov for nye utbyggingsområder for bolig. Legges en befolkningsvekst på 2,5 % til grunn, viser beregninger basert på vedtatte reguleringsplaner per 1.1.2015 og reguleringsplaner under arbeid at dersom disse planer gjennomføres - og Tronstad reguleres og utbygges, vil det være behov for nye utbyggingsarealer i perioden 2020-2029, jf. Tabell 1 - Boligprogram (neste side).

Boligprogrammet vil for årene 2015-2029 gi en gjennomsnittlig 101 nye boliger per år, altså tilstrekkelig til å møte en årlig befolkningsvekst på 2,5 %.

sentrumssonen

Endringer i arealbruk - boligbygging

Boligprogrammet er basert på nåværende og framtidige byggeområder for boligbygging.
 *Anslått til 6 boenheter per år i sentrumskjernen og 6 boenheter per år i øvrig sentrumssone, til sammen 12 boenheter per år.
 **Maksimalt 5 boenheter per år, dog ikke mer enn 10 % av total boligbygging i kommunen

BYGGEOMRÅDER BOLIGBYGGELSE	2015-2019	2020-2029	2030-2040	2040-2050
Avkåret i gjeldende planer				
Antall boenheter				
Sentrumskjernen H820_1	300	360	165	60
Sentruen, Stasjonsgata 13-21, Myra/TEBO, Stasjonsområdet samt mindre fortetningsprosjekter* Transformasjon og fortetting				
Øvrig sentrumssone	240	160	95	60
Løvestad sentrum vest, Essen, Griniskogen nordvest, Lund vest, Gråsen, Volle, Høgda samt mindre fortetningsprosjekter* Transformasjon og fortetting samt reserver i allerede vedtatte reguleringsplaner og nåværende byggeområder for boligbygging				
Tronstad (135 daa)	125	100		
Framtidig byggeområde				
BYGGEOMRÅDER BOLIGBYGGELSE				
I henhold til planforslag				
Hovin skole (24 daa)			100	
Transformasjon og fortetting				
Eikebergsåsen (343 daa)			150	350
Nytt areal				
Solbergfoss (8,2 daa)	5	5		
Nytt areal				
Løkenjordene (114 daa) - kombinert		100	50	
bebyggelse og anleggsformål/sentrumformål				
Lundsfordet (55 daa) - kombinert		50	50	
bebyggelse og anleggsformål				
Delvis endret arealbruk				
SUM:	670	775	535	470
Spreid boligbygging**	25	50	50	50
	695	825	585	520

Tabell 1: Boligprogram 2015-2050 med rekkefølgebestemmelser:

Eikebergåsen

Eikebergåsen, som lå inne i kommunepplan 2007-2020, ble tatt ut i høyringsforslag til Sentrumsplanen. Ved endelig behandling av Sentrumsplanen ble Eikebergåsen lagt inn på ny, og området ble Sentrumsplanens plankart båndlagt i påvente av ny høyring av endret arealbruk.

Eikebergåsen er i dette planforslaget lagt inn som framtidig byggeområde for boligbyggelse. Areallet ligger innenfor langsiktig grense for framtidig tettbyggelse i gjeldende fylkesplan. En utbygging vil ikke medføre avgang av dyrket mark. Areallet ligger i tilknytning til fv 128 og mellom tettstedene Knapstad og Spydeberg. Areallet er ikke sentrumsnært.

Det forutsettes at arealet fases inn først når planlagt fortetting og transformasjon i sentrumskjernen og sentrumsnære områder er gjennomført, jf. Boligprogram, tabell 1.

Det er i planarbeidet vurdert nye byggeområder for boligbyggelse på henholdsvis Lundsjordet, Løkenjordene og Lundsåsen sør som alle ligger nærmere sentrumskjernen med sentrumsfunksjoner og kollektivtilbud. Planforslaget åpner for at deler av Lundsjordet og Løkenjordene åpnes for boligbyggelse (se disse). Lundsåsen sør ligger i et område som i fylkesplan er vist som framtidig tettbyggelse, men vil medføre nedbygging av dyrket mark. Se egen konsekvensutredning.

Løkenjordene

Løkenjordene (114 daa) ligger tett inntil sentrumskjernen i Spydeberg. Denne nærheten gjør at arealet er velegnet til framtidig utvidelse av sentrumsbyggelse. Samtidig ligger arealet utenfor langsiktig grense for framtidig tettbyggelse i gjeldende fylkesplan og er i dag dyrket mark i LNF-område.

De ulike hensyn er veid mot hverandre i egen konsekvensutredning. Konklusjonen er at arealet tas inn som henholdsvis framtidig byggeområde for kombinert byggelse og anleggsformål – boligbyggelse og tjenesteyting (104 daa) og framtidig byggeområde for sentrumsformål (10 daa). Det åpnes ikke i dette planforslaget for etablering av varehandel/forretninger av hensyn til pågående planprosesser i Myra/TEBO-området.

Lundsjordet

I Sentrumsplanen ligger Lundsjordet (100 da) inne som framtidig byggeområde for offentlig eller privat tjenesteyting. Areallet ble lagt inn først og fremst med tanke på utbyggingsbehov knyttet til barnehage og skole. I planforslaget reduseres arealet til 55 daa, og formål endres til kombinert byggelse og anleggsformål – tjenesteyting og boligbyggelse. Samtidig åpnes Løkenjordene for framtidig byggelse knyttet til tjenesteyting (se denne).

Sørige del av dagens framtidige byggeområde på Lundsforlaget blir mindre, slik at samlet avgang av dyrket mark som følge av planforlaget blir mindre. Da arealet ligger inne i gjeldende overordnet plan (Sentrumsplanen), er det ikke gjort egen konsekvensutredning.

Hovin skole

Gjennom vedtak av Skolebruksplan (jf. vedtak i saksnr KS-35/2014) åpnes det for salg av Hovin skole. Arealet på 24 daa er i direkte forlengelse av sentrumskjerne og tett på kollektivknutepunkt. Arealet legges derfor inn som framtidig byggeområde for boligbygging. Da dette er transformatjon av allerede utbygd areal, er det ikke gjennomført nærmere konsekvensutredning av endret arealbruk.

Pågående planprosesser med krav til konsekvensutredning på kommuneplanivå

For følgende arealer er det igangsatt planarbeid med tanke på etablering av boligbygging i strid med gjeldende kommuneplan og med krav til konsekvensutredning på kommuneplanivå. Planforlagets boligprogram tar høyde for at disse planprosessene gjennomføres og realiseres. Disse arealene er:

Grinda (25 daa): Etablering av boligområde, inntil 34 boenheter

Gråsen (11 daa): Etablering av ni boligtomter

Også et areal på *Høgda* (2 daa) er vist som framtidig byggeområde for boligbygging. Arealet inngår i et planområde hvor planarbeid, detaljregulering, er i gang. Arealet på 2 daa er sammenføyd etter dispensasjon med annen eiendom i planområdet.

Utenfor sentrumszonen

Solbergfoss

Boligbyggingen på Solbergfoss vokste fram under byggingen av Solbergfoss kraftstasjon. Boligbyggingen ligger forholdsvis samlet og utgjør et definert område for boligbygging. Eksisterende boligbygging er lagt inn som Nåværende byggeområde for boligbygging. Det er fremmet innspill til framtidig byggeområde for boligbygging i dette området, og disse er delvis tatt til følge. Nytt areal, fordelt på to felt: 8,2 daa.

Se egen konsekvensutredning.

Spredd boligbygging

Planforlaget åpner for spredd boligbygging i samsvar med plan- og bygningssloven § 11-11 og Fylkesplanens retningslinjer for energi og arealbruk, pkt. 5.14.4, som åpner for spredd boligbygging på inntil 10 % av boligbyggingen, under forutsetning av at omfang og lokalisering defineres i kommuneplanen.

Omfang begrenses til 7 boenheter per år, dog ikke mer enn 10 % av total boligbygging i kommunen. Ubenyttet andel av kvote kan overføres til neste kalenderår. I beregning av omfang inngår alle tiltak knyttet til som ordinært utløser krav om dispensasjon fra § 3.1.1., som etablering av ny grunneneiendom – bebyggd og ubebyggd - til boligformål, oppføring av ny boenhet uten oppretting av ny grunneneiendom og bruksendringer.

Det er en målsetning at spredt bebyggelse skal være reelt spredt. Det åpnes derfor ikke for spredt boligbebyggelse i sentrumssonen. Areal som åpnes for spredt boligbebyggelse utgjør ca 48 km², ca en tredjedel av kommunens areal. Områder som åpnes for spredt bebyggelse, ligger gjennomgående langs etablerte ferdselsårer. Med unntak langs fylkesveier, åpnes det ikke for spredt bosetting i LNF-områder hvor hensynet til natur og friluftsliv veier tungt, i nedslagsfeltet til Morsa-vassdraget, langs viktige vassdrag og drikkevannskilder eller i viktige kulturlandskap.

Det åpnes for klynge-etablering på inntil 5 boenheter. Dette kommer i tillegg til øvrig anledning til spredt boligbygging.

Det er utarbeidet planbestemmelser til spredt boligbebyggelse, jf. forslag til planbestemmelser § 3.2.

FRAMTIDIG UTBYGGINGSBEHOV – næringsbebyggelse

Det er i dette planforslaget ikke lagt inn nye utbyggingsareal for næringsbebyggelse ut over det som ligger i Sentrumsplanen (Løvestad vestre). Nye framtidige byggeområder for næringsbebyggelse vil bli vurdert ved neste rullering for å sikre kommunen større arealtilgang for næringslivsutvikling.

Hensynssone med krav om områderregulering av næringsområdene i vest med særlig hensyn til fortetting og estetikk videreføres.

Det er i arbeidet med planforslaget vurdert om nåværende Skorredalen steinuttak vil være egnet som framtidig byggeområde for næringsbebyggelse. Konklusjon av vurdering er at området vil være bedre egnet som framtidig massedeponi.

I arbeidet med planforslaget er det, blant annet fra referansegruppe fra ulike bransjer og næringsliv, vist til Holtskogen næringspark i Hobøl som særlig egnet for etablering av arealkrevende næringer. Disse vurderinger er i samsvar med gjeldende regionale føringer.

FRAMTIDIG UTBYGGINGSBEHOV - tjenesteyting

Lundsjordet og Løkenjordene

Det åpnes for framtidig byggeområde kombinert boligbebyggelse og anleggsformål – boligbebyggelse og tjenesteyting på Løkenjordene og Lundsjordet. Se redegjørelse under framtidig utbyggingsbehov – boligbebyggelse.

Utvidelse, Grinitun

To nåværende boligeiendommer nordvest for nåværende Grinitun, som er kommunens bo- og behandlingssenter, er i planforslaget lagt inn framtidig byggeområde for tjenesteyting. Da dette er transformasjon av allerede utbygd areal, er det ikke gjennomført nærmere konsekvensutredning av endret arealbruk.

Hovin kirke – alternativ kirkegårdsutvidelse

Det er igangsatt planarbeid med tanke på å få utredet som detaljregulering alternativ utvidelse av Hovin kirkegård mot sør. Arealer utgjør 22 daa. Opprinnelig alternativ for utvidelse mot nord beholdes i plan da det ikke er avklart hvilket alternativ som velges. Se egen konsekvensutredning.

ENDRET AREALBRUK - fritidsbyggelse

Ekstisterende fritidsbyggelse på Solbergfoss/Holm er lagt inn som nåværende byggeområde Fritidsbyggelse. Tilsvarende er ekstisterende fritidsbyggelse i tilknytning til kula lagt inn som nåværende byggeområde fritidsbyggelse. Slik endring vil bidra til en forutsigbar og enhetlig utvikling av områder med samlet ekstisterende fritidsbyggelse. Slik endret arealbruk øker også kommunens adgang til å kreve at fritidsbyggelse tilknyttes offentlig vann- og avløpsnett, jf. planbestemmelser § 2.3.1 bokstav d) og e).

Større tiltak i ekstisterende byggeområde fritidsbyggelse vil være omfattet av krav om reguleringssplan, jf. planbestemmelser §§ 1.2.1 og 1.2.2

ØVRIGE ENDRINGER I AREALBRUK

I planforslaget er det gjort følgende endringer for å tydeliggjøre arealbruk:

Ekstisterende byggeområde fritidsbyggelse *Svarvud* er i planforslaget vist som henholdsvis LNF-område og fritidsbyggelse, jf. disposisjonsplan for Svarvud.

Spydeberg prestegård er vist med formål nåværende tjenesteyting. Det fredete anlegget er også omfattet av hensynssone H730_17, båndlagt etter lov om kulturminner.

PÅGÅENDE PLANPROSSE MED KRAV TIL KONSEKVENSTRÆDNING PÅ KOMMUNEPLANNIVA

For et areal på Skjæraker (200 daa) er det igangsatt planarbeid – etablering av massedeponi i strid med gjeldende kommunepplan og med krav til konsekvensutredning på kommunepplaniva. Arealer er lagt inn med båndleggingssoner for regulering etter PBL i plankartet, jf. H710_16. Dersom planprosessen ikke fullføres, vil båndlegging falle bort ved kommende rullering av kommunepplan.

TRAFIKK OG TRANSPORT

Det foreslås i arealdelen ingen endringer i plankart og/eller planbestemmelser i forlengelse av de mål og strategier som fastsettes i samfunnsdelen knyttet til trafikk og transport. Videre knutepunktutvikling i området rundt Spydeberg stasjon kan skje gjennom arealbruk vist i kommunedelplan for sentrum som er videreført i planforslaget. Areal Hovin skole, vist i forslaget som framtidig byggeområde boligbygging, forutsettes å inngå i arbeidet med knutepunktutvikling. I arbeidet med framtidsrettet utvikling av Stasjonsområdet bør endret bruk av stasjonsbyggingen vurderes. Utarbeidelse av parkeringsstrategi for Spydeberg sentrum vil også inngå som en naturlig del av dette arbeidet.

Veier og trafikkareal

Det er i planarbeidet vurdert innspill om avlastningsvei for Stasjonsgata for nord-sør gjennom Spydeberg. Alternativ som har vært drøftet, er trasé fra Løvestad næringsområde-Lyserenveien og avlastningsvei gjennom Spydeberg sentrum øst for Stasjonsgata. Måsetningen er å redusere tungtransport gjennom Stasjonsgata. Av beredskapshensyn vil også avlastningsmulighet være gunstig. Planforslaget tar ikke stilling til trasévalg, men oppstart av utredningsarbeid av mulighet for avlastningsvei for Stasjonsgata ønskes inngått forholdsvis raskt og skal vurderes i kommende planstrategi. Slik utredning av avlastningsvei må ses i regional og interkommunal sammenheng.

Det er også i planarbeidet vurdert innspill knyttet til høyhastighetsbane Oslo-Stockholm. Det er i planforslaget ikke avsatt arealer knyttet til eventuell ny jernbanetrasé. Det bør sikres at det ikke skjer disposisjoner som vil være til hinder for en framtidig gjennomføring av en slik ny jernbaneløsning. I arbeidet med neste rullering bør traséen for ny høyhastighets jernbane søkes lagt inn i arealdelen.

Gang- og sykkelveier

Gang- og sykkelveistrekningene Hovin skole-Granodden og Granodden-Hallerudstranda er lagt inn som framtidig gang- og sykkelvei. Det er igangsatt reguleringsarbeid for begge etappene.

Øvrige framtidige gang- og sykkelveistrekninger i sentrum er; Lyserenveien-Ashheimkroken langs Stegenveien, Skoleveien-Glendeveien langs Wilses vei, sammenslutning fra Nordmyrstubben og vestover til undergang ved Osloveien.

Det tas sikte på å etablere gang- og sykkelveier som går mellom alle boligfeltene (Græsen, Vollen, Hovud vest Lundenåsen, Grusløgen osv) og mellom boligfeltene og sentrum.

NATURVERN OG FORVALTNING AV NATURRESSURSER

Massedeponi og masseuttak

I planprogrammet heter det at det i planarbeidet skal utarbeides en kommunal strategi for deponier og masseuttak, herunder omfang og kriterier for lokalisering. Blant annet i påvente av igangsatt regionalt planarbeid på samme fagområdet, er arbeidet med dette planforslaget blitt avgrenset til planbestemmelser og retningslinjer knyttet til massedeponi i samsvar med mål og strategier i planens samfunnsdel.

Vann og vassdrag

Hensynsone H110_31 skal ivareta lyseren som drikkevannskilde og rekreasjonsområde, og bevare biologisk mangfold i og ved innsjøen. Restriksjoner på utslipp av sanitært avløpsvann fra bolig- og hyttebebyggelse og tiltak innen landbruk skal motivere forurensing av lyseren. Innenfor hensynsone vil det ikke kunne etableres næringsvirksomhet som potensielt utgjør en hygienisk risiko eller på annen måte forringer vannkvaliteten. Gjennom planbestemmelser økes adgang til å kreve at fritidsbebyggelse tilknyttes offentlig vann- og avløpsnett, jf. planbestemmelser § 2.3.1 bokstav d) og e), noe som vil bidra til å avgrense utslipp.

Rapport fra gjennomført naturtyperegistrering vil foreligge til 2. gangs behandling av plan. Foreløpig rapport tyder på at det ikke vil være store avvik i forhold til registrering gjennomført i forbindelse med kommunedelplan for biologisk mangfold 1995-2007. På grunnlag av ny registrering skal det utarbeides temakart for naturtyper og biologisk mangfold, som skal benyttes i forvaltning av blant annet adgang til spredt boligbebyggelse. Naturtyperegistrering vil også danne grunnlag for rullering av samme kommunedelplan, jf. planoversikt i perioden vist i samfunnsdelen.

LNF-områder

Soner i gjeldende kommunepplan der friluftsliv og naturvern dominerer er videreført som hensynssoner i planforslaget.

I vurderinger av nye utbyggingssområder har hensynet til jordvern hatt en sentral plass. Hensynet har blitt veid opp mot hensyn knyttet til sentrumsutvikling og nærhet til kollektivknutepunkt. Netto potensiell avgang av dyrket mark som følge planforslaget sammenlignet med Sentrumsplanen er 69 daa.

Det er i planforslaget vist formålsendring for eiendommen gnr. 7 bnr. 10, 11 og 22 fra næværende byggeområde boligbebyggelse til LNF-formål. Eiendommene ligger nedstagsfeltet til Morsa og i LNF 1-område som ikke åpner for spredt boligbebyggelse. Videre utbygging i form av fortetting, slik bestemmelse til næværende byggeområde boligbebyggelse åpner for, er ikke ønskelig i dette området.

Så å si hele Spydebergs areal ligger under marin grense. Kjente forekomster av kvikkleire skal vises i plankart. Der er innarbeidet bestemmelser som skal forebygge skader som følge av flom og ras, blant annet gjennom økt byggegrenselse mot mindre vassdrag som Hyllibekken, Lundsbecken og Kjosbecken og bestemmelser knyttet til utredningsbehov i forbindelse med regulering. Det er også innført generell bestemmelse om avstand til ravineskråning i ravinert terreng.

SIKRING MOT NATURFARE OG -SKADE

Kulturminneplan 1997-2005 er søkt innarbeidet i forslaget til ny kommuneplan. Kulturminner omtalet i gjeldende plan skal kartfestes i arealdelens plankart, på linje med fredete kulturminner, for å sikre en helhetlig forvaltning av disse.

H570_15 Hensynssone med særlig hensyn til kulturlandskap skal ivareta kulturhistoriske kulturlandskap av nasjonal interesse langs Glomma, jf. høringsutkast fra Riksantikvaren, område 6. Tiltak innenfor hensynssonen skal ta hensyn til de enkelte kulturminner i sonen samt kulturlandskapet som helhet.

KULTURMINNER OG –LANDSKAP

ØVRIGE ENDRINGER, planbestemmelser

Det er foreslått en styrking av estetikkbestemmelsen i § 1.6 med tanke på tilpasning til eksisterende bygging ved fortetting i boligområder. Det er også foreslått bestemmelser for avgrensning av avvik fra opprinnelig terreng ved oppfylling for plassering av boligbygging, jf. § 2.1.3 h).

I § 2.1.3 d) foreslås å åpne for noe høyere grad av utnyttning for boligegendom mindre enn 0,8 daa.

RETNINGSLINJER til arealdelen

Det er utarbeidet fem retningslinjer til kommuneplanens arealdel i plankartslaget:

1. Spredt boligbygging - tiltak på eksisterende boligegendommer i LNF-områdene
2. Spredt næringsbygging
3. Spredt fritidsbygging
4. Etablering av massedeponi
5. Distribuert energiproduksjon

KONSEKVENSTREDNING – nye byggeområder

BYGGEOMRÅDE FOR BOLIGBEBYGGELSE, EIKEBERGÅSEN

Eikebergåsen ligger på sydsiden av fv. 128 syd for Tronstad og Lund vest og er en ubebygget skogsteig på ca. 343 daa. Hele arealet er i gjeldende kommunepplan avsatt til framtidig boligområde som en forlengelse av Tronstadfeltet.

Skogen har delvis høy bonitet, og det går et villtrekk gjennom denne og tilliggende skogsområder. Trekket går nord syd opp i skogene i Hobøl.

Forslaget innebærer at verdifull landbruksjord blir spart, og området er stort. Det er et stort potensial i å få mange nye innbyggere i kommunen. Det er litt i lengste for mange å bruke sykkel til Spydeberg stasjon for pendling, og det må påregnes en del økt trafikk i forbindelse med boliger i dette området. Konsekvensutredning er gjort ifølge forskrift om konsekvensutredninger av 1. april 2005.

TEMA	Vurdering	Konfliktgrad A-C
Regionale planer	Ikke i konflikt med arealplanstrategi Østfold mot 2050.	A
Kommunale planer	Ikke i konflikt	A
Jord- og skogvern	Området er skog fordelt på ca. 70 % høy og 30 % middels bonitet. Både yngre, middels og eldre granskog. 11 dekar MIS-registrert, stående død ved. Arealet er ikke registrert som dyrkbart. Nedbygging er ikke i konflikt med et tillagende behov for sterkt jordvern.	B
Vassdragsvern	Økt hastighet til vassdrag. Avbøtende tiltak må settes inn.	A
Biologisk mangfold/vill	Villtrekk går vest for Eikebergåsen, jf. villtovergang gamle E18.	A
Transportmønstre/tilgjengelighet; motorisert og fysisk bevegelse	Til dels for lang gå og sykkelavstand til Spydeberg sentrum, kan bli veldig bilbasert. Må tilpasses med ny gang- og sykkelvei frem til eksisterende gang- og sykkelveier. Kort vei til fv. 128 og lett å tilpasses til eksisterende veinett.	A
Forurensning/støy	Ikke i konflikt.	A
Kulturminner Kulturlandskap Grønstruktur Estetik	Ikke konflikt.	A

Fritidsliv	Flere turveier i området.	B
Barn og unges interesser	Dette kan være skogen som vil være leke- og opplevelse og fritiltsnærskog for Tronstad og Lund vest samt Lundsåsen.	B
Grunnforhold; ras- eller flomutsatt	Området er ikke rasutsatt.	A

Nullalternativet: Nedbygging av skogen er ikke i konflikt med et tiltagende behov for å styrke jordvernet, og arealet forblir LNF-område.

Oppsummering: Resultatet er 8 A og 3 B. Området er egnet til formålet og tas med som en del av forslaget til revidert kommuneplan. Området vil ha potensial for å kunne huse mange nye innbyggere samtidig som forslaget innebærer at jordbruket ikke mister verdtfull landbruksjord.

BYGGEOMRÅDE FOR SENTRUMSBYGGELSE OG KOMBINERT BEBYGGELSE OG ANLEGG TJENESTETING OG BOLIG, LØKENJORDENE

Løkenjordene ligger på sydsiden av fv. 128 mellom næringsarealene i Hølvien og bebyggelsen ved Høgda. Forslaget i dette planarbeidet foreslår at arealet utvides mot syd og mot øst. En del av jordet som ligger inntil Hølvien og Askimveien foreslås som en utvidelse av sentrum mens de ytre arealene foreslås som boligområder/tjenesteyting. På denne måten vil sentrum i Spydeberg kunne forsterkes ytterligere.

Arealer er på ca. 114 daa omgitt av regulerte arealer for næring i vest og nord og sentrumsbebyggelse og bolig nord og øst. Fv. 128 Askimveien avgrensar området i nord. Av de ca. 114 daa foreslås ca. 10 daa til sentrumsformål. Videre vil eksisterende bebyggelse på de to gårdstunene måtte inngå i planområdet. Disse representerer ca. 20 daa til sammen.

Det foreslåtte området ligger i direkte tilknytning til eksisterende infrastruktur.

Konsekvensutredning er gjort ifølge forskrift om konsekvensutredninger av 1. april 2005.

TEMA	Vurdering	Konfliktgrad A-C
Regionale planer	I strid med arealstrategi i Østfold mot 2050.	B
Kommunale planer	I strid med gjeldende kommuneplan arealdel og i strid med kommunedelplan for sentrum 2012-24. Selv om forslaget er i strid med gjeldende planer, vil forslaget bygge opp om sentrum og de arealstrategier som kommunen legger opp til i den reviderte arealdelen til kommuneplan.	B
Jord- og skogvern	100 dekar jordbruksjord av svært god og god kvalitet, deler av arealet er registrert med høy erosjonsrisiko. Lettdreivet areal, gir normalt sett gode og årvisse avlinger av kulturvekster tilpasset det lokale klimaet. Det er et relativt arronderingsmessig stort areal som lett kan drifles med dagens maskiner. Nedbygging er i sterk konflikt med et tilleggende behov for å sikre jordvern. Viktig areal for økt korproduksjon.	C
Vassdragsvern	Økt vannføring til Hyllibekken.	B
Biologisk mangfold/vill	Registrert dam med småsalamander på Løken.	B
Transportmønstre/ tilgjengelighet; motorisert og fysiske bevegelse	Ingen konflikt.	A

Forurensning/ støy	Noe støy fra fv. 128 Askimveien og fv. 122 Helliøien. Trolig ingen annen forurensning.	B
Kulturminner Kulturlandskap Grønnstruktur Estetikk	Forslaget legger opp til nedbygging av landbruksjord/kulturlandskapet. Det er registrerte SEFRAK registrerte bygninger på tunet til Store Løken nordre (29/1) og på tunet til Løken (29/101). Det er en bjerkerekke fra Helliøien langs gårdsveien opp til Store Løken nordre.	B
Fritidsliv	ikke konflikt	A
Barn og unges interesser	ikke konflikt	A
Grunnforhold; ras- eller flomutsatt	ikke konflikt	A

Nullalternativet: Nedbygging av jorden er i sterk konflikt med et tiltagende behov for å styrke jordvernet, og arealet forblir LNF-område.

Oppsummering: Resultatet er 4 A, 6 B og 1 C. Området er egnet til formålet og tas med som en del av forslaget til revidert kommuneplan. Området innehar gode kvaliteter som det vil være viktig å få innlemmet i det videre arbeidet. Dette må tas i en senere planfase. Det er likevel ikke uten konflikter.

TEMA	Vurdering	Konfliktgrad A-C
Regionale planer	I konflikt. Ligger ikke inne som et utbygningssområde i arealbruksstrategien i fylkesplanen i tillegg mot 2050.	C
Kommunale planer	I strid med gjeldende kommuneplan, dette ønsker kommunen å rette på. Det er likevel ikke ønskelig å etablere smågrender rundt om i hele kommunen.	A
Jord- og skogvern	Skog, fjell, impedement, liten produksjonsevne	A
Vassdragsvern	Så vidt innenfor 100 m fra Glomma. Byggegrensene bør settes slik at dette ikke blir konfliktfylt. Ikke konflikt om dette gjøres	A
Biologisk mangfold/vilt	Ingen registreringer	A
Transportmønstre/tilgjengelighet; motorisert og fysisk bevegelse	Ikke i konflikt, eksisterende veier og ferdsmuligheter opprettholdes.	A
Forurensning/støy	Ikke i konflikt	A
Kulturminner Kulturandskap Grønstruktur Estetikk	Ved nedkjøring til Solbergfoss kraftstasjon, beliggenhet og utforming av tomt og hus avgjørende for ikke å forstyrre landskapsbilde fra kraftstasjonen.	B
Friluftsliv	Ikke konflikt	A

BYGGEOMRÅDE FOR BOLIGBEBYGGELSE, SOLBERGFLOSS 1 OG 2

Solbergfoss 1 (gnr. 86 bnr. 15 og 31) er ca 4,2 daa, og Solbergfoss 2 (gnr. 99 bnr. 9) er ca. 4 daa. For begge arealene er det i dag blandingskog som ligger i tilknytning til eksisterende bebyggelse. Deler av arealene er allerede tatt delvis i bruk som tilleggsarealer til den eksisterende bebyggelsen. Begge områdene har atkomst fra Solbergfossveien.

Endringen i kartet fra å være et LNF-område til at områdene blir avsatt til boligformål vil kart og terreng samsvare. Når områdene allikevel delvis er tatt i bruk som tilleggsareal til eksisterende bebyggelse vil endringen først og fremst fremstå på kart og ikke i terreng.

Konsekvensutredning er gjort ifølge forskrift om konsekvensutredninger av 1. april 2005.

Barn og unges interesser	Ikke konflikt	A
Grunnforhold; ras- eller flomutsatt	Fjell	A

Nullalternativet:
 Dersom området ikke bygges vil dagens bruk som tilleggsareal til eksisterende boligbebyggelse fortsette. Etablering av ytterligere bolig vil komplettere et allerede utbygget område.

Oppsummering:
 Resultatet er 9 A, 1 B og 1 C. Området er godt egnet til formålet og tas med.

BYGGEOMRÅDE FOR TJENESTYING:

HOVIN KIRKEGÅRD, UTVIDELSE AV KIRKEGÅRD - ALTERNATIV SYD

Hovin kirkegård alternativ syd ligger syd for kirken og eksisterende kirkegård. For dette alternativet er det utarbeidet et eget planprogram, og dette arbeidet er varslet. Planprogrammet er ikke endelig vedtatt. Areal som vist i forslag til kommuneplanens arealdel tilsvarer ca. 22 daa.

En av fordelene til alternativ syd kontra alternativ nord er at sydalternativet tar mindre matjord. Det er allerede vært utført arkeologiske registreringssarbeider samt utført geotekniske undersøkelser.

Mye ligger til rette for å gå videre i planleggingen av dette alternativet. Når alternativet er ferdig utredet vil det være grunnlag for å kunne vedta om kirkegården skal utvides mot nord eller syd.

Konsekvensutredning er gjort ifølge forskrift om konsekvensutredninger av 1. april 2005.

TEMA	Vurdering	Konfliktgrad A-C
Regionale planer	ikke konflikt	A
Kommunale planer	I konflikt med gjeldende kommuneplan, men det er politisk vilje til å undersøke om alternativ syd er et bedre alternativ enn alternativ nord som ligger inne i gjeldende kommuneplan. Det er allerede utarbeidet et planprogram som har vært varslet.	A
Jord- og skogvern	I forhold til alternativ nord vil alternativ syd ta mindre jordbruksareal/jord. De arealene som må tas til alternativ syd er av dårligere kvalitet enn alternativ nord. Nedbygging av jordbruksjord er i seg selv ikke ønskelig, og i konflikt med et tiltagende behov for å sikre jordvernet.	B
Vassdragsvern	Tiltaket vil ikke påvirke vassdrag	A
Biologisk mangfold/vilt	Det ikke kjente villttrakk i området. Det er ikke registrerte rødlistearter i området.	A
Transportmønstre/tilgjengelighet; motorisert og fysisk bevegelse	Ny kirkegård som alternativ syd vil bygge opp om eksisterende teknisk infrastruktur. Alternativet vil måtte prosjekteres etter prinsippene om universell utforming.	A
Forurensning/støy	Området er ikke eksponert for forurensning eller støy	A

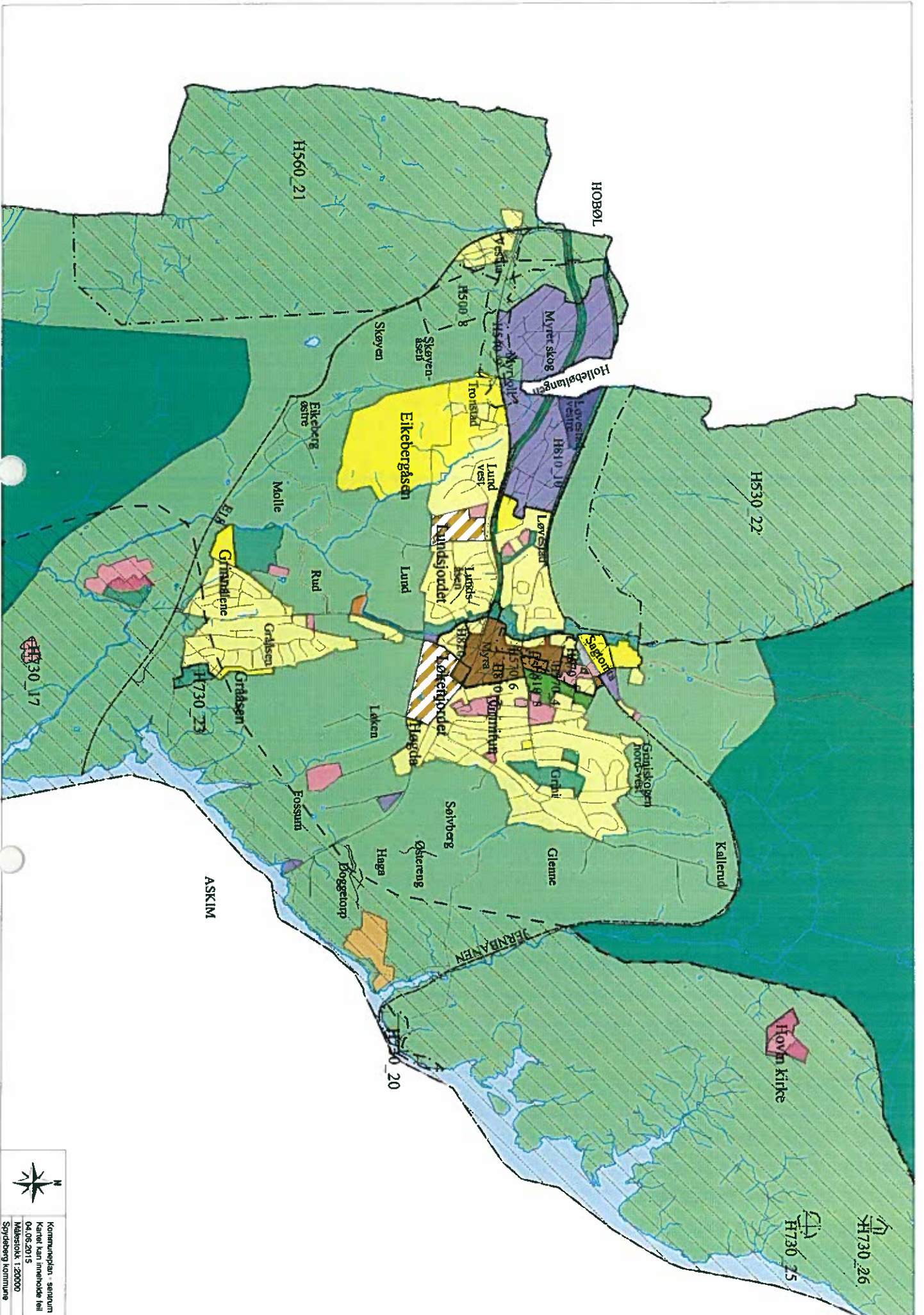
Kulturminner Grønstruktur Estetik	Endrer kulturlandskapet. Det har blitt utført arkeologiske registreringssarbeider på lokaliteten. Det ble bl.a. funnet flere kokegrøper. Ny kirkegård vil prosjekteres slik at den ikke kommer i konflikt med kulturmennene på stedet. Da Hovin kirke	B
Fritidsliv	Ikke konflikt	A
Barn og unges interesser	Ikke konflikt	A
Grunnforhold; ras- eller flomutsatt	Grunnundersøkelser er gjennomført og det antas som lite konfliktfylt å anlegge kirkegård på stedet.	A

Nullalternativet:

Nedbygging av landbruksjord er i sterk konflikt med et tilleggende behov for å styrke jordvernet, og arealet forblir LNF-område. Da vil alternativ nord måtte bygges ut, og dette er i større konflikt med jordvernet.

Oppsummering:

I forhold til de punktene det er redegjort for over er det liten grad av konflikt knyttet til denne lokaliteten. Det synes som om etablering av ny kirkegård vil være i mindre konflikt med andre alternative plasseringer av utvidelsen av kirkegården rundt Hovin kirke. Dermed vil en etablering av kirkegård som i alternativ syd være å anbefale i spørsmålet om lokalisering.

 Kommuneplan - sentrum
 Kartet kan inneholde feil
 04.06.2015
 Målestokk 1:20000
 Spydeberg kommune

Kommuneplan for Spydeberg 2015–2027

Arealdelen

planID 20140001

PLANBESTEMMELSER OG RETNINGSLINJER

FORSLAG

§ 1 Generelle bestemmelser

1.1. Planstatus

Der det er konflikt mellom gjeldende planer vedtatt før 18.09.2012 og kommuneplanens arealdel, går kommuneplanens arealdel foran.

Der det er konflikt mellom kommuneplanens arealdel og kommunale vedtekter for Spydeberg kommune, gjelder kommuneplanens arealdel foran.

Kommunedelplan for sentrum 2012-2024 - arealkart og planbestemmelser, er innarbeidet.

Søknader om tillatelse til offentlige tiltak og større private tiltak i områder regulert før 1998 skal oversendes regionale kulturminnemyndigheter til uttalelse, også når tiltak er i samsvar med plan. For øvrige oversendelser til uttalelse, se planveileder for østfold, vedlegg 1.

1.2. Rekkefølgebestemmelser

1.2.1. Krav om reguleringsplan

I områder avsatt til nåværende og framtidig bebyggelse og anlegg kan tiltak etter pbl §§ 20-1, 20-2, 20-3 og 20-4 ikke finne sted før reguleringsplan for området er vedtatt. Mindre utbyggingstiltak i nåværende områder for bebyggelse og anlegg krever ikke ytterligere plan, men må følge bestemmelsene i § 2. Oppretting av ny grunneneiendom og oppføring eller vesentlig utvidelse av bolig eller fritidsbolig anses ikke som mindre utbyggingstiltak.

1.2.3. Byggeforbud langs vassdrag i LNFR 1-områder.

I hensynssone H110_31 Lyseren og i områder inntil 100 meter fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved gjennomsnittlig flomvannstand langs Glomma er det forbud mot å iværsette bygge- og anleggstiltak etter pbl §§ 20-1, 20-2, 20-3 og 20-4. For Smalva, Hyllibekken, Lundsbecken og Kjosbecken gjelder bestemmelsen tilsvarende i områder inntil 50 meter fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved gjennomsnittlig flomvannstand.

- For resterende vann og åpne bekker gjelder bestemmelsen tilsvarende i områder inntil 30 meter fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved gjennomsnittlig flomvannstand.
- 1.2.3 **Krav til tekniske anlegg og samfunnstjenester**
 Utbygging etter pbl §§ 20-1 og 20-2 kan ikke finne sted før tekniske anlegg og samfunnstjenester er tilfredsstillende etablert. Eksempel på slike anlegg og tjenester er veier, gang- og sykkelveier, vann- og avløp (herunder overvann), elektrisitetstforsyning, leke- og oppholdsarealer for barn og unge, skoler, barnehager og helse- og sosialtjenester.
- 1.2.4 **Forutsetninger for bruk av utbyggingssavtaler etter pbl § 11-9 pkt. 2 og § 17-2**
 Utbyggingssavtale kan forhandles og inngås når partene ser felles nytte av en slik avtale med henblikk til forutsigbar og hensiktsmessig utbygging av et område, som har grunnlag i kommunens planmyndighet og gjelder gjennomføring av kommunal arealplan.
- Utbyggingssavtalen kan omhandle tiltak og forhold som er nødvendig for gjennomføring av planvedtak. Dette kan omfatte tiltak og forhold både innenfor og utenfor planområdets begrensningslinje.
- Utbyggingssavtalene skal sikre opprusting, etablering og drift/vedlikehold av nødvendig teknisk og grunninfrastruktur, herunder felles parkeringsanlegg, frområder og offentlige idrettsanlegg. Utbyggingssavtalene kan også omhandle antall boliger, type og utforming av boliger, eventuelt fortrinnsrett til kjøp av boliger, utbyggingstiltak og andre tiltak som er nødvendige for at området skal fungere hensiktsmessig.
- Utbyggingssavtaler som følger av detaljregulering skal foreligge ved endelig vedtak av reguleringssplan.
- 1.3 **Støy og beredskap**
- 1.3.1 Ved utarbeidelse av reguleringssplaner skal T-1442/2012 Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging legges til grunn.
- 1.3.2 Der boliger blandes med andre bruksformål, skal disse være forenlige med boligformålet.
- 1.3.3 I framtidige utbyggingssområder skal det ved utarbeidelse av reguleringssplan gjennomføres geoteknisk utredning av kvikkleireskredfare. Dersom det påvises kvikkleire i planområdet må områdestabiliteten for faresonen dokumenteres i henhold til NVEs gjeldende retningslinjer. Vurderingen må også inkludere den delen av kvikkleiresonen som eventuelt ligger utenfor planområdet.
- 1.3.4 Tiltak i ravinert terreng skal legges i god avstand til ravinestrandlinje, minimum 2 x skråningens høyde.

- 1.3.5 Ved utarbeidelse av reguleringsplaner i hensynssone H820_1 *Sentrumskjermen* skal oversvømmelse som følge av utbygging. Tilsvarende krav gjelder for alle arealer som drenerer til Hyllibekken, Lundsbecken og Kjosbecken.
- 1.4 Massehåndtering – deponier og råstoffuttak**
- 1.4.1 Etablering av deponier og råstoffuttak skal ikke medføre forringelse av vannkvalitet og biologisk mangfold.
- 1.4.2 Dyrket og dyrkbart areal skal ikke benyttes til massedeponi, tilsvarende gjelder for skogsarealer med høy bonitet.
- 1.4.3 Etablering av deponier og råstoffuttak skal underordnes viktige landskapsstrekk, dette gjelder særlig ravinlandskapene og kulturlandskapet.
- 1.4.4 Ved detaljregulering av areal for etablering av massedeponi skal planforslag svare ut krav i naturmangfoldloven §§ 8-12, avfallsforskriftens kapittel 9, forureningsforskriftens kapittel 2, vannressursloven og vannforskriften.
- 1.5.1 Tilgjengelighet**
- 1.5.1 Ved all planlegging, bygging og opparbeidning skal prinsippet om universell utforming legges til grunn.
- 1.6 Estetik**
- Ved all utbygging og forvaltning av de fysiske omgivelser, herunder landskap, skal estetikk og visuelle kvaliteter vektlegges og ivaretas. Dette skal i særlig grad påkates i tettstedsbygging og i næringsområdene. Ved foretting i boligområder skal hensynet til eksisterende bebyggelse spesielt vektlegges.
- Estetikklei leder for østfold skal følges så langt denne passer.
- § 2 Byggeområder – Bebyggelse og anlegg**
- 2.1 Byggeområde – boligbebyggelse**
- 2.1.1 *Utbyggingssrekkefølge*
- a. Fortetting og utbygging skal skje innenfor målet om en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 2,5 % i planperioden.
- b. Utbygging av regulerte områder for boliger innenfor H820_1 (sentrumskjermen) skal skje i følgende rekkefølge:
1. Fordeling mellom planområdene Tunveien, Stasjonsgata 13-21 og Myra/TEBO de første 4 år.

2. Fordeling mellom Tunveien, Stasjonsgata 13-21, Myra/TEBO og Stasjonsområdet de resterende år.
- c. Utbygging av regulerte områder for boliger utenfor H820_1 (sentrumskjernen) skal skje i følgende rekkefølge:
1. Fordeling mellom Grååsen, Lund vest, Løvestad sentrum vest, Griniskogen nordvest, Essen, Tronstad og Høgda boligfelt de første 4 år.
 2. Fordeling mellom Lund vest, Løvestad sentrum vest, Griniskogen nordvest, Essen, Høgda, Løkenjordet, Lundsjordet og Tronstad boligfelt de resterende år.

2.1.2 Areal- og funksjonskrav til friområder/utearealer.

1. områder uten egnet og sikret areal for lek og uteopphold, skal det i nye reguleringsplaner, og før det tillates oppretting av eiendom eller videre utbygging i områder uten reguleringsplan, avsettes og sikres nødvendig areal til dette formål. Reguleringsplan skal også identifisere og sikre tilstrekkelig areal for lokal overvannshåndtering og flomveier.
2. Før tillatelse gis for oppføring av boliger skal nødvendig areal for lek og uteopphold være sikret. Før boligene tas i bruk må areal for lek og uteopphold være ferdigstilt med godkjent utstyr og terrengoppbehandling.
3. Det skal avsettes plass til 100 m² nærlekklass for hver 25. boenhet og 1500 m² ballekklass for hver 200. boenhet. Gangavstand fra boliger må ikke overskride 100 m til nærlekklass og 400 meter til ballekklass.
4. Areal brattere enn 1:3 skal ikke medregnes som del av lekeareal eller uteoppholdsareal.
5. Leke- og uteoppholdsareal skal ha skjermet plassering, ikke være nordvendt og ha sol på minst 50 % av arealet kl 15.00 ved jevn dagslys.
6. Kommunen kan kreve at det settes opp gjerdet mot friområder.
7. Drift og vedlikehold av fellesareal skal sikres gjennom reguleringsplan.

2.1.3 Krav til utforming

1. Det tillates inntil 2 boenheter per eiendom.
2. Det kreves 2 parkeringsplasser per boenhet med bruksareal (BRA) større enn 60 m² og 1 parkeringsplass for boenhet med bruksareal (BRA) under eller lik 60 m². Det beregnes 18 m² per parkeringsplass ved overflateparkering og 25 m² per parkeringsplass i parkeringshus.
3. Ved søknad om tillatelse til oppføring av enebolig og tomannsbolig, skal plass for dobbelgarasje være vist på situasjonsplanen som følger søknaden.
4. Grad av utnyttning ved én (1) boenhet: %-BYA: 25 %.
5. Grad av utnyttning ved én (1) boenhet, eiendom mindre enn 0,8 daa: %-BYA: 30 %.
6. Grad av utnyttning ved to (2) boenheter: %-BYA: 35 %.
7. Samlet bruksareal (BRA) eller bebyggingsareal (BYA) skal ikke være over 50 m² for uthus/garasje. Garasjen skal være enetasjes uten ark/takoppsett.
8. Gesimshøyde for småhus: 6,0 m. Mønehøyde for småhus: 8,0 m.
9. Gesimshøyde for pulttak/flatt tak: 7,0 m

- 2.2 Byggeområde – næringsbebyggelse**
- 2.2.1 Det kan ikke etableres kjøpesenter med bruksareal over 3000 m². Innenfor hensynssone H820_1 (sentrumskjernen) tillates en netto økning i bruksareal knyttet til varehandel på inntil 50 % i forhold til 2012-nivå.
- 2.2.2 Nye virksomheter knyttet til forretningsdrift skal fortrinnsvis legges innenfor sentrumskjernen. I de tilfeller hvor forretningsvirksomheter ønsker å etablere seg utenfor sentrumskjernen, skal det dokumenteres at plassering innenfor sentrumskjernen er utredet.
- 2.3 Byggeområde – fritidsbebyggelse**
- 2.3.1 *Generelt*
- a. Ingen bygge- og anleggstilltak i byggeområder for fritidsbebyggelse er unntatt søknadsplikt.
- b. Bygge- og anleggstilltak tillates ikke nærmere strandlinjen enn 30 meter. Unntatt fra dette er anlegg for avløpsløyninger, gjenopptøring av fritidsboliger og enkelte båtbyggger (for inntil 2 båter).
- c. Eksisterende bebyggelse innenfor avstander som er nevnt i punkt b kan vedlikeholdes.
- d. Fritidsbebyggelse med innlagt vann kan pålegges tilknytning til offentlig vann- og avløpsnett, jf. pbl § 27-1 andre til fjerde ledd og § 27-2 andre til fjerde ledd.
- e. Vann- og avløpsløyninger skal planlegges under ett gjennom en helhetlig plan for de enkelte byggeområder før det gis utstillpstillatelse.
- f. Følgende toaletttilsøsninger tillates for fritidsboliger ikke tilknyttet offentlig avløpsnett:
- i. Svanemerket biologisk toalett
 - ii. Forbrenningstoalett
- 2.3.2 *Krav til utforming ved mindre vesentlige utvidelser*

- a. Bebyggelse tilknyttet godkjent avkjørsel, jf pbl § 27-4.
- b. Bebyggelse får tilfredsstillende vann- og avløpsforhold, jf pbl §§ 27-1, 27-2 og 27-3.
- c. Det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- eller miljøforhold, jf § 28-1, herunder flom og ras.
- d. Bebyggelse og atkomst til denne plasseres og utformes slik at den ikke kommer i konflikt med fredete kulturminner, jf. kulturminneloven §§ 3 og 9, samt øvrige kulturminner vist i kommuneplanens arealdel, plankartet. Det forutsettes at:

Spredt boligbebyggelse tillates under forutsetning av at:

I beregning av omfang inngår alle tiltak knyttet til som ordinært utløser krav om dispensasjon fra § 3.1.1., som etablering av ny grunneneiendom – bebygd og ubebygd - til boligformål, oppføring av ny boenhet uten oppretting av ny grunneneiendom og bruksendringer.

Det åpnes for spredt boligbebyggelse i områder angitt med LNFR 2 (kode 5210) i plankartet. Omfang begrenses til 7 boenheter per år, dog ikke mer enn 10 % av total boligbygging i kommunen. Ubenyttet andel av kvote kan overføres til neste kalenderår.

3.2.1 Generelt

3.2 Spredt boligbebyggelse, jf §§ 11-11, nr. 2 og 11-11, nr. 5 og 6

- 3.1.1 I LNFR-områder er det kun tillatt med bygge- og anleggstilltak for landbruk og gårdstilknyttet næringsvirksomhet basert på gårdens eget ressursgrunnlag.

§ 3 Landbruks-, Natur- og Fritidsområder (LNFR)

- a. For felt S1 (Stasjonsgata 45 og 49) omfatter sentrumsformål boliger, kontor samt offentlig eller privat tjenesteyting.
- b. For felt S2 (øvrige) omfatter sentrumsformål boliger, kontor, forretninger samt offentlig eller privat tjenesteyting.
- c. For eiendommer langs Stasjonsgata skal næringsvirksomhet orienteres mot gateløpet. Virksomhet knyttet til varehandel skal ligge i første etasje, øvrig næringsvirksomhet skal fortrinnsvis ligge i første etasje.
- d. For Løkenjordene – sentrumsformål, omfatter sentrumsformål boliger, kontor samt offentlig eller privat tjenesteyting.

2.4 Byggeområde Sentrumsformål

- a. Det tillates ikke mer enn 1 fritidsboligenhet og 1 frittiliggende uthus/bod per eiendom.
- b. Grad av utnytting: BYA: 90 m², hvorav uthus/bod kan utgjøre maksimalt 10 m².
- c. Gesimshøyde: 4,0 m. Mønehøyde for uthus/bod: 2,0 m. Mønehøyde for uthus/bod: 3,0 m. Gesimshøyde for pulttak/flatt tak: 4,5 m/2,5 m.

3.2.2. *Krav til utforming*

- a. Maksimalt areal ny grunn eiendom: 2 daa
 - b. Grad av utnyttning skal ikke overskride %-BYA: 25 % eller BYA: 300 m²
 - c. Det tillates oppført en -1 - boligbygning per eiendom. Bygning kan inneholde inntil 2 boenheter
 - d. Det kreves 2 parkeringsplasser per boenhet med bruksareal (BRA) større enn 60 m² og 1 parkeringsplass for boenhet med bruksareal (BRA) under eller lik 60 m². Det berignes 18 m² per parkeringsplass ved overflateparkering.
 - e. Ved søknad om tillatelse til oppføring av enebolig og tomanns bolig, skal plass for dobbelgarasje være vist på situasjonsplan som følger søknaden.
 - f. Samlet bruksareal (BRA) eller bebyggd areal (BYA) skal ikke være over 70 m² for uthus/garasje.
 - g. Gesimshøyde for bolig: 6,0 m. Mønehøyde for bolig: 8,0 m. Gesimshøyde for pulttak/flatt tak for bolig: 7,0 m
 - h. Gesimshøyde for garasje/uthus: 3,0 m. Mønehøyde for garasje/uthus: 5,0 m. Gesimshøyde for pulttak/flatt tak: 4,0 m.
 - i. Minimum uteoppholdsareal: MUA = 200 m². Ikke overbygd del av terrasser og takterrasser medregnes ikke.
- i. Bebyggelse og adkomst til denne ikke ligger nærmere kulturminner enn 20 meter
 - ii. Ved søknad om tillatelse til tiltak som berører fredete kulturminner, skal det innhentes uttalelse fra regional kulturminnermyndighet.
 - e. Bebyggelse og adkomst til denne ikke kommer i konflikt med regionale eller lokale friluftslivs-, vilt- eller naturvernerinteresser. Det forsettes at:
 - i. Bebyggelse og adkomst til denne ikke ligger nærmere viktige turstraseer og vilttrekk enn 30 meter.
 - f. Bebyggelse og adkomst til denne ikke kommer i konflikt med landbruksinteresser, jf. jordloven §59 og 12 samt skogbruksloven §50.
 - i. Bebyggelse og adkomst til denne ikke oppført på dyrka mark og i høybonitets skog.
 - g. Plassering og utforming av bebyggelse tar hensyn til kulturlandskap og eksisterende bebyggelse.
 - i. Bebyggelse og adkomst til denne ikke oppført på åkerholmer og i viktige siktkorridorer. Fjernvirkning av plassering og utforming skal vurderes ved søknad om tillatelse.
 - h. Oppføring av spredt boligbebyggelse som innebærer at det oppstår husklynger med mer enn fem – 5 - boliger, utløser krav om reguleringsplan.

4.1 Hensynssoner – bestemmelser og formål

Hensynssoner utenfor sentrumssonen:

- H820_1 *Gjennomføringssone – omforming*
 Hensynssonen skal ivareta omformingsprosesser i sentrum, særlig med tanke på økt fortetting og utvikling av sentrumsfunksjoner som forretninger og tjenesteyting. Det skal tilstrebes en balansert utvikling av sentrumsfunksjoner langs hele Stasjonsgata, som er det sentrale byrom i hele sonen.
- H810_2 *Gjennomføringssone - Krav om felles planlegging*
 Hensynssonen skal ivareta en samlet og helhetlig utvikling av eiendommene i Myra/TEBO-området. Det stilles krav om områderegulering, jf pbl § 12-2. Parkering i området skal fortrinnsvis skje som kjellerparkering.
- H810_3 *Gjennomføringssone - Krav om felles planlegging*
 Hensynssonen skal ivareta en samlet og helhetlig utvikling av eiendommene Stasjonsgata 13-21. Det stilles krav om detaljregulering, jf pbl § 12-3. Parkering i området skal fortrinnsvis skje som kjellerparkering.
- H570_4, _5 og _6 *Sone med særlig hensyn til bevaring av kulturmiljø*
 Hensynssonen skal ivareta Stasjonsgatas karakteristiske bygningssmiljø og de arkitektoniske og bygningssmessige kvaliteter som underbygger dette. Sentrale element er bygningers orientering og plassering mot gateløp samt bygningssvolum og -proposjoner.
- H570_7 *Sone med særlig hensyn til bevaring av kulturmiljø*
 Hensynssonen skal ivareta strøkskarakteren i Langlis vei og de arkitektoniske og bygningssmessige kvaliteter som underbygger denne. Sentrale element er bygningers orientering og plassering mot gateløp samt bygningssvolum og -proposjoner.
- Søknad om oppføring av nye bygninger, riving av bygninger samt oppretting av ny eiendom i hensynssonen skal oversendes regional kulturminnemyndighet til uttalelse. Søknad om bygningssmessige endringer skal vurderes oversendes regional kulturminnemyndighet til uttalelse, særlig med tanke på konsekvenser for Stasjonsgatas karakter.

H560_8	<i>Sone med særlig hensyn til naturmiljø - vilttrekk</i>	Hensynssonen skal sikre at etablerte vilttrekk bevares. Tiltak og aktiviteter som kan virke hindre vilttrekk i området, skal unngås.
H540_9	<i>Sone med særlig hensyn til grunnstruktur</i>	Hensynssonen skal ivareta landskaps-hensyn knyttet til grøntbelte langs inntarsåren vestra på fv 128. I dette området skal eksisterende vegetasjon ivaretas, også med tanke på å opprettholde en vegetasjons-skjerm mellom vei og bebyggelse. Behov for reetablering av vegetasjon vil bli vurdert i de enkelte tiltak.
H810_10	<i>Gjennomførings-sone - krav om felles planlegging</i>	Hensynssonen skal ivareta en samlet og helhetlig utvikling i næringsområdene Løvestad og Myrer Skog. Fortetting samt hensyn til arkitektonisk utforming og visuelle kvaliteter skal særlig vektlegges. Det stilles krav om område-regulering, jf pbl § 12-2.
Hensynssoner utenfor sentrumssonen:		
H720_11	<i>Båndlegging etter lov om naturvern</i>	
H560_12	<i>Hensynssone bevaring naturmiljø</i>	Hensynssonen skal ivareta hensyn knyttet til bevaring og særlig skånsom forvaltning av naturverdier, herunder biologisk mangfold og naturtyper.
H560_13	<i>Hensynssone bevaring naturmiljø</i>	Hensynssonen skal ivareta nedslagsfelt til Morsa-vassdraget og hindre uønsket avrenning og utslipp fra bebyggelse og næringsaktivitet.
H720_14	<i>Båndlegging etter lov om naturvern</i>	
H570_15	<i>Hensynssone med særlig hensyn til kulturlandskap</i>	Hensynssonen skal ivareta kulturlandskaps landskap av nasjonal interesse langs Glomma jf. høringsutkast <i>Kulturlandskaps landskap av nasjonal interesse i Østfold</i> fra Riksanntikvaren, område 6. Tiltak innenfor hensynssonen skal ta hensyn til de enkelte kulturminner i sone samt kulturlandskapet som helhet.
H710_16	<i>Båndlegging for regulering etter PBL</i>	Etablering av massedeponi - Skjæraker
H730_17	<i>Båndlegging etter lov om kulturminner</i>	Spjdebørg prestegård
H730_20	<i>Båndlegging etter lov om kulturminner</i>	Langnes batteri

- H560_21 *Hensynssone bevaring naturmiljø*
Hensynssonen skal ivareta nedslagsfelt til Morsa-vassdraget og hindre ønsket avrenning og utslipp fra bebyggelse og næringsaktivitet.
- H530_22 *Hensynssone Friluftsliv – Hyllidåsen*
Hensynssonen skal særlig ivareta hensyn knyttet til friluftsliv og legge til rette for allmenhetens tilgang og bruk av område til friluftsliv.
- H730_23 *Båndlegging etter lov om kulturminner*
Gråkollen batteri
- H730_25 *Båndlegging etter lov om kulturminner*
Skoro batteri
- H730_26 *Båndlegging etter lov om kulturminner*
Skoro batteri
- H530_27 *Hensynssone Friluftsliv – Skimtefjell*
Hensynssonen skal særlig ivareta hensyn knyttet til friluftsliv og legge til rette for allmenhetens tilgang og bruk av område til friluftsliv.
- H200_28 *Støysoner – skytebane*
Innenfor støysonen skal det ved søknad om tillatelse til tiltak etter pbl §§ 20-1, 20-2, 20-3 og 20-4 framlegges dokumentasjon på støybelastning og eventuelle avbøtende tiltak.
- H560_29 *Hensynssone bevaring naturmiljø*
Hensynssonen skal ivareta nedslagsfelt til Morsa-vassdraget og hindre ønsket avrenning og utslipp fra bebyggelse og næringsaktivitet.
- H720_30 *Båndlegging etter lov om naturvern*
Skimtefjell - Gulltjernmosen
- H110_31 *Sikringssone nedslagsfelt drikkevann - Lyseren*
Hensynssonen skal ivareta Lyseren som drikkevannskilde og rekreasjonsområde, og bevare biologisk mangfold i og ved innsjøen. Allmenheten skal sikres tilgang til Lyseren. Restriksjoner på utslipp av sanitært avløpsvann fra bolig- og hyttebebyggelse og tiltak innen landbruk skal motvirke forurensning av Lyseren. Innenfor hensynssonen vil det ikke kunne etableres næringsvirksomhet som potensielt utgjør en hygienisk risiko eller på annen måte forringet vannkvaliteten.

1. Spredt boligbebyggelse - tiltak på eksisterende boligleiommer i LNFR-områdene

På eiendommer mindre enn 25 daa med eksisterende bolig beliggende i område avsatt til landbruk, natur og friluftsliv tillates en normal utvikling av boligtoimten. Ved tilbygg og påbygg av bolig, samt tilbygg og oppføring av garasje gjelder:

- Grad av utnytting skal ikke overskride %-BYA: 25 % eller BYA: 300 m²
- Samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) skal ikke være over 70 m² for uthus/garasje.
- Gesimshøyde for bolig: 6,0 m. Møneshøyde for bolig: 8,0 m. Gesimshøyde for pulttak/flatt tak for bolig: 7,0 m
- Gesimshøyde for garasje/uthus: 3,0 m. Møneshøyde for garasje/uthus: 5,0 m. Gesimshøyde for pulttak/flatt tak: 4,0 m.
- Minimum uteoppholdsareal: MUA = 200 m². Ikke overbygd del av terrasser og takterrasser medregnes ikke.
- Det tillates utbedring av avløpsanlegg på eksisterende boligleiomden.

Søknad om dispensasjon for oppretting av ny grunnleiomden med eksisterende bebyggelse i LNFR-1 området, og som ikke innebærer oppretting av ny boenhet, kan vurderes fritatt for oversendelse til uttalelse hos overordnet myndighet der deres interesser ikke er berørt.

2. Spredt næringsbebyggelse

I LNFR-områder er det tillatt med bygge- og anleggsvirksomhet som har direkte tilknytning til stedbunden næring. Dette begrepet knytter seg til bygninger, anlegg eller bruk som det av hensyn til driften av næringen er nødvendig å plassere på stedet. Annen næringsvirksomhet basert på utnyttelse av gårdens eget ressursgrunnlag vil også inngå i landbruksbegrepet.

- For vurdering av hvorvidt tiltak utløser krav om dispensasjon fra LNFR-formål vist i plan, legges veileder T-1443 – «Plan- og bygningssloven og Landbruk pluss» til grunn.
- Søknad om dispensasjon for tiltak i eksisterende bebyggelse kan vurderes fritatt for oversendelse til uttalelse hos overordnet myndighet der deres interesser ikke er berørt.

3. Spredt fritidsbebyggelse

- Det dispenseres ikke for nybygging av spredt fritidsbebyggelse eller bruksendringer fra naust, boder, annekser el, til ny selvstendig hytteenhet.
- Det dispenseres ikke for oppretting av ny grunnleiomden for nye fritidsboliger eller tilleggsareal til eksisterende hytteotomter som gjør at disse er egnet for oppføring av ny fritidsbolig.
- Søknad om gjennomføring av fritidsbolig og/eller bod på eksisterende grunnmur kan vurderes fritatt for oversendelse til uttalelse hos overordnet myndighet der deres interesser ikke er berørt.

- Retningslinjer omfatter ikke deponier som kun som behandles etter Forskrift om begrensning av forurensning (Forurensningsforskriften), del 1 kapittel 4.
- a) Alle forslag til deponier som er avhengige av tillatelse etter plan- og bygningsloven § 20-1 skal i hovedsak være regulert til formålet i forkant av byggesaksbehandling, alternativt kan byggetillatelse behandles felles med privat forslag om reguleringsplan, jf. pbl. § 12-15.
- b) Deponier skal underordne seg landskapet og ikke skape unødige endringer av verdifulle landskap eller lage sår i landskapet. Dette skal illustreres ved bruk av gode illustrasjoner for anleggsfasen, driftsfasen og ferdig opparbeidet deponi.
- c) Lokaliseringen av et deponi bør ikke være i kvikkleireområder og det skal alltid være geotekniske løsninger/forhold som sikrer at massene blir liggende der de deponeres.
- d) For å opprettholde god trafikkisikkerhet skal deponiene etableres slik at de ikke resulterer i dårligere trafikkisikkerhet langs tilfartsveiene mot deponiet.
- e) Atkomstveien til et deponi skal være via etablerte og gode veier som er dimensjonert for store kjøretøy.
- f) Deponiene skal lokaliseres slik at kjøreaavstand fra E-18 skal være så kort som mulig. Transport gjennom Stasjonsgata til deponiet anbefales ikke.
- g) Befolkningen skal ikke belastes med støy utover anbefalte grenseverdier. Det skal derfor utarbeides støysonekart i tråd med veileder T-1442/2012 for anleggs- og driftsperiode for deponiet samt for tilkomstveier til deponiet.
- h) Fastboende og hyttefolk skal ikke belastes med støy til tider på døgnet og på helligdager hvor dette kan virke spesielt belastende. Aktiviteten i deponiet skal fastsettes i reguleringsplanarbeidet.
- i) Nødvendige tekniske installasjoner som fangdammer, overvannshåndtering og drenering skal det vises løsning for gjennom reguleringsplanarbeidet.

4. Etablering av massedeponi

- d) Eventuelle dispensasjoner for mindre vesentlige endringer på eksisterende fritidsbebyggelse skal alltid vurderes opp mot det omkringliggende miljø, grad av urørtet i området, allmenne friluftsinnteresser, landskapsvern/fjernvirkning eller andre verneinteresser.
- e) Vann- og avløpsløsninger skal planlegges gjennom en helhetlig plan i LNF-område dersom hytene ligger tett, før det gis utslippstillatelse.
- f) For utforming av spredt fritidsbebyggelse skal de bestemmelsene som gjelder fritidsbebyggelse i byggeområde være veiledende.

- j) For bedre å sikre at et deponi ikke skal skade natur og miljø skal det utarbeides plan for det ytre miljøet (YM-plan). Denne skal godkjennes av forurensningsmyndighet før endelig vedtak av reguleringsplan.

5. Distribuert energiproduksjon

- a) Solcelleanlegg tillates på tak/kledning på bolighus og fritidsbebyggelse i hele kommunen, inntil 15kW pr enhet. Materialet må ikke avgi sjenerende refleksjon mot annen bebyggelse, offentlige veier, bane, e.l.

- b) Konesjonsfrie mikrovindeanlegg inntil 40db tillates 1 stk pr boligeiendom, når tomtearealet er 1 dekar eller større. Maks høyde på anlegget er 15 m.

- c) I byggeområde for næringbebyggelse utenfor sentrumskjernen tillates både solcelle- og mikrovindeanlegg som omtalt i a) og b), uavhengig av tomtestørrelse.

6. Gang- og sykkelveier

- a) For nye boligfelt skal det etableres gang- og sykkelveier som går til sentrum og egne boligfelt

- b) Det bør så snart som mulig etableres slike gang- og sykkelveier oppå for eksisterende boligfelt.

Fra: Arne Bjerke <arn-bjer@online.no>
Sendt: 27. juli 2015 10:13
Til: Postmottak Spydeberg kommune
Kopi: Jon Gunnar Weng; 'Peder Mørk'; 'Schou, Petter'; 'Harald Gullaasen'
Emne: VS: Kommuneplan 2015 - 2027

Spydeberg Høyre
Fagerliveien 29
1820 Spydeberg

Spydeberg Kommune,
Stasjonsgata 35
1820 Spydeberg

Spydeberg 27. juli 2015.

Høringsuttalelser / Innspill til kommuneplan 2015 - 2027. Høringsfrist 1. august 2015.

Spydeberg Høyre har på ett møte 22. Juli gått igjennom kommuneplan 2015 - 2027, samt i perioden før, samlet inn kommentarer fra sine medlemmer og konkludert følgende.

Konklusjonen vi sitter igjen med, er at planen er godt gjennomarbeidet og danner et godt grunnlag for det arbeidet som skal gjøres i neste planperiode for kommunen.

Vi vil i denne forbindelse komme med noen etter vårt skjønns forbedringspunkter eller endringer.

LUNDSJORDET. Arealet her må ikke reduseres i forhold til gjeldende kommuneplan og heller ikke byttes med noe annet. Dette arealet må komme under kategori - Skole og idrettsformål, samt fritidsaktiviteter. Her er kort vei til eksisterende boligområder, barnehage fremtidige boligarealer. Her er allerede opparbeidet gang og sykkelveier til området samt nærhet til sentrum. Å redusere arealet og gjøre om til andre formål enn dette må derfor være feil.

EIKEBERGÅSEN. Dette arealet må legges inn i planen fra dag en og ikke fra 2030. Arealet er et naturlig område i tilknytning til fremtidig skole og fritidsområder, samt at det er en videreføring av de boligområder som idag opparbeides. Her benyttes ikke dyrket mark.

STØRRE NÆRINGSAREALER. Det har vært ønskelig fra flere, at det legges inn mer areal til næring. Men dette kan komme inn ved neste rullering (2020). Behovet er dog at man ønsker mere areal.

AVLASTNINGSVEI. Vi vil sterkt understreke behovet for en dette, og det må det snarest legges planer for en bedre løsning. Stasjonsgata kan ikke være en gjennomfartsvei i framtiden.

Vi vil ikke komme med flere innspill, men mener at med en vekst på 2,5%, må disse argumenter telle med i den framtidige plan.

Med vennlig hilsen
Spydeberg Høyre
Arne Bjerke
Leder

Sendt fra min iPad

Fra: Kim Soren Larsen <kimsorenlarsen@me.com>
Sendt: 8. juli 2015 09:38
Til: Charlotte Andresen
Kopi: Bente Sand
Emne: Re: VS: Søknad om utvidelse av LNFR2

Oppfølgingsflagg: Følg opp
Status for flagg: Flagget

Ref. kommuneplan for 2015-2027

Vi søker om at kartområde referert til på side 37 i kommuneplanen, gjeldende LNFR2, med mulighet for spredt boligbebyggelse, utvides med gårdsnr 67 og bruksnr 6, Granlund. Kula Vn. 66

Mvh
Kim Soren Larsen
Trude Moldenæs
Kulaveien 66
1820 Spydeberg
90578987

Statens vegvesen

Spydeberg kommune
Stasjonsgt. 35
1820 SPYDEBERG

SPYDEBERG KOMMUNE		
18 AUG 2015		
Ark.sak ID	Dok.nr.	Arkiv
14/647		
Saksbeh.		

Behandlende enhet:
Region øst

Saksbehandler/innvalgsnr:
Ingunn Skei - 91855449

Vår referanse:
2014/078953-
009

Deres referanse:
14/647-28

Vår dato:
17.08.2015

Uttalelse til offentlig ettersyn av Kommuneplan for Spydeberg 2015–2027

Vi mottok kommuneplan for Spydeberg 2015–2027 til offentlig ettersyn i e-post 5.6.2015. Opprinnelig høringsfrist var 17.7.2015. Statens vegvesen har fått utsatt høringsfristen til 21.8.2015 grunnet ferieavvikling. Vi uttalte oss til varsel om oppstart av planarbeid i brev datert 25.8.2014.

Planen legger opp til å videreføre Kommunedelplan for sentrum 2012–2024, som ble vedtatt 18.9.2012. Dette innebærer å utvikle sentrumssonen gjennom fortetting og transformasjon, som er i tråd med statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. I tillegg skal det legges til rette for spredt boligbygging, men likevel innenfor de rammene som allerede er satt i Østfold fylkeskommune sin fylkesplan Østfold mot 2050. Vi mener det er en godt gjennomarbeidet plan som legger opp til utviklingstrekk som samsvarer med overordnede nasjonale og regionale føringer som Statens vegvesen skal ta hensyn til.

Statens vegvesen er vegadministrasjon for staten på riksveger, og for fylkeskommunen på fylkesveger. Det betyr at vi har ansvar for å ta vare på, planlegge, utvikle, drifte og vedlikeholde vegene på en optimal måte for brukerne og samfunnet for øvrig. Statens vegvesen er også et fagorgan med et sektoransvar på vegne av Samferdselsdepartementet. Gjennom sektoransvaret skal vi bidra til oppfølging av statlig politikk på egne veger, og på veger der andre enn staten har myndighet. Vi har sektoransvar for blant annet trafikksikkerhet, kollektivtransport, gange, sykkel, universell utforming, og for å redusere miljøbelastningen fra vegtrafikk.

I dette brevet vil vi uttale oss som fagorgan med sektoransvar, som vegadministrasjon på vegne av fylkeskommunen for fylkesvegene i kommunen og som vegadministrasjon for E18.

Postadresse
Statens vegvesen
Region øst
Postboks 1010
2605 Lillehammer

Telefon: 02030
Telefaks: 61 25 74 80
firmapost-ost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Skoggata 19
1530 MOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Landsdekkende regnskap
9815 Vadsø
Telefon:
Telefaks:

Uttalelse knyttet til vår rolle som vegadministrasjon for fylkesveg

I arealdelen synliggjøres nye utbyggingsområder for næring og boligbygging, derav to nye utbyggingsområder inntil fylkesveg 128. Statens vegvesen ønsker igjen å påpeke at fylkesveg 128 er en viktig regional hovedveg, spesielt i form av sin funksjon som omkjøringsveg for E18. Fylkesveg 128 gjennom Spydeberg er omkjøringsveg for en del av E18 som inneholder en tunell, og da vet vi at omkjøringsvegen vil brukes relativt ofte på grunn av periodisk vedlikehold av tunnelen. Dette fører til at vegen fremdeles må takle store trafikkmengder og en høy andel tunge kjøretøy, og dette vil igjen føre til utfordringer om man skal lage boområder med god bokvalitet på Lundsjordet og Løkenjordet, spesielt med tanke på støy og luftforurensing.

Det legges opp til spredt boligbygging i områder angitt med LNFR2 (kode 5210) med vilkår om at all boligbebyggelse skal tilknyttes godkjent avkjørsel i tråd med pbl § 27-4, jamfør planbestemmelsenes § 3.2.1 punkt a). Vi minner om at avkjørsler fra fylkesveg skal godkjennes av Statens vegvesen jamfør veglova §§ 40 til 43, og på de fleste fylkeveger har vi en streng holdning når det gjelder avkjørsler til boligformål, dette godtar vi fortrinnsvis gjennom reguleringsplaner. I saksframlegget ser vi at opprinnelig formulering på dette punktet var at spredt boligbygging skal knyttes til eksisterende godkjent avkjørsel, og vi mener at dette er en mer realistisk formulering når det gjelder spredt boligbygging som skal ha adkomst fra fylkeveg.

Vi savner en planbestemmelse som omtaler og spesifiserer byggegrenser langs riks- og fylkesveger i tråd med veglova § 29. Vi minner om at langs gang- og sykkelveger er byggegrensen 15 meter uavhengig av om gang- og sykkelvegen går langs riksveg, fylkesveg eller kommunal veg.

Uttalelse knyttet til vår rolle som fagorgan med sektoransvar

Planlagt bebyggelse på Løkenjordet må etableres slik at det ikke vil være naturlig å bruke bil for å komme seg til og fra sentrum. Gang- og sykkelforbindelsene må lages slik at det blir minst mulig kryssinger av fylkesveg 128 i plan, og dette gjøres ved å ha fokus på gode forbindelser til eksisterende kulverter under fylkesveg 128. Vi forutsetter videre at det på grunn av den sentrale beliggenheten må legges opp til en høy grad av utnyttelse på dette arealet.

Vi oppfordrer kommunen til å jobbe for å styrke det unike sentrum som allerede finnes i Spydeberg, med Stasjonsgata sin trehusbebyggelse, beplantning og nærhet til jernbanestasjonen. Sentrumsformål på sørsiden av fylkesveg 128 bør ikke etableres før kapasiteten til nyetableringer i eksisterende sentrum er overskredet. Det bør utarbeides tydelige rekkefølgebestemmelser for å sikre et attraktivt sentrum med levende fasader og førsteetasjer i eksisterende sentrumsområde, før man begynner å utvide sentrumsarealet videre sørover.

Sykkelparkering er ikke nevnt i planbestemmelsenes § 2.1.3 om krav til utforming for boligbebyggelse. Sikker sykkelparkering er et virkemiddel som gjør det mer attraktivt å bruke sykkel fremfor bil, som igjen har positive ringvirkninger på både miljø og folkehelse.

Sykkelparkering bør nevnes på lik linje med parkeringsplasser for bil, med et konkret antall sykkelparkeringsplasser pr. boenhet. Dette må gjelde for alle typer boligbebyggelse med unntak av eneboliger, og for alle typer næringsbebyggelse. I denne kommuneplanen er det hovedsakelig Spydeberg sentrum som skal fortettes og transformeres, og ved en slik økning i antall boenheter på et forholdsvis lite areal, vil det være en fordel å prøve å øke antallet syklist og gående for å holde bilbruken nede.

I paragraf § 3.2.1 brukes begrepet husklynge, som er boligbebyggelse med mer enn fem – 5 boliger. Statens vegvesen ønsker at dette begrepet spesifiseres ytterligere, både med tanke på hvor nærme hverandre disse enkelthusene må ligge, og om de bruker samme avkjørsel. Dette er fordi vi har vært borti tilfeller der vi og kommunen har hatt forskjellig oppfatning om hva som er en husklynge.

I retningslinjene til kommuneplanens arealdel punkt 2 b) står det at søknad om dispensasjon for tiltak i eksisterende næringsbebyggelse kan vurderes fritatt for oversendelse til uttalelse til overordnet myndighet der deres interesser ikke er berørt. Vi minner om at Statens vegvesen sitt sektoransvar som berører en rekke fagområder, slik at våre interesser i de aller fleste tilfeller er berørt. Som hovedregel uttaler vi oss i alle dispensasjonssaker.

Seksjon for plan og trafikk
Med hilsen

Elisabeth Bechmann
seksjonsleder

Ingunn Skei

Kopi: Østfold fylkeskommune
Fylkesmannen i Østfold

Fylkesmannen i Østfold

Spydeberg kommune
Stasjonsgt. 35
1820 Spydeberg

Att. Jon Gunnar Weng

Miljøvernavdelingen

Deres ref.:

Vår ref.: 2015/4027 421.3 GGA

Vår dato: 12.08.2015

Spydeberg kommune - offentlig ettersyn - Kommuneplan for Spydeberg 2015 - 2027, Samfunns- og arealdel - innsigelse

Vi viser til mottatte dokumenter med planforslag datert 4.6.15. (Vi viser til også til frist etter avtale forlenget til 17.8.15 grunnet ferieavvikling).

Spydeberg har laget en oversiktlig plan som omfatter både samfunnsdel og arealdel av kommuneplanen. Dette er en del av kommunens planstrategi som la opp til en rullering av disse planene i perioden fram til neste valg. Den gamle planen er fra 2007, og ikke oppdatert i forhold til nytt lovverk (ny plan- og bygningslov 2008) og heller ikke til de endrede trender og utviklingstrekk som har kommet de siste årene bl.a. i forhold til klima, miljø og urbanisme.

Den nye planen svarer på en del av de nye utfordringene, bl.a. ved å definere Spydeberg som en miljøkommune. Samfunnsdelen har likevel enkelte mangler som følge av at den som et enkelt dokument også blir litt for generell og gir liten grad av dokumentasjon av samfunnsutviklingen og konkrete tiltak for å møte den. Dette gjelder etter vårt syn spesielt at man legger opp til en sterk vekst, nærmere en dobling av de siste års vekst og betydelig over statistisk sentralbyrås framskrivninger. Nyere forskning (Vareide, Telemarksforskning) viser at også disse offisielle framskrivningene kan være for høye når hele Osloregionen vurderes under ett (bl.a. på boligmarkedet). Det er imidlertid liten tvil om at veksten i kommuner som Spydeberg vil øke ettersom infrastrukturen (jernbane og E18) nå gjennomgår forbedringer og bygges ut, særlig mot slutten av planperioden. Kommunene nærmest hovedstaden vil merke presset først, med et mer regionalt arbeids- og boligmarked mot Akershus og Oslo.

Spydeberg har også nylig laget en kommunedelplan for sentrum (2012), som langt på vei også staker ut kursen for kommunen som helhet. I tillegg pågår et aktivt arbeid med transformasjon i sentrum, bl.a. Myra/Tebo og utvikling omkring krysset med gamle E18, som vil gi hele Spydeberg et nytt preg. I tillegg er mange boligprosjekter, også leilighetsbygg under realisering, og det er vedtatt planer for ny skoleutbygging.

Kommuneplanen står derfor i en sammenheng med andre planer og utredninger (bl.a. innenfor helsesektoren), og som følge av et strategisk planarbeid mener vi det er viktig at nå også kommuneplanen kommer raskt på plass. Så kan det vurderes i neste rullering av planstrategien, som skal skje innen ett år etter kommunevalget, om og hvilke planer det er behov for videre framover. Vår holdning er at det bør være et fleksibelt planverk, som ikke låser framtidige disposisjoner på lengre sikt enn nødvendig, og som heller kan rulleres ved behov, enn å trekke opp de lange (og etter hvert mer usikre) linjene i kommuneutviklingen

lokalt og nasjonalt (bl.a. kommunestrukturen). Vi har likevel noen merknader til enkelte deler av planen, men kommenterer ikke alle kapitler.

Vi viser også til drøftingsmøte med kommunen 12.8.15.

Samfunnsdelen:

Skole og utdanning:

Oppvekst i Spydeberg.

FNs konvensjon om barnets rettigheter (Barnekonvensjonen) gir uttrykk for hvilke rettigheter barn og unge er tilkjent. Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov. Barns rett til en trygg oppvekst er grunnleggende. Dårlige levekår utfordrer barns muligheter til å realisere rettighetene sine slik vi finner dem i Barnekonvensjonen.

Utsatte barn og ungdom har ofte sammensatte livsutfordringer og behov for helhetlig og koordinert bistand fra flere sektorer og forvaltningsnivåer. Med utsatte barn og unge mener vi barn og unge med høy risiko for å utvikle problemer som kan lede til manglende kompetanseopptilnåelse i skolen og framtidig marginalisering fra utdanning og arbeidsliv. Regjeringen legger stor vekt på forebygging og tidlig innsats. Her er det viktig med sektorovergripende samhandling og kunnskapsutveksling. Et hovedmål er økt gjennomføring i videregående opplæring og etablering av et tettere samarbeid mellom barnevern, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, barnehage, skole og NAV. Spydeberg kommune deltar i Sjumilssteget. Sjumilssteget betyr å ta betydelige skritt for å etterleve FN's barnekonvensjon. Gjennom arbeid med Sjumilssteget ønsker Fylkesmannen at kommunene utvikler et tverrsektorielt, helhetlig og samordnet tjenestetilbud til barn og unge og deres familier.

Etter Fylkesmannens vurdering vil mål og strategier som er formulert i kapitlet «Oppvekst i Spydeberg» fange opp viktige utfordringer Spydeberg kommune har når det gjelder oppvekstfeltet. Formuleringene er generelle. I saksframlegget til behandlingen av planen leser vi at det årlig vil bli utarbeidet økonomi- og strategiplan som vil være kommuneplanens handlingsdel, og at innspill og forslag som er innkommet i kommuneplanarbeidet vil bli vurdert tatt inn da. Etter Fylkesmannens vurdering vil det være en fordel at de generelle strategiene i kommuneplanen blir ytterligere konkretisert i senere handlingsdeler, og på en måte som gjør at de ikke «drukner» i økonomiplanen. Handlingsplaner skal iflg loven være 4-årige og følge opp strategiene i kommuneplanens samfunnsdel. Økonomien er viktig, men den årlige budsjetteringen vil da bli en oppfølging av prioritering mellom de forskjellige sektorenes handlingsplaner/handlingsprogram.

Fylkesmannen vil minne om «Regional kompetanseplan» for Østfold som ble vedtatt av fylkestinget i april 2015. Planen inneholder mål og strategier på viktige områder innenfor kompetanseområdet. Kommunene er viktige aktører i realiseringen av planens intensjoner.

Helseområdet: «Livskvalitet og nærmiljø – vi lager bra dager»

God oversikt over helse og påvirkningsfaktorer er en forutsetning for å beskrive folkehelseutfordringene, og nødvendig for å planlegge og gjennomføre tiltak. Med folkehelseloven gis arbeidet med å ha oversikt ny aktualitet, spesielt fordi dette nå er nært knyttet til kommunens planprosesser.

Vi kan ikke se at folkehelseloven eller forskrift om oversikt over folkehelsen er tatt med i kapitlet under styrende dokumenter i kommuneplanen. Kommunen skal utarbeide en oversikt/oversiktsdokument over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal omfatte opplysninger om og vurderinger av punktene a-f i § 5 i forskriften. Dette er åpenbare mangler ved plandokumentene.

Spydeberg kommune skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, jf. § 5. Dette kan blant annet omfatte tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, ernæring, skader og ulykker, tobakksbruk og alkohol- og annen rusmiddelbruk.

Folkehelseloven legger til grunn at folkehelsearbeidet skal utføres som en langsiktig og systematisk oppgave. Det betyr at Spydeberg kommune først må skaffe seg oversikt over sine folkehelseutfordringer (jf. § 5). Kommunen har videre ansvar for å iverksette tiltak som har vært/er styrende for valg av temaområder som omtales.

Veiviserne utgjør et praktisk hjelpemiddel til kommunens tverrsektorielle folkehelsearbeid. Hva er veivisere i lokalt folkehelsearbeid, se: www.helsedirektoratet.no/sider

Vi er gjennom Spydeberg kommunes egenvurdering våren 2015, og av oversiktsarbeidet jf. § 5 i folkehelseloven, kjent med at kommuneoverlege og administrativ stab utarbeider årlig tiltaksplan gjennom folkehelseprofilen. Det fremgår at kommunen først og fremst har oversikt gjennom folkehelseprofilen og de data som genereres fra Folkehelseinstituttet.

Fylkesmannen ber om at Spydeberg kommune i oversiktsarbeidet bruker veilederen «God oversikt- en forutsetning for god folkehelse», sett opp mot kommunens og Østfold fylkes folkehelseprofil, intern og ekstern statistikk. Spydeberg kommune trenger en god oversikt over helsetilstand, påvirkningsfaktorer, folkehelseutfordringer og ressurser, slik at kommunen kan gjennomføre effektive tiltak.

I samhandlingsreformen er helsestasjons- og skolehelsetjenesten sammen med frisklivssentraler omtalt som viktige lavterskeltiltak i folkehelsearbeidet. Dette er nyttige og viktige arenaer for helsefremmende og forebyggende arbeid blant barn og unge og personer og grupper i befolkningen som har behov for hjelp til å endre helseadferd.

Fylkesmannen minner om at forsvarlighetskravet medfører at kommunen må sørge for at tjenesten blir i stand til å utføre et forsvarlig arbeid, noe som blant annet betyr at tjenesten og helsepersonellet må ha nok ressurser til å kunne utføre de oppgavene de er pålagt.

Arealdelen:

Arealbruk i planperioden, Jordvern og arealøkonomisering:

Jordressursen er en begrenset, ikke-fornybar ressurs som må forvaltes i et langsiktig perspektiv. Kommunene må kunne dokumentere at potensialet for fortetting i eksisterende byggeområder og transformasjon av gamle industriområder, transportarealer og andre ”grå” områder er utnyttet, før en vurderer å fravike viktige jordvernhensyn. For å oppfylle målet om redusert omdisponering av dyrka jord, må også mindre arealer vurderes strengt, og tidligere omdisponeringer som ikke er gjennomført må vurderes på nytt og ev. tilbakeføres. I Østfold kan bortimot all dyrka jord brukes til matkornproduksjon og fylket står for 30 % av landets hveteproduksjon. Spydeberg er nasjonalt en betydelig jordbrukskommune med 5 % av både kornarealet (27.500 da) og arealet dyrka mark (36.500 da) i fylket. Førstehandsverdien av jordbruksproduksjonen i Spydeberg er 75 mill. kr. Som en nasjonalt viktig matprodusent må Spydeberg derfor være spesielt restriktiv med nedbygging av dyrka jord. Det er helt nødvendig å fokusere sterkere på fortetting og transformasjon og utnytte alle arealer bedre enn før. Som miljøkommune bør Spydeberg være ledende på jordvern!

I henhold til fylkesplan for Østfold skal det i et 40-års perspektiv brukes mindre areal i indre Østfold enn det som var avsatt i kommuneplanene i 2008. For de 10 indre-kommunene skal avsatte arealer altså reduseres, kommunene sett under ett. I gjeldende kommuneplaner er det allerede gjort omdisponeringer som er større enn det beregnede økte arealbehovet fram til 2023. Vi mener derfor det ikke kan godtas å legge inn nye utbyggingsarealer uten en felles

regional vurdering av arealforbruket. Dette videreføres av fylkeskommunen gjennom arealregnskapet som følger av fylkesplanen og kgl. resolusjon til denne.

Ytre begrensning:

Fylkesplanens innføring av en ytre begrensningslinje for tettstedenes utbredelse har medført en del misforståelser som det fra vår side er viktig å peke på. Disse linjene i fylkesplankartet angir ikke «frigitte» utbyggingsområder, men mulighetsområder hvor det i kommende kommuneplaner skal kunne legges inn nye områder. Eller motsatt, så skal ikke noe utbygging skje utenfor ytre begrensning av mulighetsområdet for tettstedet, mens det innenfor ytre grense ligger store arealer, også dyrket mark og områder som ikke skal benyttes. Arealene innenfor (i fylkesplanen) er mange ganger større enn det arealet det er behov for å bygge ut i 40-års-perpektivet. Utvelgelse skal gjøres gjennom rulleringer av kommuneplanens arealdel og gjennom regionalt samarbeid. Dette, sammen med et sterkt jordvernprinsipp, er nedfelt i godkjenningen av fylkesplanen i kongelig resolusjon i 2011. Dagens regjering har også gjentatt prinsippet om et sterkt jordvern, bl.a. gjennom en sterk fokusering på byutvikling, fortetting og transformasjon. (Jf. ny planretningslinje for bolig-, areal- og transportplanlegging).

Befolkning og arealutvikling:

På tross av at det i følge Fylkesplanen ikke er behov for nye arealer har Spydeberg lagt inn flere store nye byggeområder i arealdelen, og også i sentrumsplanen, som berører fulldyrka mark. Et stort boligområde på Eikebergåsen (forutsatt utbygd etter 2030) er tatt inn i planen igjen etter å ha vært tatt ut i gjeldende sentrumsplan. To mindre boligområder på Grååsen, Griniskogen og Solbergfoss og boligområde/sentrumsområde på 120 da fulldyrka jord av svært god kvalitet inkludert to gårdstun på Løkenjordet er lagt inn. Med unntak av Eikebergåsen ligger disse utenfor den langsiktige grensen i Fylkesplanen.

I forhold til SSBs prognose på 120 nye innbyggere per år, som tilsier behov for ca 70 boenheter gitt 1,7 personer per enhet, er det angitt i planen et behov for 96 boenheter per år. Differansen for en 12-års periode utgjør 312 boenheter, eller 60 enheter mer enn samla planlagt utbygging på dyrka mark på Løkenjordet og Lundsjordet tilsammen. Dette viser at Spydeberg ved å fortette og omforme i byggeområdene, samt utnytte andre avsatte boligområder, ikke har behov for å etablere nye boligområder på dyrka mark. Det bør være gode muligheter ved en annen løsning å unngå at store kornarealer nedbygges spesielt på Løkenjordene og Lundsjordet. Vi mener derfor at det, også som en oppfølging av egne mål i sentrumsplanen, bør fokuseres sterkere på andre arealer. Selv om disse jordene har en strategisk plassering er det ikke behov for å bygge dem ut innenfor planperioden, og store deler kan utelates inntil man ser utviklingen ved en ny rullering av planen. En utlegging av større arealer enn det er behov for vil også skape press på de mer perifere arealene, som til tross for rekkefølgebestemmelser erfaringsmessig oppfattes som «frigitte» når de er gitt en annen farge i kommuneplanens arealdel. Disse jordene utgjør nærmere 200 da fulldyrka jord. Vi vil derfor fremme innsigelse til et for stort forbruk av dyrka mark og be kommunen revurdere dette i sammenheng med en mer moderat befolkningsvekst, i hvert fall i første halvdel av planperioden. I prinsippet bør ikke dyrka mark benyttes uten at det kompenseres eller tas ut allerede omdisponerte men ubenyttede arealer. Dette skal imidlertid ikke være til hinder for at behovet for tomter til viktige samfunnsinstitusjoner, som bl.a ny skole, kan vurderes lagt inn med en strategisk lokalisering og et reelt arealbehov til det konkrete formålet.

Med bakgrunn i Fylkesplanen og nasjonal jordvernpolitikk vil Fylkesmannen fremme innsigelse til boligområdet på Løkenjordet. Vi oppfordrer også kommunen om å tilbakeføre Lundsjordet til LNF-område. Ved høyere befolkningsvekst enn beregnet av SSB bør ytterligere boenheter etableres som fortetting og omforming i allerede etablerte byggeområder for å unngå nedbygging av dyrka og dyrkbar mark.

Spredd boligbygging:

Av høringsutkastet til kommuneplankart framgår det at 48 km² eller 1/3 av kommunens LNF-områder er foreslått åpnet for spredd boligbygging, vurdert ut fra tilhørende planbestemmelser. Antallet begrenses til 7 boenheter per år og ikke mer enn 10 % av total boligbygging i kommunen (i tråd med fylkesplanen). Videre åpnes for klynge-etablering av inntil 5 boenheter som kommer i tillegg til øvrig spredd boligbygging (uten regulering). Omfanget av spredd boligbygging kan dermed bli svært stort og Fylkesmannen anser ikke at planforslaget gir en god nok avklaring av mulige konsekvenser for blant annet jordvern og kulturlandskap dersom dette blir en mye benyttet utbyggingsform. Det vil også kunne undergrave en ønsket sentrumsutvikling. Vi oppfatter planbestemmelsene som noe uklare dersom det er ment å ikke regne disse inn i antallet (3.2.1), slik det framgår av planbeskrivelsen.

Vi viser til Miljøverndepartementets veileder T-1491, som gir klare anvisninger av hvordan spredd boligbygging kan planlegges gjennom kommuneplanens arealdel. Minimumskravet er at både omfang og lokalisering for bebyggelsen må være gitt. En konsekvensutredning av områdene for spredd utbygging bør blant annet vurdere forholdet til eksisterende infrastruktur og behov for kommunale tjenester, transportbehov, naturverdier, kulturminner/kulturmiljø og jordvern/kulturlandskapsvern. Slik utredning forutsetter spesifikt avgrensede områder. Det er ikke krav om at den enkelte bolig er lokalisert, men innenfor det avgrensede området må alle aktuelle forhold være vurdert. For spredd boligbygging, skal det derfor gjennomføres en prosess for å komme fram til noen få, konkrete områder som så konsekvensutredes. Planbestemmelsen slik den nå er utformet tilsier bygging i store deler av kommunen og med et uforutsigbart antall. Dette oppfyller ikke kravet om avgrensning.

Det vil heller ikke være i samsvar med kravet om en kontrollert begrensning når kommuneplanbestemmelsen åpner for at husklynger på inntil 5 hus ikke skal telle med i antallet spredte boliger. Det kan være positivt at kommunen ønsker å samle spredd utbygging på denne måten, men antallet slike boliger kan ikke komme i tillegg til kvoten for spredd utbygging (10 % av faktisk boligbygging/år). En slik punktvis utbygging av flere boliger må derfor enten regnes inn i kvoten, eller anses som egne reguleringssaker hvor de som følge av at de ikke fremkommer i kommuneplanen må konsekvensutredes som enkeltplaner. Uansett må de også underlegges fylkesplanens retningslinjer for spredd utbygging som bl.a. sier at *utbyggingen kun skal skje i tilknytning til eksisterende bebyggelse med tilgang til skoleskyss vann og avløp, fastsatt som grender i kommuneplanen. Løsrevet ny bebyggelse utenfor de fastlagte områdene i kommuneplanen tillates ikke.*

Når det legges til grunn høye prognoser for befolkningsvekst vil 10 % av dette som spredd utbygging kunne gi et høyt antall spredte boliger. Fylkesmannen har ment at 10 % på generell basis er et for høyt tall for kommunene i Indre Østfold og at dette fører til en for stor spredd utbygging med de ulemper dette fører med seg, bl.a. for drift av jordbruksarealer og offentlige tjenester. Selv om Spydeberg kommune begrenser antallet til maksimalt 7 boenheter i året, vil dette over år bli et betydelig antall boliger spredt rundt i kulturlandskapet. I følge Fylkesplanen er det faktisk utbygging som skal legges til grunn for antallet spredte boliger og ikke prosentvis befolkningsvekst bestemt i kommuneplanen. Når det i planen legges opp til at Spydeberg får en større befolkningsvekst enn lagt til grunn i Fylkesplanen, mener Fylkesmannen dette burde føre til en lavere prosentandel spredd boligbygging, eller helst et lavere fastsatt antall.

«Spredd utbygging» bør etter vårt syn ikke være noen egen utbyggingsform, men en «ventil» for et fåtall boliger som av forskjellige grunner ikke er ønskelig å oppføre i regulerte byggeområder. Det har som oftest vært knyttet til små grender, som et virkemiddel for å holde liv i lokale bygdesamfunn. En mer offensiv spredd utbygging vil minske påtrykket på

fortetting og byutvikling, og ha flere uheldige sider. Ny statistikk (helseprofiler) viser også at det ofte er en sammenheng med dårligere folkehelse, som følge av bilbruk som eneste transportmulighet. Spydeberg har hatt et godt grep på dette tidligere selv om det gjennom dispensasjonsbehandling har medført økt saksbehandling. Vi mener det derfor nå ikke bør åpnes for nye utbyggingsformer som innebærer økt spredning av boliger i kulturlandskapet.

Med bakgrunn i Fylkesplanen og nasjonale interesser fremmer Fylkesmannen innsigelse til at klynge-etablering av inntil 5 boliger ikke skal medregnes i antallet spredte boliger. Behovet for avklaring gjennom detaljreguleringsplan bør uansett vurderes.

Bestemmelser og retningslinjer:

Fylkesmannen mener det er positivt med bestemmelse om at det ikke skal etableres massedeponi på arealer med dyrka og dyrkbar mark og høybonitets skog.

Retningslinje for spredt boligbebyggelse sier at den kan unnta fradeling av eksisterende bebyggelse i LNF-området fra høring. Det har vært en praksis for «bestående bebyggelse», men den er ikke nedfelt i lov. I pkt 2 i retningslinjen fritas også for oversendelse til berørte myndigheter. Vi mener dette da bør være i tilfeller hvor det åpenbart ikke berører aktuelle interesser.

Endringer i plan- og bygningsloven trådte i kraft 01.07.15. Det er viktig at kommunen går igjennom bestemmelsene på nytt slik at henvisningene blir riktige. Det er også nye endringer på høring, som kan få betydning.

Bestemmelse 2.3.1 bokstav a), som lyder: «Ingen bygge- og anleggstiltak i byggeområde for fritidsbebyggelse er unntatt søknadsplikt», er ugyldig – Plan- og bygningsloven §§ 11-9 til 11-11 gir ikke anledning til å gi kommuneplanbestemmelser om saksbehandling. (se veileder kommuneplanens arealdel T-1491 side 44 punkt 3.1.4.2)

Det er også uheldig med «kan» bestemmelser. En bestemmelse skal skrives i «skal» form for å unngå tolkningstvil. – se for eksempel punkt 2.3.1 bokstav d.

Hensynssoner: Det kan bare gis bestemmelser til hensynssone hjemlet i § 11-8 tredje ledd bokstav a og b. Det kan for eksempel ikke gis bestemmelser til sone med særlig hensyn til landbruk, reindrift, friluftsliv, grønnstruktur, landskap eller bevaring av naturmiljø eller kulturmiljø, med angivelse av interesse, jf. § 11-8 tredje ledd bokstav c. Se bestemmelsene - H570_7 andre avsnitt.

Kravet til parkeringsplasser mener vi med fordel kan nyanseres slik at det ikke er like strenge krav til boliger som har god kollektivdekning og ligger i sentrumsområdet.

Vi forutsetter at disse bestemmelsene blir vurdert internt, evt. i kontakt med vår juridiske avdeling.

Konklusjon:

Fylkesmannen fremmer følgende innsigelser til planen (det vises til begrunnelse ovenfor):

- Med bakgrunn i Fylkesplanen og nasjonal jordvernpolitikk fremmer Fylkesmannen innsigelse til boligområdet på Løkenjordet. Vi oppfordrer kommunen om å tilbakeføre Lundsjordet til LNF-område.
- Med bakgrunn i Fylkesplanen og nasjonale interesser fremmer Fylkesmannen innsigelse til at klynge-etablering av inntil 5 boliger ikke skal medregnes i antallet

spredte boliger. Behovet for avklaring gjennom detaljreguleringsplan bør uansett vurderes.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent av

Nina Glomsrud Saxrud e.f.
landbruksdirektør

Karsten Butenschøn
miljøverndirektør

Saksbehandler: Geir Gartmann

Kopi til:

Østfold fylkeskommune	Postboks 220	1702	Sarpsborg
Statens vegvesen Region Øst	Postboks 1010 Skurva	2605	Lillehammer

Saksnr.: 2014/5875
Løpenr.: 59178/2015
Klassering: 141
Saksbehandler: Kari Ottestad

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Fylkesutvalget	27.08.2015	

Høringsuttalelse. Kommuneplan for Spydeberg 2015-2027 - Samfunnsdel og arealdel

Vedlegg

Alle dokumenter i saken kan ses her:

<http://www.spydeberg.kommune.no/kommuneplan-20152027-offentlig-ettersyn-og-hoering.5765866-214613.html>

Bakgrunn for saken

4. juni mottok Østfold fylkeskommune (ØFK) utkast til «Kommuneplan Spydeberg kommune 2015 – 2027». Forslaget inneholder både samfunnsdel og arealdel. Frist for uttalelse er satt til 17.07.2015. Fylkesrådmannen har bedt om utsatt frist, slik at Fylkesutvalget kan behandle saken. Innstilling i saken ble sendt ut 20.08.2015, med forbehold om endringer som følge av politisk behandling. Protokoll fra FU-møtet oversendes kommunen straks den foreligger.

Fylkeskommunen har vurdert planforslaget i forhold til regionale føringer nedfelt i fylkesplan og regionale planer, og i forhold til Plan- og bygningsloven (PBL). Uttalelsen fylkeskommunen gir i kommunale planprosesser i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser, er en viktig del av arbeidet med å følge opp og sikre gjennomføring av fylkesplanen.

Fylkeskommunen er gitt et særlig ansvar for å følge opp hensyn i rikspolitiske bestemmelser. Når det gjelder kulturminner har fylkeskommunen som fagetat et spesielt ansvar. ØFK har 01.07.2014 gitt uttalelse til oppstart og planprogrammet til planen.

Fakta og Fylkesrådmannens vurdering

Del I

Kommuneplanens Samfunnsdel

Generelt

Spydeberg kommune har laget en samfunnsdel som favner vidt og tar opp i seg temaene i fylkesplanen. Spesielt vil fylkesrådmannen trekke frem som positivt at samfunnsdelen vektlegger folkehelse, og at arbeidet med samfunnsdelen er samkjørt med arbeidet med folkehelseplanen.

Innhold og struktur

Samfunnsdelen innleder med visjoner og verdier, samt en ambisjon om å «lage bra dager» uansett kommunestruktur. Så beskrives Spydeberg i dag og i planperioden, og her kommer utfordringene frem. Disse kan i grove trekk oppsummeres slik:

- Høy befolkningsvekst
- Inkludering av innvandrere
- Aldrende befolkning
- Sosiale ulikheter i helse
- Opprettholde, bedre og fremme befolkningens helse
- Stedsutvikling med fortetting og transformasjon
- Dispensasjonsbehandling av spredte boliger
- Samfunnssikkerhet og beredskap

For å svare på utfordringene beskrives så mål og strategier for følgende hovedtema:

- Stedsutvikling og utbyggingsmønster
- Oppvekst i Spydeberg, fremtidsrettet helse- og omsorgstilbud
- Fysisk aktivitet og friluftsliv
- Fremtidsrettet forvaltning av natur- og kulturverdier
- Kommunen som organisasjon

Kapitlene omhandler tema som tar opp og utdyper fylkesplanens innsatsområder miljø, verdiskaping og levekår/folkehelse. Ulike arealstrategier tas opp som strategier for å nå mål innenfor de valgte hovedtema. Til grunn for arbeidet med kommuneutvikling og attraktivitet har kommunen lagt attraktivitetsstudier for Indre Østfold utarbeidet av Telemarksforskning. Målformuleringene i planen beskriver en ønsket framtidssituasjon, noe å strekke seg mot og noe som skaper forventninger.

Fylkesrådmannen mener det er positivt at Spydeberg kommune har beskrevet mål og strategier for et 40-års perspektiv. Det langsiktige perspektivet gir mening til strategiene, som må følges opp med handling / tiltak over flere planperioder. I samfunnsdelen er det beskrevet at innspill og forslag til tiltak fra kommuneplanarbeidet vil tas inn i arbeidet med den årlige økonomi- og strategiplanen. På denne måten blir økonomi-/strategiplanen handlingsdelen til kommuneplanen, samt at kommunens årsmelding med vurdering av grad av måloppnåelse blir en del av kommunens helhetlige plan og styringssystem.

Kommuneplanen skal erstatte kommunedelplanen for sentrum.

Nedenunder gjøres en vurdering av samfunnsdelen ut i fra de 3 prioriterte oppfølgingsområdene i fylkesplanen:

Miljø

Fylkesplanens delmål for miljø er klima og energi, vannkvalitet i vassdragene, biologisk mangfold, bærekraftig forbruk og jordvern og grønnstruktur. Klimaperspektivet har et hovedfokus i fylkesplanen. Økning av klimagassutslipp finner særlig sted innen

transportsektoren. Utvikling av et mer areal- og transporteffektivt samfunn med høy arealutnyttelse, fortetting og transformasjon, er et viktig virkemiddel for å redusere klimautslippene, sammen med tiltak som satsing på kollektivtrafikk, utbygging av fjernvarme og lokale energiløsninger.

Miljøutfordringene i Østfold i forhold til utslipp av klimagasser er knyttet til transportsektoren. Norge har forpliktet seg til å være klimanøytralt innen 2030. 50 % av utslippsreduksjonene skal tas lokalt i henhold til prinsippene i de nasjonale vedtakene. Fylkesplanen trekker opp areal- og transporteffektivitet, transformasjon og fortetting som viktige virkemidler og kollektivsatsning som ett av de viktigste enkelttiltakene for å redusere utslippene.

Spydeberg kommune har valgt å videreføre de mål og strategier som ligger i gjeldende sentrumsplan. Utbygging skal skje innenfor sentrumssonen og skal i størst mulig grad legges nært sentrumskjernen og knutepunkt for kollektiv. Transformasjon og fortetting er en viktig strategi i kommunens arbeid. Et slikt utbyggingsmønster bidrar til å redusere transportbehov og dermed begrense miljø- og klimabelastningene. Kommunen beskriver samtidig at det skal legges til rette for inntil 10% spredt boligbygging. Dette for å få sikre forutsigbarhet, og for å unngå alle dispensasjonssakene. Fylkesrådmannen har forståelse for at det er ønskelig med klare bestemmelser for spredt boligbygging, og har ikke merknader til at dette tas inn, så lenge omfanget/lokalisering er i hht til fylkesplanen, og fremkommer av arealdelen.

Kommunen har følgende mål som gjennom strategier og tiltak kan bidra i riktig retning for miljøet:

- Transformasjon, fortetting og økt arealeffektivitet
- Sikre forvaltning av naturverdier, jordvern, samt skjerme sårbare/verdifulle areal
- Utarbeide parkeringsstrategi
- Bedre utnyttelse av næringsområder
- Bærekraftig tradisjonelt landbruk
- Minimere konflikter ved massedeponier
- Bruk av miljøvennlig energi og teknologi i all kommunal virksomhet
- Redusere utslipp til vassdrag

Kommunen beskriver også at klimaplanen for Indre Østfold skal følges opp. Strategiene bidrar også til å gi gevinster for de andre hovedtemaene levekår/folkehelse og verdiskapning.

Samlet sett har samfunnsplanen en rekke strategier som bidrar til et bedre grunnlag for et godt kollektivtilbud, og som bedrer forholdene for gående og syklende:

- byutvikling og fortetting av bebyggelse for å kunne bygge opp gode kollektivtilbud
- samlokalisering av kollektivtrafikk i Stasjonsområdet
- parkeringsstrategi knyttet til kollektivreiser/pendlertrafikk

Statens vegvesen og ØFK arbeider med en nasjonal gåstrategi. Det er her et mål å få flere til å gå, særlig i tettbygde strøk, men også i skog og mark. Samfunnsdelen til Spydeberg har strategier som bygger opp under disse målsettingene.

Levekår og folkehelse

Fylkesplanen beskriver utfordringer knyttet til befolkningsutviklingen med kommende eldrebølge og voksende innvandrerbefolkning, samt utfordringer knyttet til omfang og type av boligbygging.

Folkehelsearbeidet anses som tverrfaglig, tverrsektorielt og nivåovergripende. Arbeid innen kultur, undervisning, planlegging, samferdsel osv er med andre ord like viktig som arbeidet i selve helsesektoren.

Kommunens ansvar for å utvikle et helsefremmende samfunn bygger på prinsippene om sosial utjevning, helse i alt vi gjør, bærekraftig utvikling, føre var og medvirkning. Innbyggerne, organisasjonene og næringsvirksomhetene er viktige folkehelseaktører i tillegg til kommunens virksomheter. Det er av vesentlig betydning at aktiviteter og tjenester tilpasses mangfoldet i befolkningen.

Samfunnsdelens ambisjon om å «skape gode dager» kan tydelig kobles til levekår og folkehelse med et ønske om gode bo- og oppvekstmiljø med trygghet og trivsel, arbeidsmiljø og inkludering, kultur som verdi- og tilhørighetsskaper.

Folkehelseinstituttets årlige helseprofil viser at kommunen scorer dårligere enn gjennomsnittet på utdannelsesnivå, andel barn av enslige forsørgere samt høyt forbruk av legemidler mot psykiske lidelser/høyt kolesterol/muskel-/skjelettplager.

Kommunen beskriver ellers utfordringer med høy befolkningsvekst, inkludering av innvandrere, aldrende befolkning og sosiale ulikheter i helse. Kommunen beskriver fem grunnleggende styrende prinsipper for kommunens folkehelsearbeid: utjevning av sosiale helseforskjeller, «helse i alt vi gjør», bærekraftig utvikling, forebygging og medvirkning.

Hovedtemaene med mål og strategier tar tak i utfordringene. Fylkesrådmannen mener det er positivt at oppvekst i Spydeberg er trukket frem, og at barns medvirkning og motvirkning av ulikheter i barns oppvekstvilkår og forutsetninger er utformet med egne strategier. Det er også positivt at fysisk aktivitet og friluftsliv er tydeliggjort med strategier. Dette er lavterskeltilbud med betydning for innbyggernes trivsel og helse.

Fylkesrådmannen henviser til ytterligere forbedringspunkter som kommunen kan vurdere før planen vedtas:

Sammen med lovgrunnlag for planarbeidet bør kommunen vurdere å henvise til de vedtatte regionale føringer. Vi minner om at alle de regionale planene angir føringer og anslår retninger som kommunen bør ta med i sitt arbeid, f.eks «Regional plan for Folkehelse».

For å gi økt innsikt i innbyggernes behov og hvorfor de forskjellige mål, strategier og tiltak prioriteres, bør kommunen vurdere å legge ut den lovpålagte helseoversikten på kommunens web-side, slik at den blir tilgjengelig for allmennheten. Helseoversikten er en viktig del av plangrunnlaget.

Verdiskaping

Fylkesplanens delmål for verdiskaping er næringsutvikling, kompetanseutvikling, levende bygder og infrastruktur. I fylkesplanen tydeliggjøres sammenhengen mellom tilrettelegging for gode bo- og fritidstilbud, innovative arbeidsplasser og gode etablerervilkår, og muligheten for å tiltrekke seg personer med høy utdanning.

Samfunnsdelen beskriver utfordringer knyttet til lavt utdanningsnivå og et ønske om videreutvikling av lokalt næringsliv og innovasjon innen miljø- og energiteknologi. Dette kommer frem i kapitlet om visjoner og verdier, men savnes i kapitlene med mål og strategier. Kommunen legger til rette for en videre høy befolkningsvekst (2.5%). Spydeberg kommune har i dag en høy andel arbeidspendlere. Dette er ikke tema i samfunnsdelen. Fylkesrådmannen mener næringsutvikling kunne vært løftet tydeligere frem, gjerne med egne målsettinger og strategier. Det er strategier for næring under hovedtema stedsutvikling med fortetting av næringsområder og støtte til næringsliv basert på natur/friluftsliv/kulturmiljø og videreutvikling av tradisjonelt landbruk. Regional analyse for Østfold (Telemarksforskning 2014) viser at kommunen har hatt en høyere nettoflytting enn arbeidsplassveksten skulle tilsi. Analysen viser en faktisk nedgang i antall arbeidsplasser på 4,4 % fra 2008 til 2013.

Det bør vurderes om det er nyttig med en drøfting av om kommunen skal videreutvikle seg som en pendlerkommune eller om det skal gjøre strategiske grep for å øke tilgangen på arbeidsplasser lokalt, og hvilke type næringer det bør satses på. En slik drøfting av muligheten for / behovet for et mer balansert forhold mellom innbyggervækst og arbeidsplassvekst kan være viktig før det gjøres endelige valg av hvilken målsetting for ønsket befolkningsvekst kommunen skal vedta gjennom samfunnsdelen.

Fylkesrådmannen mener det er positivt med regionalt samarbeid i formelle og uformelle nettverk innen næringslivet, og vil løfte frem regional samhandling på kommunenivå. Dette er viktig ut i fra at byene og områdene med vekst utgjør den drivende kraften i regionen, men også fordi samhandling gjør sterk.

Del II

Kommuneplanens arealdel

Spydeberg kommune har utarbeidet en arealdel med virkemidler som skal svare ut utfordringene og strategiene i samfunnsdelen. For enkelte tema i arealdelen foreslår fylkesrådmannen innsigelse. Innsigelse innebærer at kommunestyret i kommunen ikke kan egengodkjenne planen før den er endret og problemstillingene er løst i forståelse med fylkeskommunen.

Fremtidig utvikling og arealstrategi

I arbeidet med sentrumsplanen for Spydeberg ble det tatt utgangspunkt i en befolkningsvekst på 1,5%, og det ble beregnet at det ikke var behov for nye fremtidige utbyggingsområder frem til 2036. Kommunen legger nå 2.5% befolkningsvekst til grunn, og redegjør for et arealbehov for å dekke ca 96 boliger/år. Prognosen kommunen legger til grunn (164 nye innbyggere/år) er noe høyere enn SSB sin årlige befolkningsvekst frem til 2040 (120 innbyggere/år). Fylkesrådmannen forstår dette både som et uttrykk for den sterke veksten de siste årene, samt som et politisk ønske om ytterligere vekst, samt et ønske om å

ha reserver av boligareal. Når det gjelder *hvordan* Spydeberg skal vokse bygger arealdelen på de prinsippene som ble fastlagt i sentrumsplanen, med nærhet til sentrum og kollektivtilbud, sykkel- og gangveier og jordvern hensyn. De kommunale målsettingene bygger således opp under fylkesplanens mål om et utbyggingsmønster som baserer seg på eksisterende sentra, ytterligere styrking av knutepunktene, fortetting og arealøkonomisering, fremfor å ta i bruk urørte naturområder eller dyrket mark. Det er imidlertid gjort noen endringer i dette forslaget i forhold til sentrumsplanen, som ikke samsvarer med disse prinsippene. Disse er kommentert under.

Boligprogram

Fylkesplanen "Østfold mot 2050", inkludert arealstrategien, har en planhorisont på 40 år. En planhorisont på 40 år nyttes for å sette fylket i stand til å møte kommende utfordringer. Planperioden for kommuneplan for Spydeberg er satt til 2015 - 2027.

Spydeberg kommune har utarbeidet et boligprogram for fire perioder: 2015-2019, 2020-2029, 2030-2040 og 2040-2050. Kommunen jobber også med fortetting og transformasjon i sentrum gjennom flere reguleringsplaner, og det ligger gode intensjoner i boligprogrammet om å gjennomføre sentrumsutviklingen før de store feltene rundt sentrum tas i bruk.

Boligprogrammet er tatt inn i bestemmelsene som rekkefølgebestemmelser, men er der kun fordelt mellom første 4-års periode og resterende år. Fylkesplanen gir i oppdrag til førstkommende kommuneplanprosess (retningslinje § 5.3.2) å prioritere rekkefølge på de fremtidige utbyggingsområdene for de neste to kommuneplanperiodene (12-årsperiodene). Prinsipielt har Spydeberg kommune, gjennom beskrivelsen og bestemmelser svart på denne utfordringen kun for første 4-års periode. For utbygging fra 2020 – 2050 er det ikke gitt noen rekkefølge i bestemmelsene slik det er forutsatt i boligprogrammet i beskrivelsen. Enkelte utbyggingsområder savnes i boligprogrammet (Grinda) og i rekkefølgebestemmelsene (Eikebergåsen).

Arealøkonomisering

Fylkesrådmannen har utarbeidet en oversikt over Spydeberg kommunes bidrag til arealøkonomiseringen i Indre Østfold, som er beskrevet i Fylkesplanen.

Navn	Videreført fremtidig areal fra gjeldende kommuneplan/ transformasjon	Areal i gjeldende plan satt på vent til senere planperioder	Nytt areal utenfor langsiktig grense. «Vekslet inn»	Tatt ut fra gjeldende kommuneplan. «Vekslet ut» mot nye arealer
Løkenjordet			114 daa fra 2020 og 2030	
Grinda			25 daa fra 2015	
Grååsen			11 daa fra 2015	
Høgda			2 daa fra 2015	
Lundsjordet	55 daa	2020: 27,5 daa 2030: 27,5 daa På vent: 55		37,5 daa

		daa		
Eikebergåsen	343 daa	2030:102 daa og 2040:240 daa På vent: 343 daa		
Tronstad	135 daa	2015:75 daa og 2020: 60 daa På vent: 60 daa		
Hovin skole	24 daa	2030:24 daa På vent: 24 daa		
	557 daa	482 daa	152 daa	37,5 daa

Oversikten viser at en stor andel av utbyggingsområdene i boligprogrammet er utsatt til etter første 4-årsperiode. Størst andel er satt til perioden 2020-2029. Dette er ikke godt nok fulgt opp i bestemmelsene, som jevnstiller alle utbyggingsområdene i tid etter første 4-års periode.

Det er lagt inn 152 daa nytt utbyggingsområde utenfor langsiktig grense og disse er «vekslet» mot 37,5 daa som er tatt ut innenfor langsiktig grense. Fylkesrådmannen anbefaler at det nedlegges innsigelse til dette forholdet. Dette begrunnes med følgende:

- Boligprogrammet legger til rette for større utbygging enn beregnet behov ut i fra en befolkningsvekst på 2,5%
- Indre Østfold sine samlede utfordringer i forhold til arealøkonomisering
- Bestemmelsene om utbyggingsrekkefølge er ikke stramme nok jf. at fortetting/transformasjon og utbygging av de mest sentrale områdene må foretas før dyrket mark tas i bruk til utbygging (Løkenjordet) og før mer perifer utbyggingsområder tas inn, slik målene i samfunnsdelen og Fylkesplanen sier.
- Bestemmelsene om utbyggingsrekkefølge er ikke detaljert nok fordelt over planperioder slik langsiktig utvikling i boligprogrammet viser, og slik Fylkesplanens retningslinjer tilsier
- Det savnes utbyggingsområder i boligprogrammet og i rekkefølgebestemmelsene

Eikebergåsen

Eikebergåsen lå inne som fremtidig utbyggingsområde i kommuneplanen fra 2007, og ved høring av sentrumsplanen ble arealet foreslått tatt ut. Dette ble ikke endelig vedtatt. Arealet ble ved sluttbehandling båndlagt i påvente av nytt kommuneplanvedtak. Arealet er derfor markert som «fremtidig areal i gjeldende plan satt på vent til senere planperiode». Det er imidlertid ikke utformet bestemmelser som sikrer at Eikebergåsen settes på vent slik boligprogrammet beskriver.

Eikebergåsen, som i beskrivelsen er satt opp med bebyggelse fra 2030 og utover, er ikke nevnt i bestemmelsen. På plankartet er et areal på 343 daa lagt inn. Slik planen nå er utformet kan arealet tas i bruk i 2015. Fylkesrådmann anbefaler å nedlegge innsigelse til

dette forholdet. Fylkesrådmannen mener at Eikebergåsen må settes på vent til 2040 eller til de andre utbyggingsområdene er ferdig utbygd. Dette begrunnes med følgende:

- Det er ikke vekslet inn tilstrekkelig areal i fht de 114 daa som ønskes lagt inn på Løkenjordene.
- Det er lagt inn mer areal enn beregnet behov i kommunen
- Eikebergåsen er mer perifert i fht sentrum enn Løkenjordet, Lundsjordet, Tronstad.

Tronstad

Kommunen åpner for utbygging på Tronstad (125 boliger) i første 4-års periode. I lys av at området ligger nært både Spydeberg (2 km) og Knapstad/Hobøl oppfordrer Fylkesrådmannen til at det legges inn forutsetninger om en variert boligtypologi på Tronstad med relativt høy utnyttelse.

Løkenjordet

Kommuneplanen åpner for å legge 114 daa utbyggingsområde på Løkenjordet øst for sentrum og inn mot Myra/TEBO-området. Området er sentralt, og egner seg for videreutvikling av områder med sentrumsfunksjoner. Det er positivt at planen ikke åpner for handel/forretning, da handelsfunksjonene skal sentraliseres enda mer. Området er i dag dyrket mark, og det er positivt at planen ikke åpner for utbygging i første 4-års periode. Det er viktig at områdene i sentrum blir utviklet først. Rekkefølgebestemmelsene bør imidlertid endres slik at det fremkommer at Løkenjordet ikke kan tas i bruk i 2020 dersom områdene som rekkefølgebestemmelsene åpner for i første 4-års periode ikke er ferdig utbygget. Det vises her særlig til utvikling av Myre/TEBO-området.

Grååsen

10. des 2014 uttalte ØFK seg til oppstart av regulering av Grååsen. Vi viste til at arealet ligger utenfor langsiktig grense i Fylkesplanen. Fylkesrådmannen la vekt på at det er satt av mulige fremtidige utbyggingsområder innenfor langsiktig grense, og at det i første rekke er disse som bør vurderes for fremtidig utvikling. Utvikling av Grååsen må bety at langsiktig grense skal snevres inn et annet sted. Det ble i uttalelsen uttrykt at det må vurderes hvilke områder som skal veksles ut. Ut i fra samordnede bolig-, areal- og transporthensyn mener Fylkesrådmannen at Grååsen ikke er riktige utviklingsretning for Spydeberg kommune, som jobber faglig godt med sentrumsutvikling og boligutvikling i mer sentrumsnære områder. Forslag til formålsendring er ikke konsekvensutredet, og det er ikke gjort noen vurdering av «veksling av arealer» som følge av at arealet er utenfor langsiktig grense. Dette i kombinasjon med de store utbyggingsområdene som ligger inne i forslag til kommuneplan, inkludert 114 daa utenfor langsiktig grense ved Løkenjordet, medfører at Fylkesrådmannen anbefaler at det nedlegges innsigelse til Grååsen.

Grinda

21.10.2014 svarte ØFK på en henvendelse vedrørende nye boliger på Grinda. Henvendelsen var ikke en formell varsel om oppstart. ØFK ba om at området må vurderes på kommuneplannivå, og at det er KU-plikt knyttet til en slik formålsendring.

Grinda fremkommer på plankartet som fremtidig utbyggingsområde, men ikke i boligprogrammet i planbeskrivelsen, og heller ikke i bestemmelsene om

utbyggingsrekkefølge. Forslag til formålsendring er ikke konsekvensutredet, og det er ikke gjort noen vurderinga av «veksling av arealer» som følge av at arealet er utenfor langsiktig grense. Slik forslaget er utformet kan arealet bebygges fra 2015. Med samme begrunnelse som for Grååsen, anbefaler Fylkesrådmannen at det nedlegges innsigelse til Grinda.

Høgda

Et areal på 2 daa er lagt inn som fremtidig boligareal ved Høgda. Arealet på 2 daa er sammenføyet etter innvilget dispensasjon med annen eiendom i planområdet. ØFK klaget ikke på vedtaket.

Slik forslaget er utformet kan arealet bebygges fra 2015. Sett i lys av at ØFK har valgt å ikke klage på dispensasjonsvedtaket, har ikke Fylkesrådmannen noen merknad til at dette arealet er tatt inn i kommuneplanen nå ut over at det må tas ut tilsvarende areal et annet sted. På denne måten bidrar Spydeberg kommune til arealøkonomiseringen i Indre Østfold.

Spredt boligbygging

Gjeldende kommuneplan åpner ikke for spredt boligbygging, og kommunen har gjennom dispensasjonssaker godkjent 24 av 30 dispensasjonssaker fra 2007 til 2014. Kommuneplanen åpner derfor nå for spredte boliger. Det er utformet bestemmelser som er i tråd med fylkesplanens retningslinjer, og områdene er avmerket på plankartet slik PBL krever. Det åpnes imidlertid også for spredt boligbygging i klynger, som ikke fanges opp av disse bestemmelsene. Retningslinjene i fylkesplanen definerer all bebyggelse, som ikke er del av vedlikeholdsutbygging av lokalsamfunn (Spydeberg har ingen slike), som spredt utbygging. Dvs at evt nye boligenheter ved Solbergfoss må regnes med som del av den spredte utbyggingen. Dette må komme frem i bestemmelsene. Fylkesrådmannen anbefaler at det nedlegges innsigelse til denne mangelen.

Det er positivt at LNFR 2 ikke er trukket inn til tettsteds grensen, tilsvarende prinsippet som ligger til grunn for fylkesplanens retningslinjer for spredt boligbygging rundt Østfolds byer.

Næringsområder

Det er ikke avsatt nye arealer til næring i denne rulleringen. Kommunen redegjør for at det er tilstrekkelig med næringsarealer, inkludert fremtidig areal på Løvestad vestre.

Fritidsbebyggelse

I planbeskrivelsen redegjøres det for at eksisterende fritidsbebyggelse er lagt inn som byggeområde fritidsbebyggelse. Dette gjelder ved Solbergfoss/Holm og Kula. Dispensasjonssaker i kommunen har vist at det er utfordringer knyttet til hvordan kommuneplanen skal forstås når områder mellom og rundt de bebygde tomtene (eksempelvis jorder) er tatt med inn i det som er definert som *eksisterende* byggeområde. Fylkesrådmannen forutsetter at de områder som nå legges inn som *eksisterende* byggeområder kun omfatter de tomter/eiendommer som faktisk er bebygde. Oversendt plankart er av en slik detaljeringsgrad at dette ikke er mulig å sjekke. Dersom byggeområdene på kartet nå også omfatter områder som hverken er fradelt til fritidsbebyggelse eller bebygde, må det fremkomme av bestemmelsene at planen ikke åpner for nye enheter ut over på de eiendommer som allerede er fradelt / bebygde.

Barn og unge, lek og uteopphold

Det er tatt inn rekkefølgebestemmelse i § 1.2.3, som sier at gang-/sykkelveier, leke- og oppholdsarealer for barn og unge, skoler og barnehager skal være på plass før utbygging etter PBL §§ 20-1 og 20-2 kan finne sted på lik linje med andre tekniske anlegg og samfunnstjenester. Dette er positivt, og sikrer kvalitet i boområdene.

Det er også positivt at det er satt inn rekkefølgebestemmelser som sikrer at lekearealer faktisk blir etablert før boligene kan tas i bruk. Fylkesrådmannen er imidlertid i tvil om kommunen kan sikre drift og vedlikehold direkte gjennom reguleringsplan, slik det er fremsatt i §2.1.2 pkt g. Drift og vedlikehold bør vurderes sikret gjennom bruk av utbyggingsavtaler.

Kjøpesenter

Kommunedelplan for sentrum skal erstattes av ny arealdel. Bestemmelsenes § 1.1 sier at arealkart og bestemmelser fra kommunedelplan for sentrum 2012-2024 er innarbeidet. ØFK hadde innsigelse til sentrumsplanen, og denne ble løst gjennom en endring i bestemmelsene som omhandlet kjøpesenter. Denne bestemmelsen er tatt inn i § 2.2.1.

Massedeponi

Det er ikke lagt inn nye områder for massedeponi, men kommunen har utformet bestemmelser som skal sikre at det blir tatt tilstrekkelig hensyn til landskap, dyrket mark, høybonitet skog, vannkvalitet, biologisk mangfold mm når behovet for deponier oppstår, og det skal reguleres. Fylkesrådmannen minner om at kommunen må vurdere forholdet til KU-forskriften når det oppstår slike saker, siden arealer for deponier ikke er avklart i overordnet plan.

Gange- og sykkel

Det er lagt inn fremtidig gang- og sykkelvei og igangsatt regulering for strekningen Hovin skole – Granodden og Granodden – Hallerudstranda langs fv 202 samt langs fv 233 Lysernveien – Åsheimkroken. Ingen av disse strekningene har fylkeskommunen med i regional transportplan eller i handlingsprogram for fylkesveier og kollektivtransport 2015-2018. Det er derfor ikke satt av midler til disse strekningene i fylkeskommunens budsjetter.

Andre merknader

Planforslaget har god struktur og er lettlest, men det savnes nummerering av utbyggingsfeltene på kartet. Ikke alle byggeområder på kartet har navn, og det er mange lokalnavn i beskrivelse og bestemmelse som ikke fremkommer på kartet. Det gjør planen vanskelig tilgjengelig.

Kulturminner/kulturmiljø

Østfold fylkeskommune mener at avgrensningen av hensynssoner for kulturmiljøer og kulturlandskap i kommuneplanens arealdel er gode og riktige. Imidlertid er avgrensningene for hensynssonene vanskelige å lese omkring Stasjonsgata i Spydeberg sentrum, men vi antar at det her er gjort en god vurdering som også er forankret i tidligere vedtatte planer for sentrum. I tillegg til de markerte hensynssonene mener vi områdene omkring Spydeberg bygdetun og Hylligrava/Hyllibråten også er av en slik karakter at de bør vises med hensynssone kulturmiljø. Videre bør kommunen vurdere om det bør vises hensynssone

kulturmiljø omkring enkelte gårdsanlegg og andre lokalt viktige kulturminner som er angitt i «Kommunedelplan for kulturminnevern 1995-2007».

Ved oppstart av planarbeidet spilte vi inn at automatisk fredete kulturminner bør markeres med rune-R i plankartet.

På side 28 i planbeskrivelsen heter det: «Kulturminneplan 1997-2005 er søkt innarbeidet i forslaget til ny kommuneplan.

Kulturminner omtalt i gjeldende plan skal kartfestes i arealdelens plankart, på linje med fredete kulturminner, for å sikte en helhetlig forvaltning av disse».

Vi kan ikke se at verken automatisk fredete kulturminner eller nyere tids kulturminner fra kulturminneplanen er vist i plankartet. Vi mener det er viktig at de automatisk fredete kulturminnene markeres, slik at man i plan- og byggesakssammenheng enkelt får en oversikt over hvor disse verdiene finnes. Vi oppfordrer videre til at kommunen finner en løsning for hvordan kulturminnene fra kulturminneplanen vises. Til disse må det da knyttes bestemmelser eller retningslinjer som sikrer vern og en riktig forvaltning. Vi mener det er viktig at de kulturminnene kommunen selv har prioritert blir synliggjort gjennom arealplanen. Fylkeskonservatoren kan være behjelpelige med rådgøring i dette arbeidet.

I § 1.1. heter det: «Søknader om tillatelse til offentlige tiltak og større private tiltak i områder regulert før 1998 skal oversendes regionale kulturminnemyndigheter til uttalelse, også når tiltak er i samsvar med plan. For øvrige oversendelser til uttalelse, se planveileder for Østfold, vedlegg 1.» 20.11.2013 sendte Østfold fylkeskommune ut et brev med «Rutiner for oversendelse av dispensasjonssaker til Østfold fylkeskommune» til alle kommunene i Østfold. Vi ber om at det vises til disse rutinene framfor til planveilederen (som ble laget da gammel pbl fremdeles var gjeldende).

I den delen av kommuneplanen som ligger sør for E18 er det overlapp mellom hensynssone kulturlandskap langs Glomma og LNF2 med mulighet for spredt boligbygging. Fylkesrådmannen er av en oppfatning av at denne kombinasjonen er uheldig og råder derfor til at den delen av LNF2 som overlapper med hensynssonen omgjøres til LNF1.

For å tydeliggjøre hvordan spredt bebyggelse skal ta hensyn til kulturminner (Spredt boligbebyggelse tillates under forutsetning av at:), ber vi om at § 3.2.1 pkt d endres til:

d. Bebyggelse og atkomst til denne plasseres og utformes slik at den ikke kommer i konflikt med fredete kulturminner, jf. kulturminneloven §§ 3 og 9, samt øvrige kulturminner som er synliggjort gjennom «Kommunedelplan for kulturminnevern 1995-2007». Det forutsettes at:

i. Bebyggelse og atkomst til denne ikke ligger nærmere kulturminner enn 20 meter, eller på annen måte skjemmer kulturminnet visuelt.

ii. Ved søknad om tillatelse til tiltak som berører fredete kulturminner, skal det innhentes uttalelse fra regional kulturminnemyndighet.

Det planlegges massedeponi ved Skjærsaker sentralt i et område med betydelige landskapsverdier. Fra nærområdet er det kjent en rekke funn fra forhistorisk tid. Innenfor

området for det planlagte massedeponiet har derfor fylkeskonservatoren i 2015 søkt etter kulturminner i forbindelse med oppstart av regulering for Skjærsaker, men uten å gjøre funn. Vi har dermed ikke noe grunnlag for innsigelse mot massedeponi i dette området, men ber likevel kommunen vurdere om det kan finnes alternative plasseringer som kan være mer skånsomme for landskapet. Dersom deponiet anlegges som foreslått, ber vi at det gjennom hensynssonen stilles krav til god landskapsutforming og visuell skjerming slik at den totale landskapsopplevelsen ikke forringes.

Et område omkring tunene på Løken er avsatt til utbygging i planen. Detaljplan for området må kunne gi rom for bevaring av eldre gårdsbygninger.

På prinsipielt grunnlag vil vi gjøre oppmerksom på at vi ikke kan si oss verken enige eller uenige i arealbruken det legges opp til i planen. Årsaken er at flere av områdene for planlagt utbygging/andre tiltak ikke er registrert arkeologisk, og at vi dermed ikke har kunnskap om hvilke automatisk fredete kulturminner som eventuelt befinner seg der. Kommunen må ta høyde for at aktuelle byggeområder/tiltaksområder blir arkeologisk registrert før regulerings- eller bebyggelsesplan kan vedtas.

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

Spydeberg kommune har utarbeidet en kommuneplanens samfunnsdel som favner vidt og som gir en positiv retning med mål og strategier for en langsiktig samfunnsutvikling. Kommuneplanens arealdel er et godt virkemiddel for å nå målene, men bør allikevel endres på noen punkt for å tilpasse seg fylkesplanens arealstrategi. Disse endringene vil også bidra til en større måloppnåelse i forhold til Spydeberg kommunes egne mål om styrking av sentrum.

Innsigelse

1. Kommuneplanen må forholde seg til krav om arealøkonomisering og fylkesplanens langsiktige arealstrategi med langsiktig grense. Det fremmes innsigelse til at det i arealdelen legges inn 152 daa nye utbyggingsområder utenfor langsiktig grense uten at det veksles ut tilsvarende areal. Arealene Grååsen og Grinda bygger ikke opp under kommunens mål om å styrke sentrum og kollektivknutepunkt, og må tas ut av planen. Innsigelsen begrunnes også med:
 - Boligprogrammet legger til rette for større utbygging enn beregnet behov ut i fra en befolkningsvekst på 2,5%
 - Bestemmelsene om utbyggingsrekkefølge er ikke stramme nok jf. at fortetting/transformasjon og utbygging av de mest sentrale områdene må foretas før dyrket mark tas i bruk til utbygging (Løkenjordet) og før mer perifere utbyggingsområder tas inn, slik målene i samfunnsdelen sier og Fylkesplanen sier.
 - Bestemmelsene om utbyggingsrekkefølge er ikke detaljert nok fordelt over planperioder slik langsiktig utvikling i boligprogrammet viser, og slik Fylkesplanens retningslinjer tilsier.
 - Det savnes utbyggingsområder fra plankartet i boligprogrammet og i rekkefølgebestemmelsene (Eikebergåsen og Grinda).
 - Det er ikke utført konsekvensutredning for formålsendring av områdene

Grååsen og Grinda.

2. Eikebergåsen, som ligger som fremtidig boligområde på plankartet, og med utbygging fra 2030 i boligprogrammet, må tas inn i rekkefølgebestemmelsene i §2.1.1. Eikebergåsen bør ikke bygges ut før etter 2040 eller tidligst når de andre utbyggingsområdene er ferdig utbygd. Dette begrunnes med:
 - Det er ikke vekslet inn tilstrekkelig areal ift. de 114 daa som ønskes lagt inn på Løkenjordene utenfor langsiktig grense.
 - Det er lagt inn mer areal enn beregnet behov for å dekke 2.5% befolkningsvekst
 - Eikebergåsen er mer perifert i fht sentrum enn Løkenjordet, Lundsjordet, Tronstad.
3. Kommuneplanen til Spydeberg må forholde seg til fylkesplanens retningslinjer for spredt utbygging. Nye boligenheter ved Solbergfoss må regnes som del av spredt utbygging, og regnes med innenfor 10%-regelen.

Spydeberg kommune oppfordres for øvrig til å følge opp fylkesrådmannens faglige råd i saken.

Sarpsborg, 7. august 2015

Atle Haga
fylkesrådmann

Hilde Brandsrud
fylkesdirektør

Fylkesutvalgets behandling:

Representanten Fredrikke Stensrød (Frp) fremmet følgende forslag:

Fylkesutvalget tar saken til orientering.

Representanten Gretha Kant (H) fremmet følgende forslag:

Innsigelsene endres til faglige råd. Saken tas til orientering.

Votering:

Det ble foretatt votering i følgende rekkefølge:

1. Fremskrittspartiets forslag fikk 2 (Frp) stemmer og falt.
2. Høyres forslag fikk 5 stemmer (H og Frp) og falt.
3. Fylkesrådmannens forslag ble vedtatt med 6 stemmer (Ap, Sp, Krf) mot 5 stemmer (H, Frp).

Fylkesutvalgets vedtak 27.08.2015:

Spydeberg kommune har utarbeidet en kommuneplanens samfunnsdel som favner vidt og som gir en positiv retning med mål og strategier for en langsiktig samfunnsutvikling. Kommuneplanens arealdel er et godt virkemiddel for å nå målene, men bør allikevel endres på noen punkt for å tilpasse seg fylkesplanens arealstrategi. Disse endringene vil også bidra til en større måloppnåelse i forhold til Spydeberg kommunes egne mål om styrking av sentrum.

Innsigelse

1. Kommuneplanen må forholde seg til krav om arealøkonomisering og fylkesplanens langsiktige arealstrategi med langsiktig grense. Det fremmes innsigelse til at det i arealdelen legges inn 152 daa nye utbyggingsområder utenfor langsiktig grense uten at det veksles ut tilsvarende areal. Arealene Grååsen og Grinda bygger ikke opp under kommunens mål om å styrke sentrum og kollektivknutepunkt, og må tas ut av planen. Innsigelsen begrunnes også med:
 - Boligprogrammet legger til rette for større utbygging enn beregnet behov ut i fra en befolkningsvekst på 2,5%
 - Bestemmelsene om utbyggingsrekkefølge er ikke stramme nok jf. at fortetting/transformasjon og utbygging av de mest sentrale områdene må foretas før dyrket mark tas i bruk til utbygging (Løkenjordet) og før mer perifere utbyggingsområder tas inn, slik målene i samfunnsdelen sier og Fylkesplanen sier.
 - Bestemmelsene om utbyggingsrekkefølge er ikke detaljert nok fordelt over planperioder slik langsiktig utvikling i boligprogrammet viser, og slik Fylkesplanens retningslinjer tilsier.
 - Det savnes utbyggingsområder fra plankartet i boligprogrammet og i rekkefølgebestemmelsene (Eikebergåsen og Grinda).
 - Det er ikke utført konsekvensutredning for formålsendring av områdene Grååsen og Grinda.
2. Eikebergåsen, som ligger som fremtidig boligområde på plankartet, og med utbygging fra 2030 i boligprogrammet, må tas inn i rekkefølgebestemmelsene i §2.1.1. Eikebergåsen bør ikke bygges ut før etter 2040 eller tidligst når de andre utbyggingsområdene er ferdig utbygd. Dette begrunnes med:
 - Det er ikke vekslet inn tilstrekkelig areal ift. de 114 daa som ønskes lagt inn på

Løkenjordene utenfor langsiktig grense.

- Det er lagt inn mer areal enn beregnet behov for å dekke 2.5% befolkningsvekst
 - Eikebergåsen er mer perifert i fht sentrum enn Løkenjordet, Lundsjordet, Tronstad.
3. Kommuneplanen til Spydeberg må forholde seg til fylkesplanens retningslinjer for spredt utbygging. Nye boligenheter ved Solbergfoss må regnes som del av spredt utbygging, og regnes med innenfor 10%-regelen.

Spydeberg kommune oppfordres for øvrig til å følge opp fylkesrådmannens faglige råd i saken.

Bente Sand

Fra: Postmottak Spydeberg kommune
Sendt: 7. oktober 2015 13:20
Til: Marius Sandli-Ødegaard; Bente Sand
Emne: VS: Innspill til kommuneplanen

Fra: Thorer Egeland [<mailto:egelandgaard@hotmail.com>]
Sendt: 23. juli 2015 20:24
Til: Postmottak Spydeberg kommune
Emne: VS: Innspill til kommuneplanen

Sendt fra min Sony Xperia™-smarttelefon

---- Opprinnelig melding ----

Emne: Innspill til kommuneplanen

Sendt: 23. jul. 2015 20.21

Fra: Haugland Egeland Inger <Inger.Haugland-Egeland@meda.no>

Til: Thorer <egelandgaard@hotmail.com>

Kopi:

Hei!

Har følgende innspill til kommuneplanen:

Vi har planer om boligutbygging/ fritidsboliger på Gnr. 67 bnr.1- Ruud Østre. Inntil 80 enheter planlegges.

Ber om at kommunen tar dette med inn i den nye kommuneplanen.

Hillsen

Thorer og Inger Egeland

Sendt fra min iPad